O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT STATISTIKA QO‘MITASI

TOSHKENT SHAHAR STATISTIKA BOSHQARMASI

TOSHKENT SHAHRINING STATISTIK AXBOROTNOMASI

2022-YIL
YANVAR-SENTABR

Toshkent – 2022

SO‘Z BOSHI

Toshkent shahrining statistik axborotnomasi – Toshkent shahrining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi, iqtisodiyot tarmoqlari va hududlar holatini kompleks tavsiflovchi Toshkent shahar statistika boshqarmasining choraklik nashri hisoblanadi. Statistik axborotnomada 2022-yil yanvar-sentabr oylari yakunlari bo‘yicha Toshkent shahrining asosiy statistik ko‘rsatkichlari chop etilgan.

Ushbu nashrda statistik ko‘rsatkichlar Yevropa hamjamiyatining Iqtisodiy faoliyat turlari statistik tasniflagichiga (NACE Rev.2) asoslangan O‘zbekiston Respublikasi Toshkent shahrining iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichi (2 tahrir) bo‘yicha shakllantirilgan va taqdim etilgan.

Shu bilan birga, mavjud faoliyat turlaridan foydalanishda IFUT-2 talablari qo‘llanilgan. Xususan, foydalanilayotgan yoki qayta ishlanayotgan mahsulotlarni ularning yangi turlariga qayta shakllantirishga yo‘naltirilgan barcha faoliyat turlari ishlab chiqarish jarayonlariga kiritilgan: tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash, qayta ishlab chiqarish sanoati, elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash, suv ta’minoti, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish, qurilish (tasniflagichning B,C,D,E,F seksiyalari).

Shuningdek, xalqaro statistika amaliyotiga muvofiq, iqtisodiy trendlarni yanada aniqroq tahlil qilish maqsadida, Yalpi hududiy mahsulot tuzilmasidagi faoliyat turlarining ulush ko‘rsatkichlari yalpi qo‘shilgan qiymatga nisbatan keltirilgan (ya’ni, YAHM hajmidan mahsulotlarga soliqlar va subsidiyalar ta’siri chiqarib tashlangan).

Nashr 12 ta tematik qismlardan tashkil topgan bo‘lib, u asosiy makroiqtisodiy indikatorlarni, shuningdek yalpi hududiy mahsulotni ishlab chiqarish, korxonalar va tashkilotlar, jumladan kichik tadbirkorlik sub’ektlarining iqtisodiy faoliyati, tashqi iqtisodiy aloqa, sanoat, investitsiya va qurilish, transport, tovar va xizmatlar bozori, demografiya va mehnat bozorlarining rivojlanish dinamikasi to‘g‘risidagi statistika ma’lumotlarini o‘z ichiga oladi.

Qisqartma va shartli belgilar

YAHM	–	yalpi hududiy mahsulot	l.	–	litr
%.	–	Foiz	0,0	–	katta bo‘lmagan miqdor
mlrd.	–	milliard	m.	–	Marta
mln.	–	million	–	–	ko‘rsatkichning yo‘qligi
mln.AQSH doll.	–	million AQSH dollari	ga.	–	Gektar
kv.	–	kvadrat	t	–	Tonna
km.	–	kilometr	yo‘lovchi/km	–	yo‘lovchi-kilometr
m	–	metr	1), 2), 3).....	–	izohning mavjudligi

.

MUNDARIJA

Nomi	bet.
ASOSIY IQTISODIY KO‘RSATKICHLAR	6
I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT ISHLAB CHIQARISH	7
II. SANOAT	12
III. INVESTITSIYALAR VA QURILISH	32
IV. XIZMATLAR	48
V. TRANSPORT	67
VI. ISTE’MOL BOZORI	70
VII. TASHQI IQTISODIY ALOQALAR	80
VIII. KICHIK TADBIRKORLIK (BIZNES)	92
IX. KORXONA VA TASHKILOTLARNING MOLIYAVIY NATIJALARI	100
X. KORXONALAR VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI	108
XI. O‘RTACHA OYLIK NOMINAL HISOBLANGAN ISH HAQI	119
XII. DEMOGRAFIK HOLAT	123

Asosiy iqtisodiy ko‘rsatkichlar
2022 -yil yanvar-sentabr oylari

	mlrd. so‘m	*2021 -yil yanvar-sentabrga nisbatan foiz hisobida*
Yalpi hududiy mahsulot	108 716,9	107,9
Sanoat mahsuloti	76 827,8	107,1
Iste’mol tovarlari	33 310,1	121,3
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	41 061,9	97,6
Qurilish ishlari	23 251,3	104,9
Yuk aylanmasi *(mln. tn-km)*	2 803,1	115,8
Yo‘lovchi aylanmasi *(mln. yo‘lovchi-km)*	8 010,5	98,8
Chakana tovar aylanmasi	54 576,7	109,1
Xizmatlar, jami	97 252,9	117,4
Tashqi savdo aylanmasi *(mln. AQSH doll.)*	13 974,8	119,4
Eksport	3 344,6	120,3
Import	10 630,2	119,2
Saldo (+;-)	-7 285,6	x

** Mahsulotning fizik hajmi 2022-yil yanvar-sentabr (2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan)*

I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT ISHLAB CHIQARISH

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2022-yilning yanvar-sentabrida Toshkent shahri bo'yicha yalpi hududiy mahsulot (keyingi o'rinlarda –YAHM) hajmi joriy narxlarda 108 716,9 mlrd. so'mni tashkil etdi va 2021- yilning yanvar-sentabri bilan taqqoslaganda 7,9 % ga o'sdi.

Yanvar-sentabr oylari uchun iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM ishlab chiqarish

	mlrd. so'm		*2021-yil yanvar-sentabrga nisbatan foiz hisobida*
	2021-yil	*2022-yil*	
I. Yalpi hududiy mahsulot, jami	**88 611,5**	**108 716,9**	**107,9**
shu jumladan:			
Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	80 163,2	97 934,2	107,6
Mahsulotlarga sof soliqlar	8 448,3	10 782,7	110,3
II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	**80 163,2**	**97 934,2**	**107,6**
Sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	**34 884,3**	**43 133,3**	**106,6**
Sanoat	27 099,0	33 321,3	107,1
Qurilish	7 785,3	9 812,0	104,9
Xizmatlar	**45 278,9**	**54 800,9**	**108,5**
Savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	12 527,4	15 079,8	106,8
Tashish va saqlash, axborot va aloqa	9 695,0	12 283,4	121,3
Boshqa xizmat tarmoqlari	23 056,5	27 437,7	104,0

YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘sish sur’atlari, *foizda*
(2022- yil yanvar-sentabr oylarida)

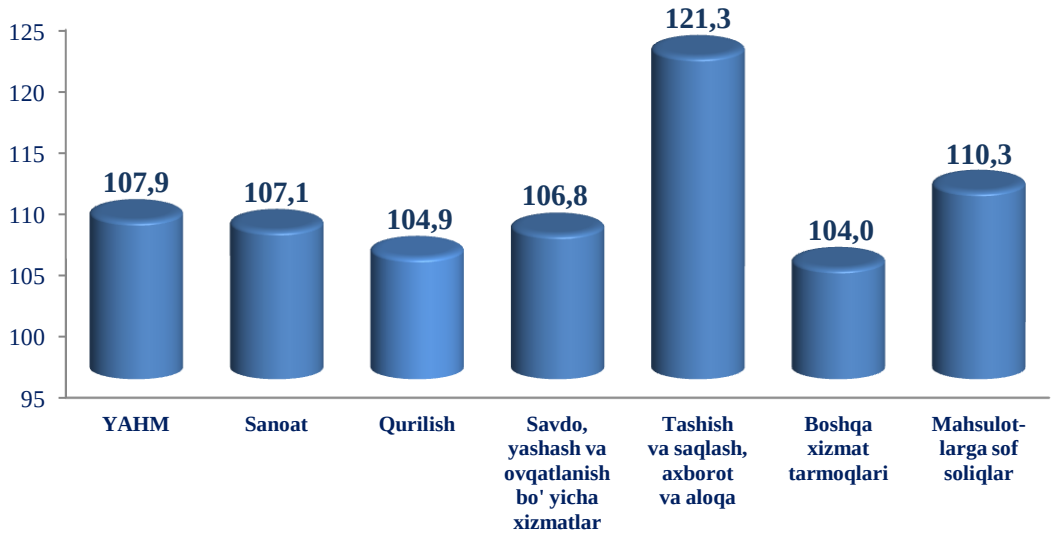

Toshkent shahri iqtisodiyotning asosiy tarmoqlarida kuzatilgan o‘sish sur’atlari YAHM o‘sishida asosiy omil bo‘lib xizmat qildi. Jumladan, sanoat ishlab chiqarish indeksi – 107,1 % ni tashkil etib (YAHM tarkibidagi ulushi 34,0 %), qurilish – 104,9 % (10,0 %), savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar – 106,8 % (15,4 %), tashish va saqlash, axborot va aloqa – 121,3 % (12,5 %) va xizmat ko‘rsatuvchi boshqa tarmoqlar – 104,0 % (28,1 %) ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining yalpi qo‘shilgan qiymati tarkibi
(jamiga nisbatan foizda)

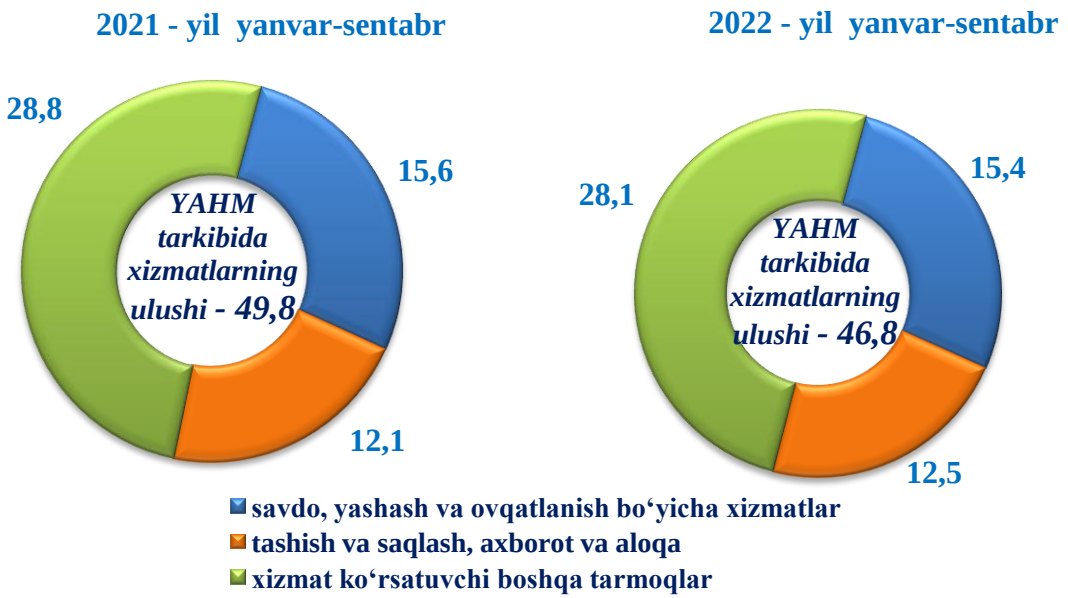

2022-yil yanvar-sentabr oylari davomida Toshkent shahri bo‘yicha savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarning yalpi hududiy mahsulot tarkibidagi ulushi 15,4 % ni (2021- yil yanvar-sentabrda 15,6 %), tashish va saqlash, axborot va aloqa sohasida yalpi hududiy mahsulot tarkibidagi ulushi 12,5% ni (12,1 %), xizmat ko‘rsatuvchi boshqa tarmoqlar sohasida yalpi hududiy mahsulot tarkibidagi 28,1 % ni (28,8 %) tashkil etdi.

Yalpi hududiy mahsulotning tarmoqlar bo‘yicha tarkibi,
(jamiga nisbatan foizda)

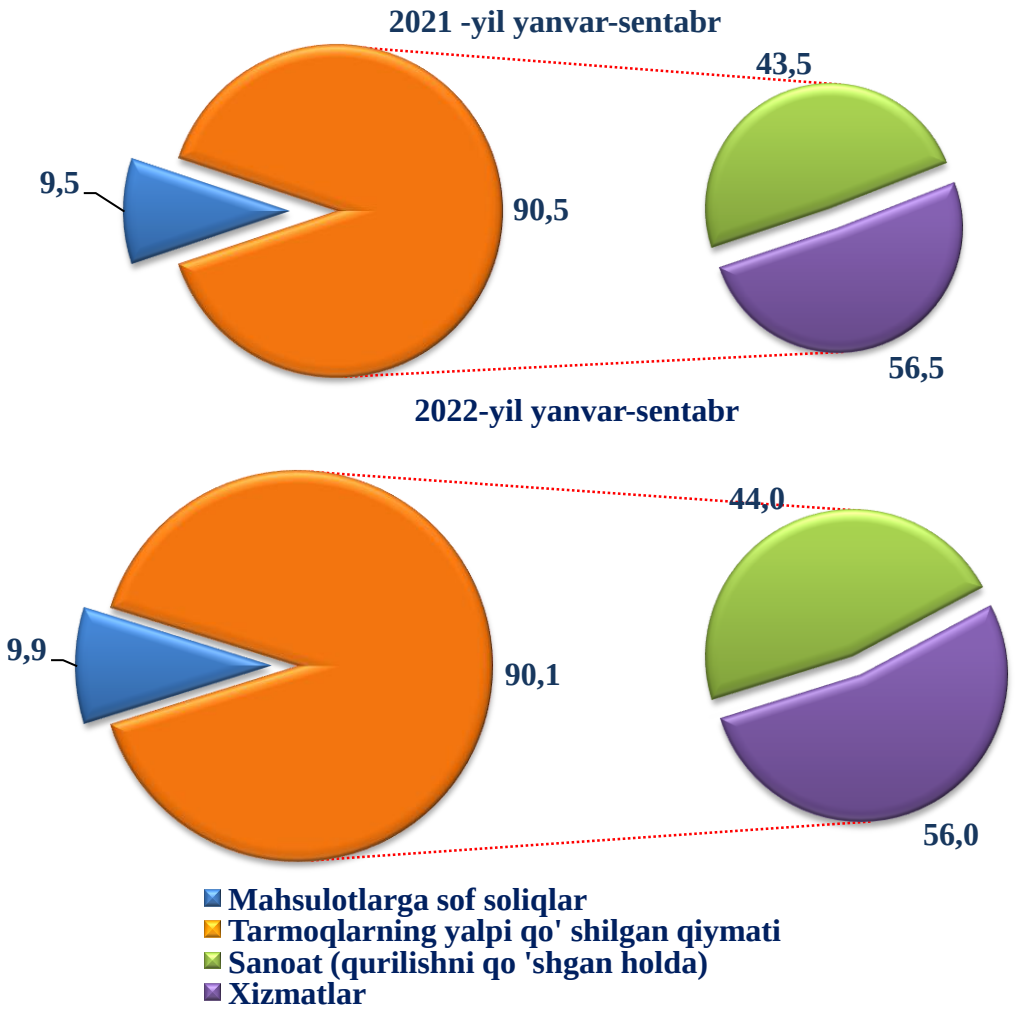

Toshkent shahri iqtisodiyotining barcha tarmoqlarida yaratilgan yalpi qo‘shilgan qiymat (YAQQ) hajmi umumiy yalpi hududiy mahsulotning 90,1 % ni, mahsulotlarga sof soliqlar esa 9,9 % ni tashkil etdi.

Sanoat (qurilishni qo‘shgan holda) tarmog‘i yalpi hududiy mahsulotning tarmoqlar bo‘yicha tarkibidagi ulushi hisobot yilida 44,0 % ni tashkil etdi. Xizmatlar sohasining yalpi hududiy mahsulotning tarkibidagi ulushi esa 56,0 % ni tashkil etdi.

2022-yil yanvar-sentabr oylari davomida dastlabki ma’lumotlarga ko‘ra yalpi hududiy mahsulot aholi jon boshiga 37 510,6 ming so‘mni tashkil etib o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 4,6 % ga o‘sgan. Shu bilan birga, Toshkent shahrida yirik korxonalar iqtisodiy faoliyati jadallashishi oqibatida YAHMda kichik biznesning ulushi 46,8 % ni tashkil qildi.

Yalpi hududiy mahsulotda kichik biznes ulushi

(yanvar-sentabr oylari, jamiga nisbatan ulushi)

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha YAIMni shakllantirishda Toshkent shahrining qo‘shgan hissasi 17,3 % ni tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 0,3 punktga o‘sgan.

Yalpi ichki mahsulotda Toshkent shahrining ulushi, *foizda*

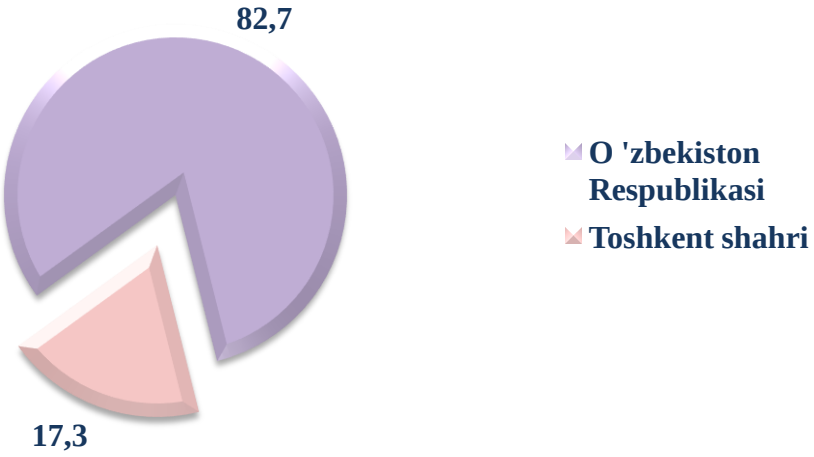

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Yalpi hududiy mahsulot- milliy hisoblar tizimining asosiy ko’rsatkichlari bo‘lib, muayyan davrda mintaqaning iqtisodiy hududida joylashgan rezident-institsional birliklar ishlab chiqarish faoliyatining yakuniy natijasini ifodalaydi.

Aholi jon boshiga Yalpi hududiy mahsulot – muayyan davrda joriy narxlardagi Yalpi hududiy mahsulot hajminimamlakat (hudud)ning o‘rtacha aholisi soniga bo‘lish orqali aniqlanadi.

Yalpi qo‘shilgan qiymat - ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlar qiymati (ishlab chiqarish) hamda ishlab chiqarish jarayonida to‘laligacha iste’mol qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati (oraliq iste’mol) o‘rtasidagi farq orqali aniqlanadi.

Mahsulotlar uchun soliqlar- tovar yoki xizmatlarning bir birligiga, yani rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda solinadigan soliqlar. Ularga qo‘shilgan qiymat solig‘i, aksizlar, eksport va import uchun soliqlar hamda boshqalar kiradi.

Mahsulotlar uchun sof soliqlar- mahsulotlar uchun soliqlar mahsulotlar uchun subsidiyalarni ayirish orqali aniqlanadi.

Mahsulotlar uchun subsidiyalar- davlat budjetidan tovarlar yoki xizmatlarning bir birligiga, ya’ni rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda to‘lanadigan mablag‘lar (subsidiyalar).

Yalpi hududiy mahsulot fizik hajm indeksi (o‘sish sur’ati) doimiy narxlarda, ya’ni o‘tgan yilning mos davri narxlarida hisoblangan hisobot davri Yalpi hududiy mahsulotni (real Yalpi hududiy mahsulot), joriy narxdagi o‘tgan yilning mos davri Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali aniqlanadi.

Yalpi hududiy mahsulot deflyator indeksi - iqtisodiyotda narxlarning o‘rtacha o‘zgarishini ifodalaydi va nominal yalpi hududiy mahsulotning (joriy narxlardagi hisobot) davri Yalpi hududiy mahsulot) real Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali hisoblanadi.

II. SANOAT

Dastlabki ma’lumotlarga asosan joriy yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxonalari tomonidan 76 827,8 mlrd. so‘mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilishiga erishildi va o‘tgan yilning tegishli davriga nisbatan sanoat ishlab chiqarish indeksi 107,1 % ni tashkil etdi.

Hisobot yilida 33 310,1 mlrd.so‘mlik iste’mol tovarlari ishlab chiqarilib, 2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan o‘sish 121,3 %ni tashkil etdi. Jumladan, 15 814,5 mlrd. so‘mlik oziq-ovqat mahsulotlari, 17 495,6 mlrd. so‘mlik nooziq-ovqat mollari (2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan mos ravishda 135,1 % va 111,0 %) ishlab chiqarildi.

Jami sanoat ishlab chiqarish hajmi o‘sishining asosiy omili bo‘lib, ishlab chiqaradigan (qayta ishlash) sanoatida ishlab chiqarish hajmining 10,1 % ga, elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalashning 12,2 % ga o‘sishini hamda suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilishning 22,8 % ga va tog‘-kon va ochiq konlarni ishlash sanoati 10,7 % ga pasayishida ko‘rishimiz mumkin.

Yanvar-sentabr oylarida asosiy iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat ishlab chiqarish tarkibi (mlrd. so‘mda)

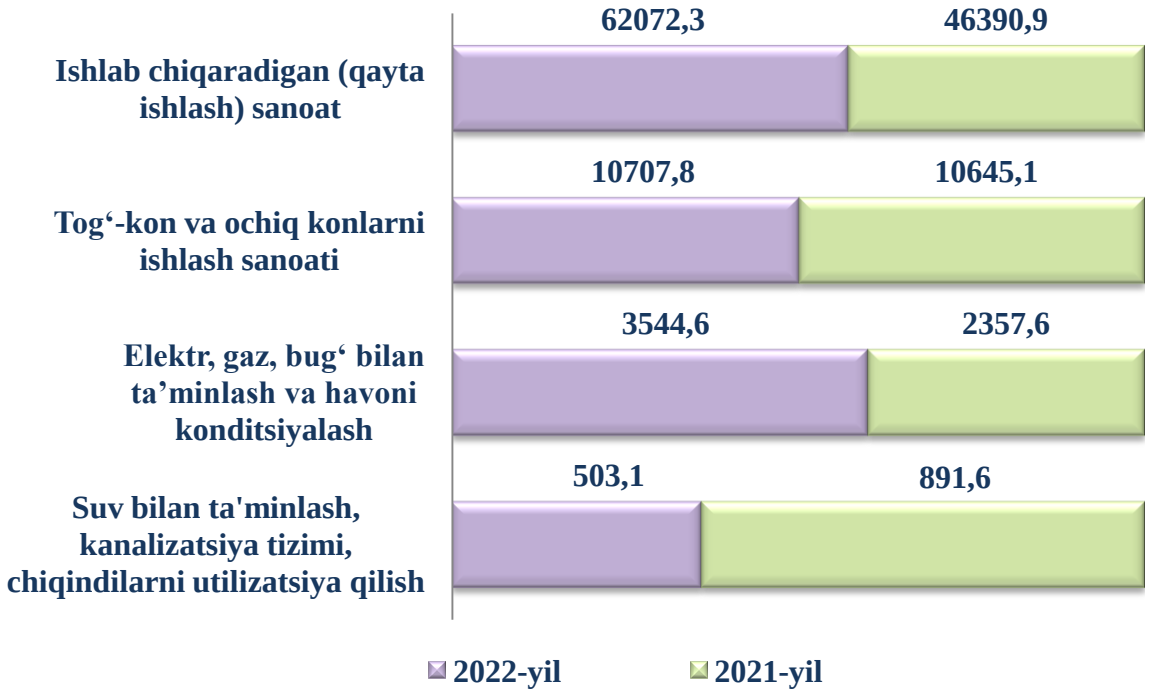

Ishlab chiqaradigan (qayta ishlash) sanoati

Toshkent shahrida sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik qayta jihozlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar hududda ishlab chiqarish hajmi va sifatini yuksaltirishga xizmat qilmoqda.

2022- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoat korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 62 072,3 mlrd. so‘mni va o‘tgan yilning shu davriga nisbatan sanoat mahsuloti ishlab chiqarish indeksi 110,1 % ni tashkil etdi.

O‘z navbatida, ishlab chiqaradigan sanoatda o‘tgan yilning mos davriga nisbatan avtotransport vositalar, treylerlar va yarim tirkamalar ishlab chiqarish 15,1 % ga, kiyim ishlab chiqarish 3,1 % ga oshgan bo‘lsa, asosiy farmatsevtik mahsulotlar ishlab chiqarish 31,8 % ga hamda boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish 15,5 % ga kamayganligini kuzatishimiz mumkin.

Ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida yuqori texnologiyali ishlab chiqarish tarmog‘ining ulushi 8,0 % ni, o‘rta-yuqori texnologiyali 20,8 % ni, o‘rta-quyi texnologiyali 29,8 % ni, quyi texnologiyali 41,5 % ni tashkil etdi.

Yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqarishning texnologik tarkibi bo‘yicha ishlab chiqaradigan sanoat tarkibi, *foizda*

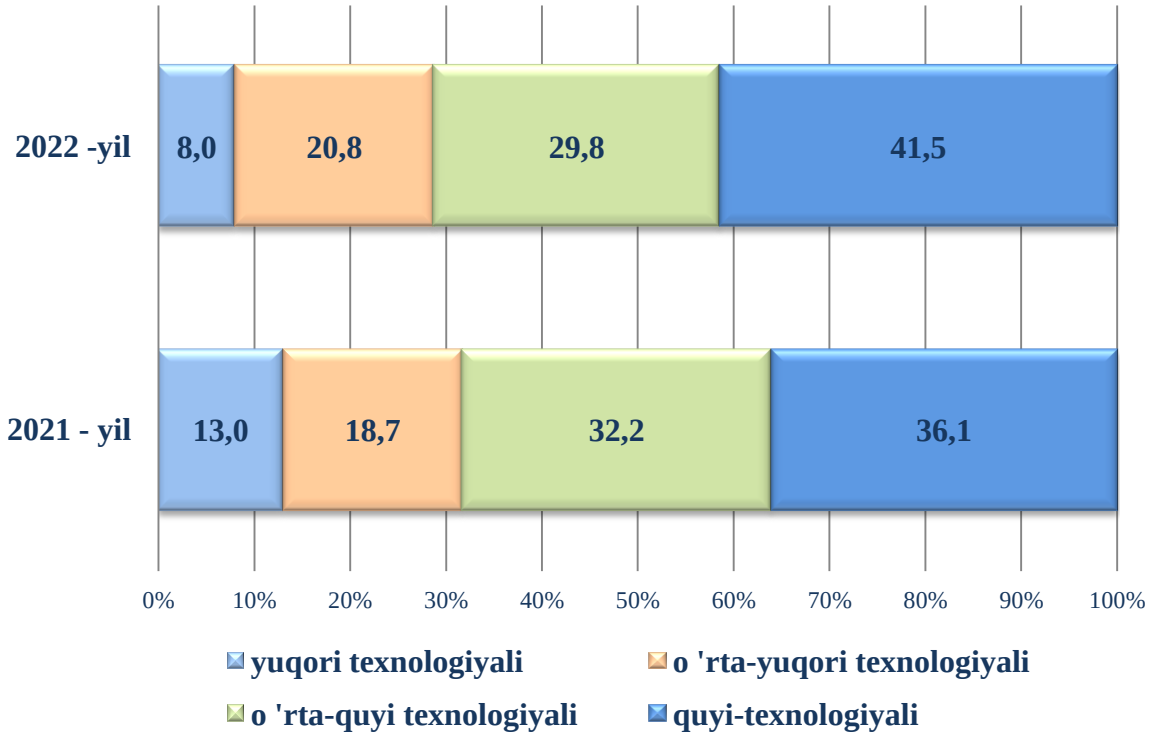

Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

Iqtisodiy tarmoqlar kesimida o‘rganilganda, joriy yilning yanvar-sentabr oylarida tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash korxonalari tomonidan 10 707,8 mlrd. so‘mlik mahsulot ishlab chiqarildi va jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlarining ishlab chiqarish indeksi 89,3 % ni tashkil qildi.

Tog‘-kon sanoatida ishlab chiqarilgan mahsulotlar turi bo‘yicha tabiiy gaz va xom neft qazib olish hajmi o‘tgan yilning tegishli davriga 11,9 % ga kamaygan, boshqa tog‘-kon sanoati faoliyati esa 83,7 % ga oshganini kuzatish mumkin.

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash.

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar 3 544,6 mlrd. so‘mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlarining ishlab chiqarish indeksi 112,2 % ni) tashkil etdi.

2022-yilning yanvar-sentabr oylarida elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash korxonalari mahsulotlari o‘tgan yilning tegishli davriga nisbatan 12,2 % ga oshgan.

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish.

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar 503,1 mlrd. so‘mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlarining ishlab chiqarish indeksi 77,2 % ni) tashkil etganligi kuzatildi. Bunda, 2022-yil yanvar-sentabr oylarida suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 22,8 % ga kamaygan.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotini ishlab chiqarish hajmi

(2022- yil yanvar-sentabr oylarida)

	mlrd. so‘m	*o‘sish sur’ati, foiz hisobida*
Iqtisodiy faoliyatning alohida turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi	**76 827,8**	**107,1**
Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	**10 707,8**	**89,3**
Xom neft va tabiiy gaz	10 307,5	**88,1**
Boshqa foydali qazilmalarni qazib olish mahsulotlari	314,9	183,7
Tog‘-kon sanoatida texnika xizmatlari	80,7	287,3
Ishlab chiqaradigan sanoat	**62 072,3**	**110,1**
Oziq-ovqat mahsulotlari	7 516,7	106,3
Ichimliklar	8 384,6	204,2
Tamaki mahsulotlari	240,2	104,7
To‘qimachilik mahsulotlari	3 691,0	92,2
Kiyimlar	999,8	103,1
Charm va charmdan mahsulotlar	86,9	74,5
Yog‘och hamda yog‘och va po‘kakdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari); poxolcha va to‘qish uchun materiallardan yasalgan buyumlar	644,7	120,0
Qog‘oz va qog‘oz mahsulotlari	1 532,4	149,2
Nashr qilish xizmatlari va yozilgan materiallarni aks ettirish bo‘yicha xizmatlar	1 499,4	189,1
Koks va neftni qayta ishlash mahsulotlari	274,7	268,3
Kimyo mahsulotlari	2 154,9	98,1

(davomi)

	mlrd. so‘m	*o‘sish sur’ati, foiz hisobida*
Asosiy farmatsevtika mahsulotlari va farmatsevtika preparatlari	1 871,1	68,2
Rezina va plastmassa buyumlar	2 337,1	103,3
Boshqa nometall mineral buyumlar	2 677,5	84,5
Metallurgiya sanoati	9 521,4	136,9
Mashina va asbob-uskunalardan tashqari tayyor metall buyumlar	2 711,1	92,5
Kompyuterlar, elektron va optik uskunalar	3 067,0	73,7
Elektr uskunalar	5 680,9	105,0
Boshqa guruhlarga kiritilmagan mashinalar va uskunalar	2 045,6	129,7
Avtotransport vositalari, pritseplar va yarim pritseplar	2 561,3	115,1
Boshqa transport vositalari va uskunalar	471,1	95,5
Mebel	542,0	99,8
Boshqa mahsulotlar	610,9	94,3
Mashinalar va uskunalarni ta’mirlash va o‘rnatish bo‘yicha xizmatlar	950,2	97,4
Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash	3 544,6	**112,2**
Elektr,bug‘ ta’minoti tizimlari va konditsionerlari ishlab chiqarish va tarqatish	3 316,2	152,5
Gazsimon yoqilg‘ilarni ishlab chiqarish va tarqatish	228,3	153,1
Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish	**503,1**	**77,2**
Suvni yig‘ish, qayta ishlash va taqsimlash	332,5	158,9
Chiqindilarni yig‘ish, ishlov berish, yo‘qotish, utilizatsiya qilish	170,1	30,1

(davomi)

	mlrd. so‘m	*o‘sish sur’ati, foiz hisobida*
Iste’mol tovarlarini ishlab chiqarish	**33 310,1**	**121,3**
shu jumladan:		
oziq-ovqat tovarlari	14 597,2	141,3
nooziq-ovqat tovarlari	17 495,6	111,0
Aroq va sharob mahsulotlari	1 217,3	88,7

Davlat va xususiy sektorning o‘zaro munosabati mamlakatdagi ijtimoiy-iqtisodiy barqaror vaziyatni ta’minlashda xususiy biznesning manfaatdorligini oshirishda katta xizmat qiladi. O‘z navbatida, mamlakatimizda davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish borasida olib borilayotgan islohotlar natijasi o‘laroq Toshkent shahrida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmida nodavlat sektorning ulushi salmoqli ekanligini ko‘rish mumkin. Tarmoq korxonalari tomonidan joriy yilning yanvar-sentabr oylarida 35 116,6 mlrd. so‘mlik mahsulotlar ishlab chiqarildi va sanoat ishlab chiqarish hajmiga 45,7 % ni tashkil etdi, shuning bilan birga davlat sektorida 22 797,6 mlrd. so‘mlik mahsulot ishlab chiqarilib, umumiy hajmga nisbatan 29,7 % ni tashkil etdi, nodavlat sektorida 54 030,2 mlrd.so‘mlik mahsulot ishlab chiqarilib, umumiy hajmga nisbatan 70,3 % ni tashkil etdi.

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish davlat va nodavlat sektorlarida 2022 -yil yanvar-sentabr oylarida (*foiz hisobida*)

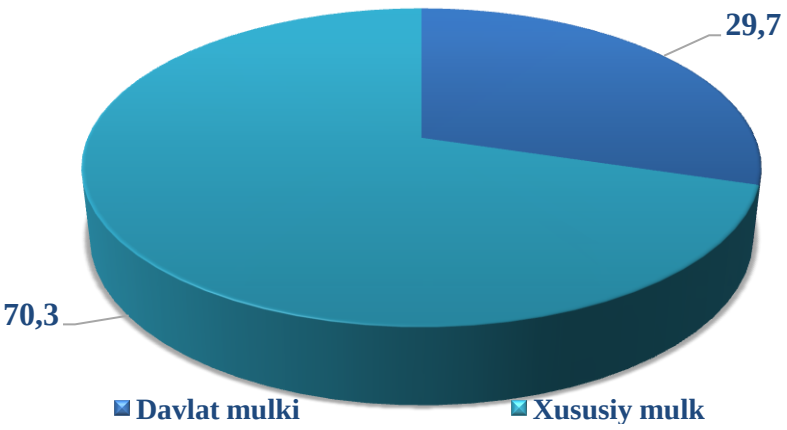

Sanoat sohasida modernizatsiyalash ko‘lamlarini jadallashtirish va kengaytirish bo‘yicha chora-tadbirlarning amalga oshirilishi natijasida, sanoat sohasida faoliyat yuritayotgan korxonalarda ishlab chiqarishning jadal rivojlanishi davom ettirildi.

Tarmoq korxonalari tomonidan 2022-yil yanvar-sentabr oylarida 35 116,6 mlrd. so‘mlik mahsulotlar ishlab chiqarilib, umumiy hajmga nisbatan iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi quyidagicha tavsiflanadi.

Sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish iqtisodiyotning muhim omili bo‘lib, jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash mahsulotlari faoliyati sanoat ishlab chiqarish indeksi 89,3 % ni, qayta ishlash sanoati 110,1 % ni, elektr energiyasi, gaz, bug‘ va konditsiyalangan havo 112,2 % ni, suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya, chiqindilarni yig‘ish va qayta foydalanish bo‘yicha xizmatlar 77,2 % ni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish *(umumiy hajmga nisbatan foizda)*

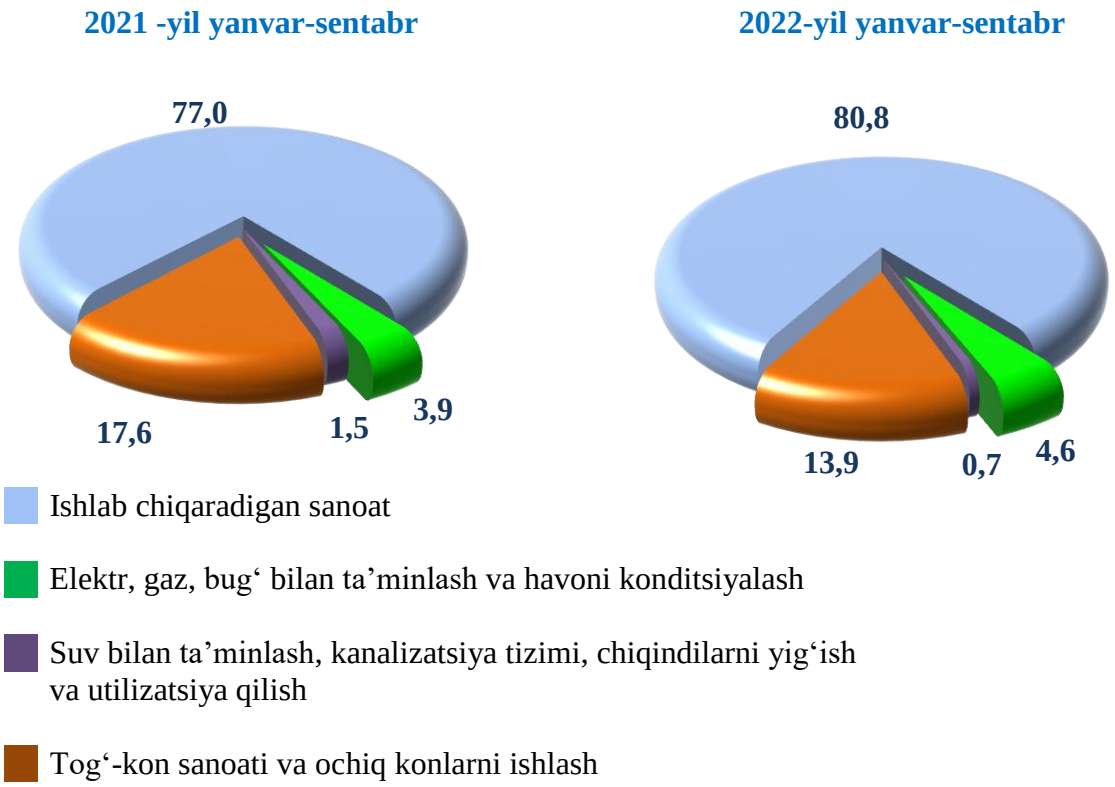

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsuloti turlarini ishlab chiqarish hajmi
(yirik korxonalar bo‘yicha)

	O‘lchov birligi	*2022- yil yanvar-sentabr*	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan % da*
Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash			
Neft	*ming tn*	492,7	101,8
Gaz kondensanti	*ming Tn*	540,3	98,2
Tabiiy gaz	*mln. kub.m*	26 543,2	99,0
Chaqiq tosh	*tonna*	1 312 781,0	183,0
Qayta ishlash sanoati			
Tamaki mahsulotlari, tamakidan tayyorlangan	*mln. dona*	1 560,0	121,3
Yangi so‘yilgan yoki sovutilgan go‘sht	*tonna*	13,9	56,1
Yumshoq bug‘doy va spelta uni	*tonna*	51 223,0	82,5
Quyiltirilmagan va shakar qo‘shilmagan, yog‘liligi 6 % dan yuqori sut va qaymoq	*tonna*	3 028,1	84,1
O’simlik yog‘i (tozalangan)	*tonna*	448,5	222,0 m.
Margarin va spredlar	*tonna*	12 181,6	107,0
Aroq - 100% spirt	*ming litr*	13 165,1	94,4
Konyak spirti - 100% spirt	*ming litr*	4 447,0	191,3
Uzum vinosini distillash yoki uzumni siqish natijasida olingan spirt nastoykalari - 100% spirt	*ming litr*	533,6	130,4
Uzum vinolari	*ming litr*	5 028,2	87,3
Pivo	*ming litr*	65 775,2	110,0

(davomi)

	O‘lchov birligi	*2022- yil yanvar-sentabr*	*2021 - yil yanvar-sentabrga nisbatan % da*
Paxtadan yigirilgan ip	*tonna*	27 522,9	73,8
Mashinada yoki qo‘lda to‘qilgan trikotaj polotnolar	*tonna*	12 659,7	87,1
Trikotaj yoki to‘qilgan ustki kiyimlar	*ming dona*	869,0	54,5
Ichdan kiyiladigan trikotaj kiyimlar	*ming dona*	1 964,0	52,1
Yarim tsellyulozadan tayyorlangan gofrirovka qilish uchun qog'oz (o'rtacha taramlangan)	*tonna*	808,0	54,0
Kitoblar, geografiya xaritalar, gidrografik yoki shu kabi kartalarning barcha turlari, reproduksiyalar, chizmalar va fotosuratlar, otkritkalarni bosib chiqarish bo‘yicha xizmatlar	*ming so‘m*	373 857 380,0	3,1 m.
Gazetalarni bosib chiqarish bo‘yicha xizmatlar	*ming so'm*	33 398 145,0	134,9
Seyalki	*dona*	55,0	38,7
Haftada to‘rt martadan kam chiqadigan jurnal va davriy nashrlar uchun matbaa xizmatlari	*ming so'm*	1 137 096,0	50,3
Paxta tolasi	*ming tonna*	4 514,0	77,2
Suyultirilgan propan va butan	*ming tonna*	415,0	111,1
Texnik oltingugurt	*tonna*	173 326,0	87,6
Murakkab organik erituvchilar va suyultirgichlar	*tonna*	80,0	177,8

(davomi)

	O‘lchov birligi	*2022- yil yanvar -sentabr*	*2021- yil yanvar- sentabrga nisbatan % da*
Akril va vinil polimerlari asosidagi bo‘yoqlar va laklar, suv muhitida	*tonna*	11 917,0	96,6
Sintetik polimerlar asosidagi bo‘yoqlar va laklar	*tonna*	5 857,0	102,0
Denaturlanmagan, spirt konsentratsiyasi 80 % hajmdan kam bo‘lmagan etil spirti	*ming litr*	9 937,0	83,7
Chakana savdo uchun qadoqlangan yoki dozalarga bo'lingan, tarkibida penitsilin yoki uning hosilalari bo'lgan, penitsilin kislotasi tuzilmasiga ega yoki tarkibida streptomitsin yoki uning hosilalari bo'lgan medikamentlar	*tonna*	8 205,1	168,9
Tarkibida gormonlar yoki antibiotiklar bo‘lmagan medikamentlar	*tonna*	154,3	196,0
Chakana savdo uchun qadoqlangan, tarkibida boshqa antibiotiklar bo‘lgan medikamentlar	*tonna*	17 340,7	169,5
Binolar va inshootlar uchun sement, beton yoki sun’iy toshdan yig‘ma konstruksiyalar elementlari va boshqa buyumlar	*tonna*	1 541,5	86,3
Qurilish uchun o‘tga chidamsiz g‘ishtlar	*ming dona*	616,5	121,3
Butilkalar	*ming dona*	303 603,6	118,6
Sement, beton yoki sun’iy toshdan qurilish uchun g‘isht va bloklar	*tonna*	381 760,0	39,3
Temirdan yoki legirlanmagan po‘latdan bolg‘alangan, issiqlayin prokatka qilingan, issiqlayin cho‘zilgan yoki ekstrudirlangan chiviqlar va sterjenlar, jumladan prokatkadan keyin kalavalarga o‘ralgan chiviqlar	tonna	91 670,2	84,5

Po‘latdan choksiz neft va gaz quvurlari	*tonna*	26 863,0	2,1 m.
Mis sim	*tonna*	23 073,5	87,5
Alyuminiydan elektr izolyatsiyasiz o‘ralgan sim, po‘lat arqonlar, to‘qilgan shnurlar va shu kabi buyumlar	*tonna*	347,8	30,4
Temir yoki po‘lat simdan matolar, panjaralar, to‘rlar va to‘siqlar	*tonna*	4,6	1,0
Elektrsiz isitiladigan markaziy isitish radiatorlari va ularning qora metallardan yasalgan qismlari	*tonna*	6 480,3	3,2 m.
Qishloq xo'jaligi, bog‘dorchilik yoki o‘rmon xo'jaligida ishlatish uchun dastakli asboblar	*tonna*	0,4	108,5
Bug‘ qozonlari yoki boshqa bug‘ generator qozonlar; bug' qizdirgichli suv qozonlari	*tonna*	4,8	193,0
1 kV dan ortiq bo‘lmagan kuchlanish uchun avtomatik o‘chiruvchilar	*tonna*	22,0	49,2
Kuchlanishi 1 kV dan ortiq bo‘lmagam elektr zanjirini o‘chirish, almashlab ulash yoki himoyalash uchun apparatura bilan jihozlangan taqsimlash shitlarini va boshqa panellar	*tonna*	57,1	101,1
Izolyatsiya qilingan o‘rash simlari	*tonna*	1 444,4	44,8
Kuchlanishi 1 kV dan ortiq bo‘lgan (yuqori voltli), boshqa elektr toki o‘tkazgichlari	*tonna*	6 377,8	2,4 m.
Sovutkich va muzlatkichlar	*dona*	566 053,0	148,0
Traktorlar	*dona*	116,0	67,1
O'rim-yig'im va xirmonlar uchun mashina va uskunalar qismlari - tn	*tonna*	0,1	-
Tuproqni tayyorlash yoki ishlov berish uchun ishlatiladigan mashina qismlari	*dona*	0,7	9,3

	O‘lchov birligi	2022- yil yanvar-sentabr	2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan % da
Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash			
Elektroyenergiya	*mln.kVt soat*	1 957,6	6,5 m.
Issiqlik energiyasi	*ming Gkal*	8 363,0	93,3
Elektr energiyasini uzatish bo‘yicha xizmatlar	*ming so‘m*	636 808,0	104,3

	O‘lchov birligi	2022-yil yanvar-sentabr	2021 -yil yanvar-sentabrga nisbatan % da
Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish			
Tabiiy suv, suvga ishlov berish va suv bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlar	*ming so‘m*	200084206,0	143,8
Oqova suvlarni yo‘qotish, transportirovka qilish va ishlov berish bo‘yicha xizmatlar	*ming so‘m*	122271216,0	184,2
Xavfsiz chiqindilarini yig‘ish bo‘yicha xizmatlar	*ming so‘m*	91 829 507,0	118,5
Plastmass chiqindilar	*tonna*	1 080,4	89,9
Xavfsiz metall chiqindilar	*tonna*	1 585,0	51,5
Boshqa guruhlarga kiritilmagan, qayta foydalanishga yaroqli yig'ilgan boshqa xavfsiz chiqindilar	*tonna*	687,9	82,7
Xavfli (zaharli) kimyoviy chiqindilar	*tonna*	257,7	82,0

Hududlar bo‘yicha sanoat ishlab chiqarish hajmi

Toshkent shahrida sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik qayta jihozlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar hududda ishlab chiqarish hajmi va sifatini yuksaltirishga xizmat qilmoqda. Toshkent shahri sanoat ishlab chiqarish hajmi tarkibida eng ko‘p Yashnobod tumani (Toshkent shahri sanoat ishlab chiqarish hajmining 14,4 % ulushini), Sergeli tumani (14,4 %), Bektemir tumani (11,3 %), Chilonzor tumani (10,7 %), Olmazor tumani (7,7 %), Uchtepa tumani (7,2 %) hissasiga to‘g‘ri keladi. Shuning bilan birga, eng kam ulush Yakkasaroy (4,6 %), Mirzo ulug‘bek (5,0 %), Yangihayot (5,1%) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Hududlarning jami sanoat ishlab chiqarish hajmidagi ulushi, *foizda*

(2022- yil yanvar-sentabr oylarida)

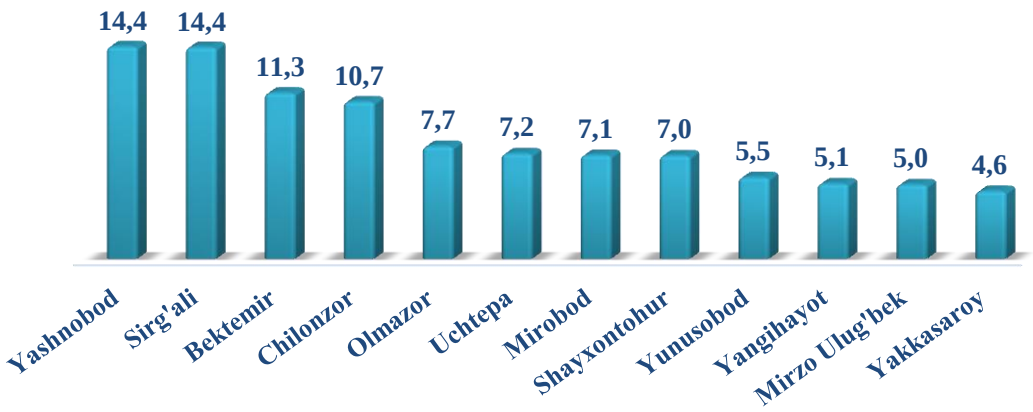

Dunyodagi eng rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko‘rsatadiki, sanoat mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. Shu nuqtai nazardan kelib chiqib, Toshkent shahri va tumanlarida ishlab chiqarilgan sanoat mahsuloti hajmini tumanlararo hamda tumanlarni shahar ko‘rsatkichlari bilan taqqoslash orqali tahlil qilish, sanoat mahsulotini aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan miqdori dinamikasini kuzatib borish, hududlardagi ustuvor vazifalarni va o‘sish nuqtalarini belgilash muhim ahamiyat kasb etadi. O‘z navbatida, joriy yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida sanoat mahsuloti ishlab chiqarilishi 78 827,8 mlrd. so‘mni tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 107,1 % ni tashkil etdi.

Toshkent shahrida ishlab chiqarilgan sanoat mahsuloti hajmi aholi jon boshiga 26 508,1 ming so‘mni yoki o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 103,8 % ga yetkazilganligini kuzatishimiz mumkin. Shuningdek, Toshkent shahrida iste’mol tovarlari ishlab chiqarilishi 33 310,1 mlrd. so‘mni tashkil etib, Toshkent shahrida ishlab chiqarilgan iste’mol tovarlari hajmi aholi jon boshiga 11 493,1 ming so‘mni yoki o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 117,5 % ga yetkazilganligini kuzatishimiz mumkin.

Iste’mol tovarlari ishlab chiqarish

Tayyor mahsulotlar ishlab chiqarilishini rag‘batlantirish va turlarini kengaytirish, iste’mol tovarlari ishlab chiqarish hajmini 2022-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan (21,3 % ga) oshishiga ta’sir ko‘rsatdi, jami sanoat ishlab chiqarish hajmidagi ulushi esa 43,4 % ni tashkil etdi.

Iste’mol tovarlari ishlab chiqarish hajmining tarkibi, jami iste’mol tovarlari ishlab chiqarish hajmiga nisbatan, *foizda*

(2022- yil yanvar-sentabr oylarida)

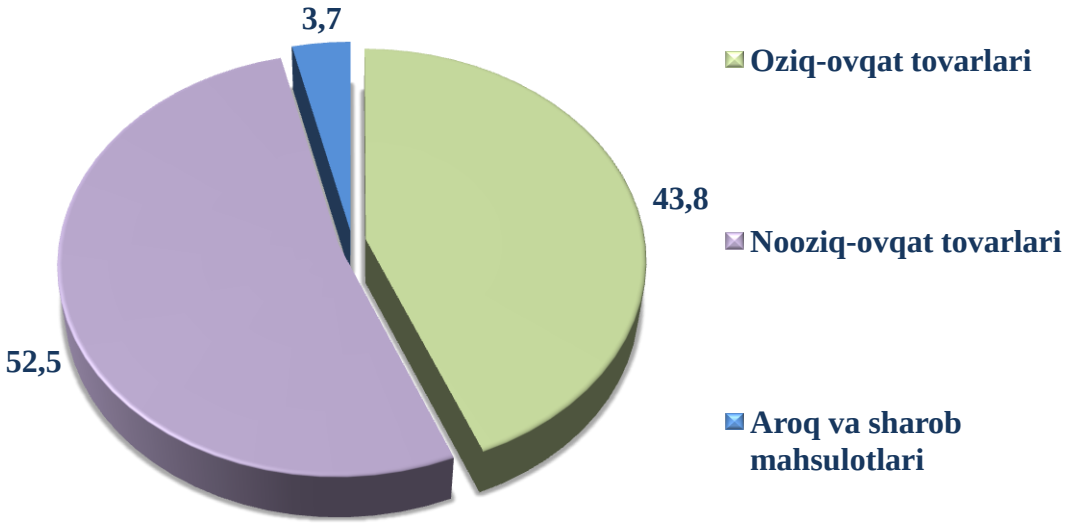

2022-yilning yanvar-sentabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish 14 597,2 mlrd. so‘mga yetkazilib, jami iste’mol tovarlaridagi ulushi 43,8 %, nooziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish 17 495,6 mlrd. so‘m, jami iste’mol tovarlaridagi ulushi 52,5 %, alkogol mahsulotlarini ishlab chiqarish 1217,3 mlrd. so‘m hisoblanib, jami iste’mol tovarlaridagi ulushi 3,7 % ni tashkil etdi.

Hududlarning jami iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmidagi ulushi, *foizda* *(2022- yil yanvar-sentabr oylarida)*

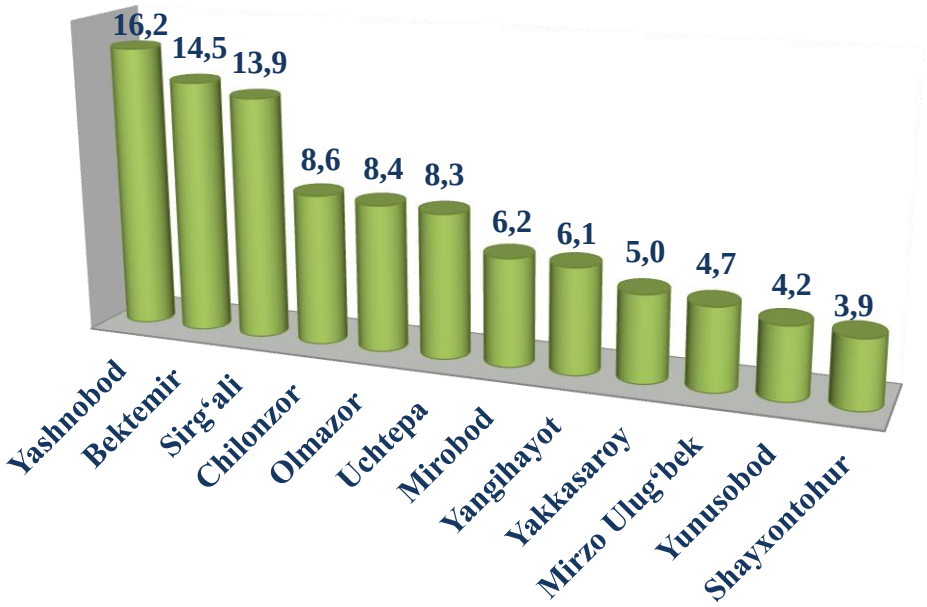

Hududlarda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish indeksi, *foizda*
(2022- yil yanvar-sentabr oylarida, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan)

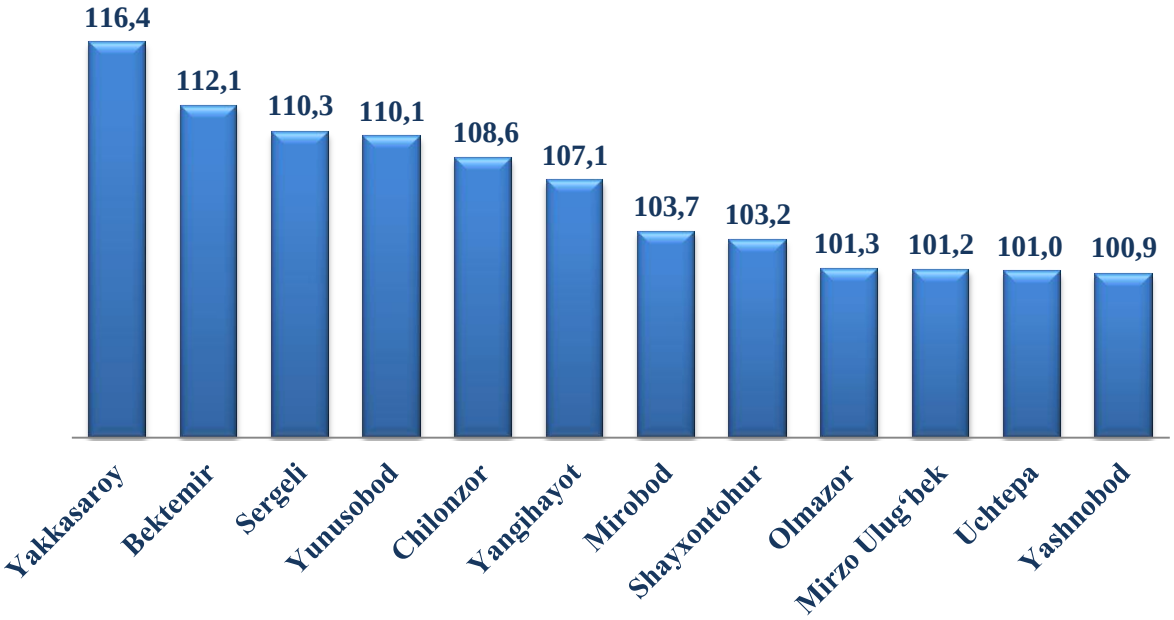

Hududlarda iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmlarning o'sish sur'atlari, *foizda* *(2022- yil yanvar-sentabr oylarida, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan)*

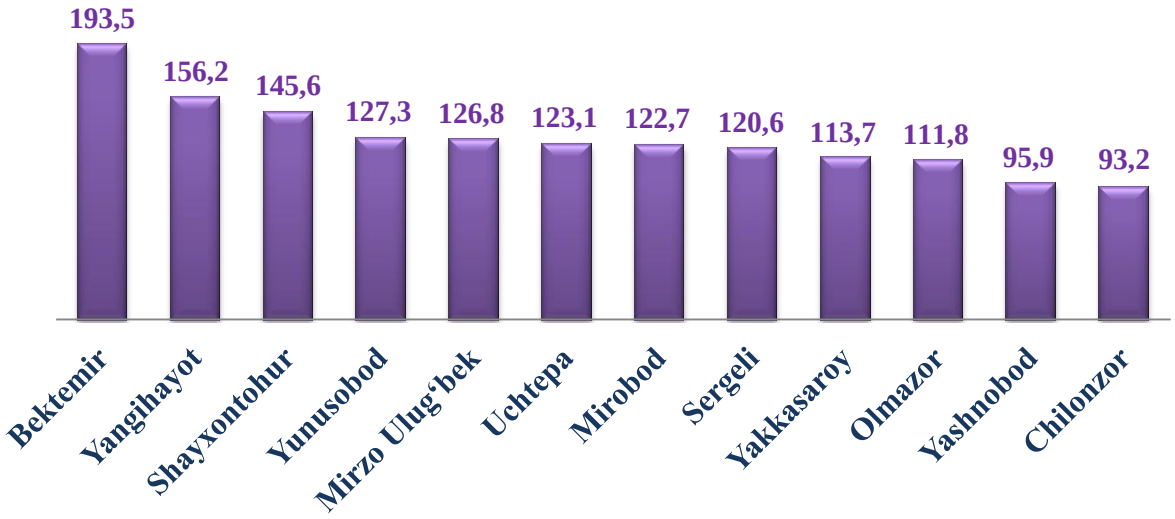

Bunda, Toshkent shahrida sanoat ishlab chiqarishning eng katta fizik hajmi indeksi Bektemir tumani (193,5 %), Yangihayot tumani (156,2 %), Shayhontohur tumani (145,6 %), Yunusobod tumani (127,3 %) va Mirzo Ulug'bek tumanlarida (126,8 %) kuzatilmoqda. Shu o'rinda iste'mol tovarlari ishlab chiqarishda eng kichik o'sish sur'atlari Chilonzor tumanlarida (93,2 %), Yashnabod tumani (95,9 %) va Olmazor tumanlarida (111,8 %) kuzatilgan.

Sanoat ishlab chiqarishda kichik biznesning hissasi

Kichik tadbirkorlik sub'ektlari sanoat ishlab chiqarishda bir maromdagi o'sish ta'minlandi. Dastlabki ma'lumotlar bo'yicha 2022-yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida sanoat ishlab chiqarishda kichik biznesning ulushi 31,9 % ni tashkil etgan.

Hududlar bo'yicha kichik biznesning sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi, *foizda* *(yanvar-sentabr)*

Hududlar kesimida kichik biznesning sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi eng yuqori ulushi Olmazor tumani (jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi (70,8 %), Yunusobod (47,8 %), Yangihayot (47,2 %) tumanlarida kuzatildi. Shu bilan birga, eng kichik ulushi Yashnobod (16,2 %), Mirobod (22,4 %) va Bektemir (27,1 %) tumanlarida kuzatildi.

2022-yil yanvar-sentabr oylarida tumanlar kesimida kichik biznesning jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi, *foizda*

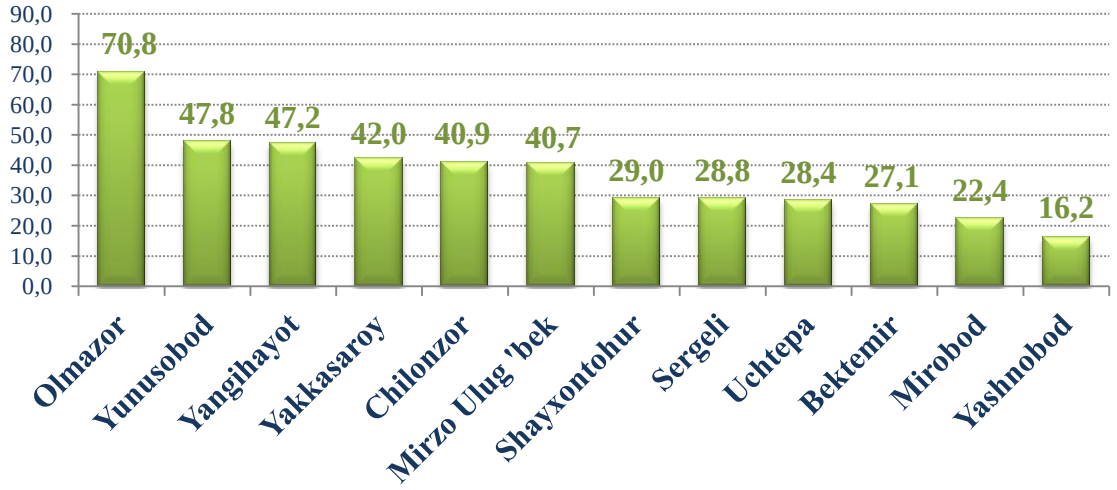

Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar mahsulotlarining ishlab chiqarilishi

Hisobot davrida xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar tomonidan 27 820,7 mlrd. so‘mlik mahsulot ishlab chiqarildi.

O‘tgan yilda qo‘shma korxonalarning umumiy ishlab chiqarishdagi ulushi 32,3 % ni tashkil etgan bo‘lsa, hisobot davrida bu ko‘rsatkich 36,2 % ni tashkil qildi.

Qo‘shma korxonalar tomonidan joriy yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotining Respublika sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi 7,1 % ni tashkil etdi, bu iqtisodiyotni isloh qilish va liberallashtirishni, jahon bozorida mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirish imkonini berdi.

Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar mahsulotlarining sanoatning umumiy hajmidagi ulushi, *foizda*
2022- yil yanvar-sentabr oylarida

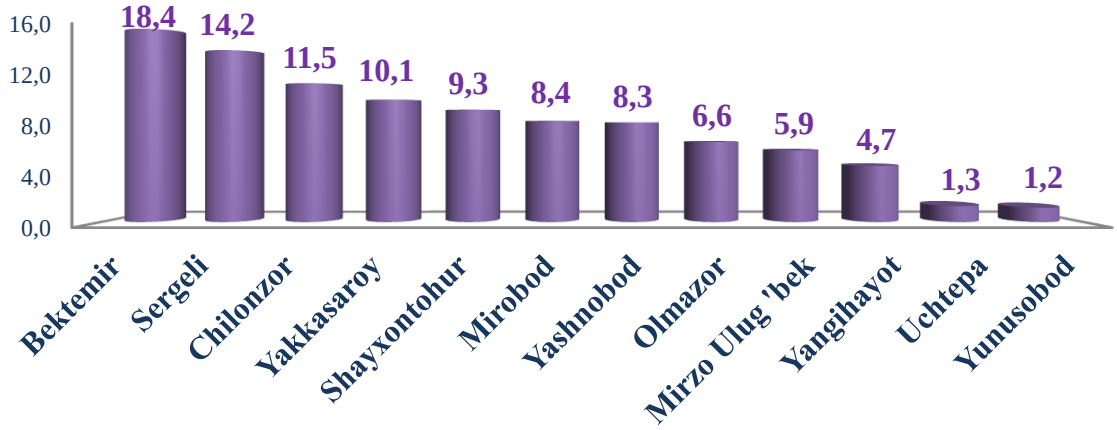

Faoliyat yuritayotgan va yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari

Bugungi kunda Toshkent shahrida 16,5 mingdan ortiq sanoat korxonalari faoliyat ko‘rsatayotgan bo‘lib, ulardan 2115 ta korxona (jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning 12,8 %) Olmazor tumaniga, 1998 ta korxona (12,1 %) Chilonzor tumaniga, 1892 ta korxona (11,4 %) Uchtepa tumanlari hissasiga to‘g‘ri keladi.

Faoliyat yuritayotgan sanoat korxonalari soni, birlik
(2022- yil 1-oktabr holatiga)

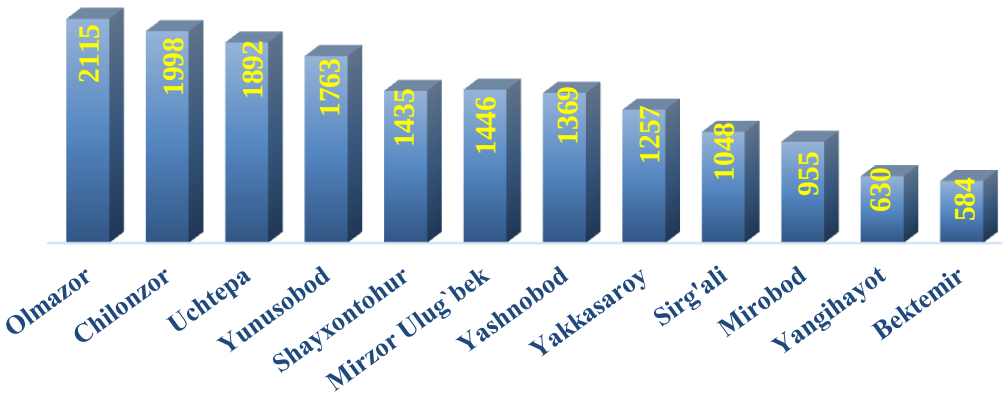

Yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari soni, birlik
(2022- yil yanvar-sentabr oylarida)

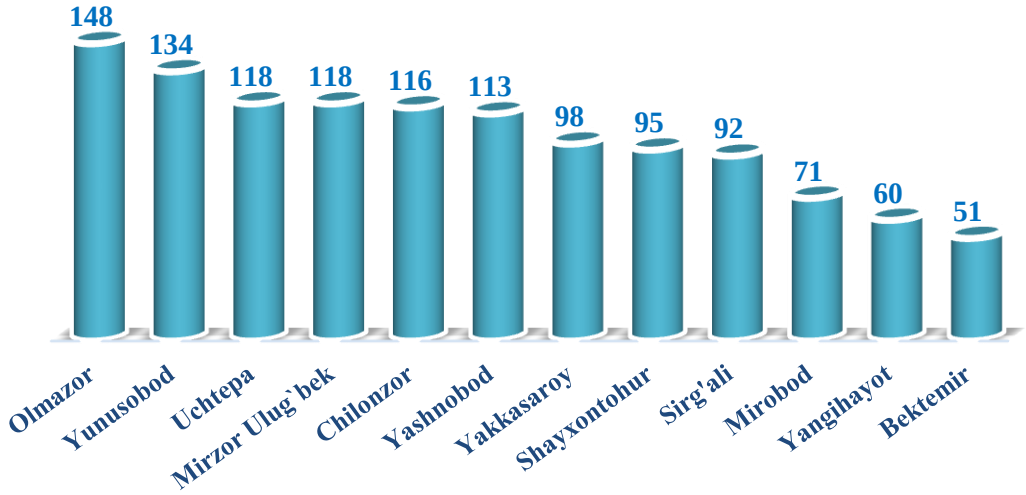

2022-yil yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida 1214 ta yangi sanoat korxonalari tashkil etilgan bo‘lib, ulardan qariyb 12,2 % Olmazor, 11,0 % Yunusobod, 9,7 % Uchtepa tumanlari yuqori ulushga ega.

Tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliylashtirish dasturining asosiy ko‘rsatkichlari
(2022- yil yanvar-sentabr oylarida)

	Loyihalar soni, birlikda	*Ishlab chiqarish hajmi, mln. so‘m*	*Eksportga sotilgan mahsulot hajmi, ming AQSh dollari*	*Yangi tashkil qilingan ish o‘rinlari soni, birlikda*
Jami:	**435**	**11637,3**	**195,5**	**857**
shundan;				
Uchtepa	16	788,5	5,3	154
Bektemir	48	471,8	2,0	101
Yunusobod	19	131,1	0,1	33
Mirzo Ulug‘bek	31	398,5	4,4	36
Mirobod	21	286,7	1,4	49
Shayxontohur	9	314,5	-	-
Olmazor	56	264,0	1,3	36
Sergeli	71	2465,8	6,1	169
Yakkasaroy	28	97,6	1,0	25
Yashnobod	34	4042,2	74,1	7
Yangihayot	29	675,4	39,2	52
Chilonzor	73	1701,2	60,6	195

Mahalliylashtirish dasturining jami ishlab chiqarish hajmida tumanlarning ulushi, *foizda* 2022- yil yanvar-sentabr oylarida

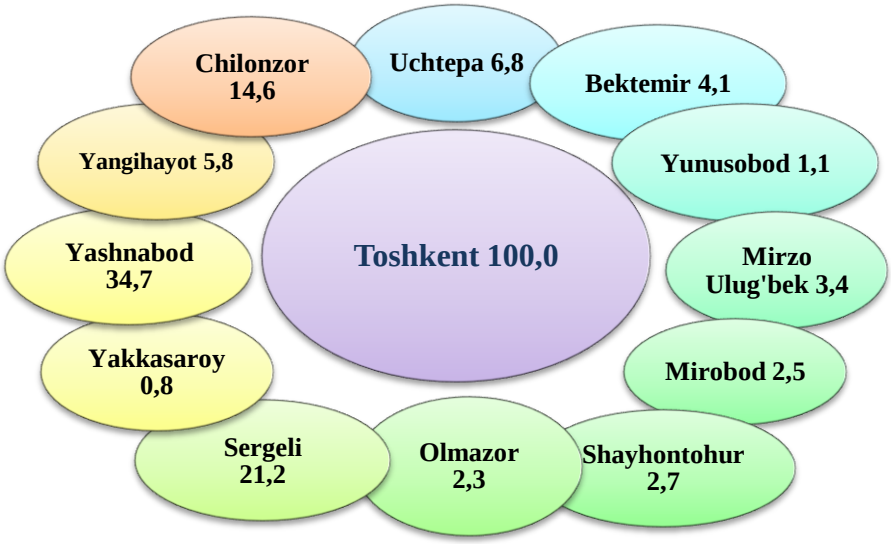

Statistik ko‘rsatkichlarga tushuntirish

Sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi – korxona tomonidan ishlab chiqarilgan tayyor mahsulotlar, yarim tayyor, chetga sotishga mo‘ljallangan, o‘zining nosanoat bo‘linmalariga va kapital qurilishga mo‘ljallangan mahsulotlar hajmini o‘z ichiga oladi; ishlab chiqarilishi hisobot davrida tugallanmagan uzoq muddatli mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha ishlar; sanoat tusidagi ishlar (xizmatlar);

Sanoat ishlab chiqarishda o‘zgarish indekslari – solishtirma davrlarda mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) fizik hajmining o‘zgarishini tavsiflovchi nisbiy ko‘rsatkichdir; Iste’mol mollari – asosan shaxsiy iste’mol yoki foyda olish bilan bog‘liq bo‘lmagan boshqa maqsadlarda foydalanadigan sanoat mahsulotlari; iste’mol mollari ishlab chiqarish hajmi amaldagi narxlarda (QQS va aksizlar bundan mustasno) hisoblab chiqiladi;

Natura ko‘rinishida sanoat ishlab chiqarish hajmi – boshqa korxonalarga jo‘natish uchun yoki ishlab chiqarishga mo‘ljallangan mahsulotlarni, shu jumladan korxonaning sanoat ehtiyojlari uchun sarflangan mahsulotlarni o‘z ichiga oladi, ya’ni yalpi mahsulot;

Ishlab chiqarishni texnologik rivojlanish darajasiga ko‘ra guruhlash Yevrostat texnologik faoliyatining tasnifi asosida ishlab chiqilgan.

Mahalliylashtirish darajasi – ishlab chiqarishda ishlatiladigan mahalliy materiallar, mehnat va intellektual resurslarning ulushini belgilaydi; Mahalliylashtirish darajasini hisoblashda xarajatlar, soliq to‘lovlari va ishlab chiqarish jarayoniga bevosita aloqador bo‘lmagan boshqa imtiyozlar hisobga olinmaydi; mahsulot sotish hajmi – savdo narxlarida keltiriladi (QQS va aksiyalar bundan mustasno);

Milliy valyutada eksport qilinadigan mahsulotlarning qiymati –O‘zbekiston Respublikasi Markaziy bankining kursi bo‘yicha hisob-kitob qilgan holda to‘ldiriladi.

III. INVESTITSIYALAR VA QURILISH

Joriy yilning yanvar–sentabr oylarida Toshkent shahrida iqtisodiyot va ijtimoiy sohani rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 41 061,9 mlrd. so‘m asosiy kapitalga investitsiyalar o‘zlashtirildi va 2021-yilning mos davriga nisbatan 97,6 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar hajmi va o‘sish sur’ati

(2022- yil yanvar-sentabr)

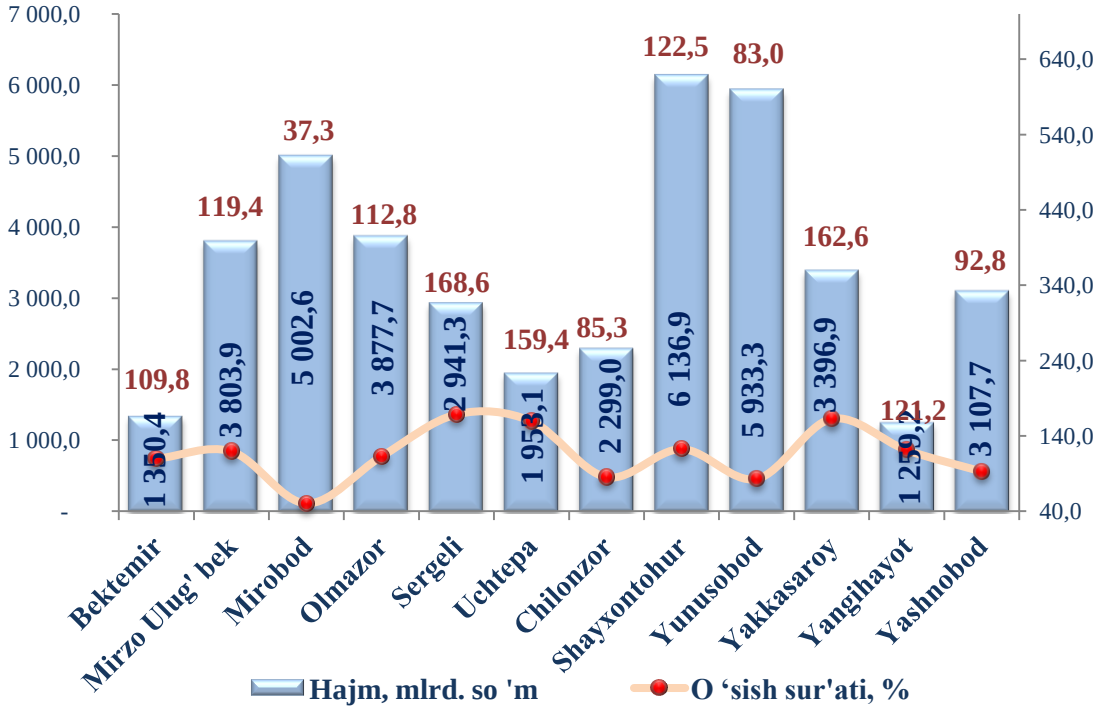

Asosiy kapitalga investitsiyalarning o‘zlashtirilgan hajmi bo‘yicha tumanlar kesimida Shayxontohur tumani yetakchilik qilmoqda. Ushbu hududda jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 14,9 % o‘zlashtirildi.

Shuningdek, Yunusobod tumani jami investitsiyalar hajmidan 14,4 % ni, Mirobod tumani 12,2 % ni tashkil etmoqda.

Mirzo Ulug‘bek 9,3 %, Yakkasaroy, Yashnabod tumanlarida ushbu ko‘rsatkich mos ravishda 8,3 hamda 7,6 % ni tashkil etdi.

Yangihayot va Bektemir tumanlarida investitsiyalar eng kam o‘zlashtirilgan bo‘lib, har birining Toshkent shahridagi ulushi 3,1 % va 3,3 % ni tashkil etdi.

Markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning hududlar bo‘yicha taqsimlanishi *(2022- yil yanvar-sentabr)*

mln. so‘m

	Jami investitsiyalar	*Markazlashgan*	*Markazlashmagan*
Toshkent shahri	**41 061 882,0**	**4 566 314,4**	**36 495 567,6**
tumanlar:			
Bektemir	1 350 385,5	54 416,3	1 295 969,2
Mirzo Ulug‘bek	3 803 929,5	443 537,5	3 360 392,0
Mirobod	5 002 560,3	981 375,1	4 021 185,2
Olmazor	3 877 681,8	358 523,8	3 519 158,0
Sergeli	2 941 280,5	479 614,9	2 461 665,6
Uchtepa	1 953 088,9	393 000,6	1 560 088,3
Chilonzor	2 299 025,5	247 432,8	2 051 592,7
Shayxontohur	6 136 910,8	773 528,5	5 363 382,3
Yunusobod	5 933 267,8	529 982,8	5 403 285,0
Yakkasaroy	3 396 874,4	202 243,0	3 194 631,4
Yangihayot	1 259 199,2	48 761,6	1 210 437,6
Yashnobod	3 107 677,8	53 897,3	3 053 780,5

Markazlashgan investitsiyalarning asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan hajmi bo‘yicha tumanlar kesimida Mirobod tumani yetakchilik qilmoqda. Ushbu hududda jami markazlashgan asosiy kapitalga investitsiyalarning 21,7 % o‘zlashtirildi.

Shuningdek, ushbu o‘zlashtirish bo‘yicha Shayxontohur tumani 16,9 % ni, Yunusobod tumani 11,6 % ni tashkil etmoqda.

Markazlashmagan investitsiyalarning asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan hajmi bo‘yicha tumanlar kesimida Yunusobod tumani yetakchilik qilmoqda. Ushbu hududda jami markazlashmagan asosiy kapitalga investitsiyalarning 14,8 % o‘zlashtirildi.

Shuningdek, ushbu o‘zlashtirish bo‘yicha Shayhontohur tumani 14,7 % ni, Mirobod tumani 11,0 % ni tashkil etmoqda.

Moliyalashtirish manbalari bo‘yicha asosiy kapitalga investitsiyalar

(2022- yil yanvar-sentabr)

	mlrd. so‘m	*O‘sish sur’ati, % da*	*Jamiga nisbatan ulushi,% da*
Asosiy kapitalga investitsiyalar	**41 061,9**	**97,6**	**100,0**
shu jumladan:			
Markazlashgan investitsiyalar:	**4 566,3**	**44,0**	**11,1**
budjet mablag‘lari	3 116,3	81,1	7,6
Davlat maqsadli jamg‘armalari	10,9	116,7	0,03
Tiklanish va taraqqiyot jamg‘armasi	135,9	22,8	0,3
O’zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi kreditlar	1 303,2	22,0	3,2
Markazlashmagan investitsiyalar:	**36 495,6**	**115,3**	**88,9**
korxona mablag‘i	22 484,5	148,7	54,8
aholi mablag‘i	2 249,3	145,4	5,5
to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya va kreditlar	8 157,0	66,1	19,8
tijorat banklari kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari	3 604,8	135,9	8,8

Markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning jami asosiy kapitalga investitsiyalar hajmidagi ulushi, (*umumiy hajmga nisbatan, %da*)

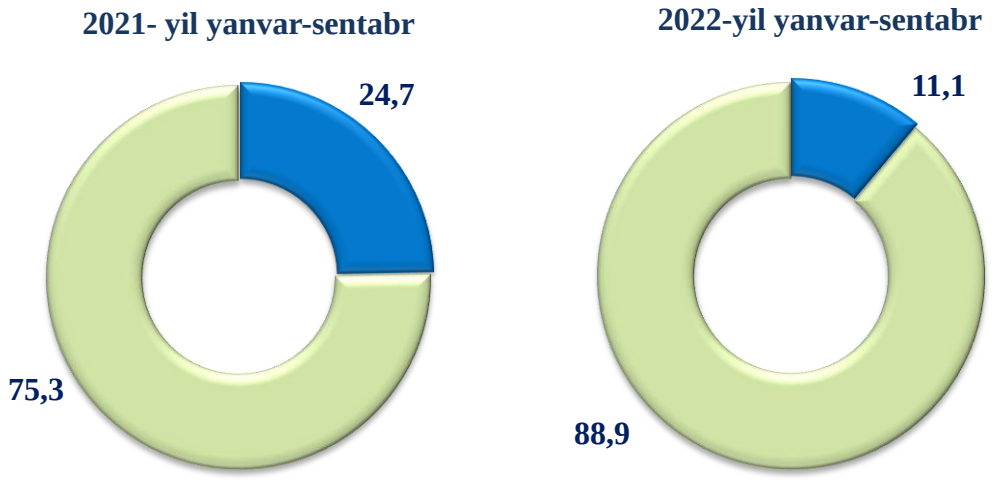

Markazlashgan moliyalashtirish manbalari hisobidan 4 566,3 mlrd. so‘m yoki o‘tgan yilning joriy davriga nisbatan 44,0 % (jami investitsiyalar hajmining 11,1 % i)ga kam o‘zlashtirildi, mos ravishda, markazlashmagan moliyalashtirish manbalari hisobidan esa 36495,6 mlrd.so‘m yoki o‘tgan yilning mazkur davriga nisbatan 115,3 % (jami investitsiyalardagi ulushi 88,9 %) ko‘p o‘zlashtirildi.

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning markazlashgan moliyalashtirish manbalari

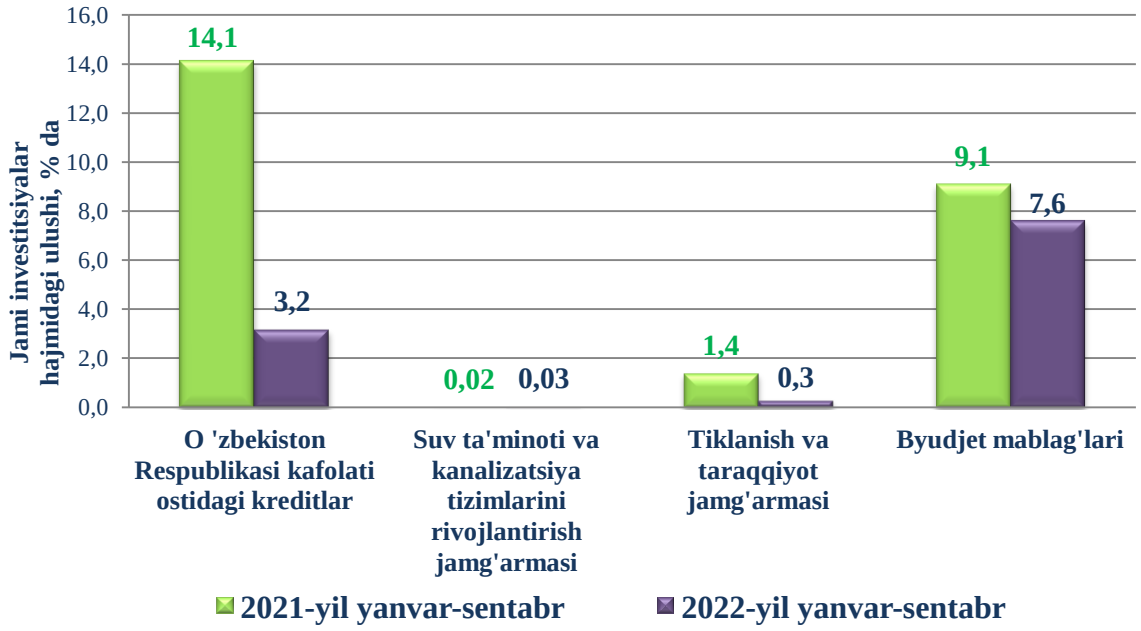

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalarining jami investitsiyalar hajmidagi ulushi, *foizda*

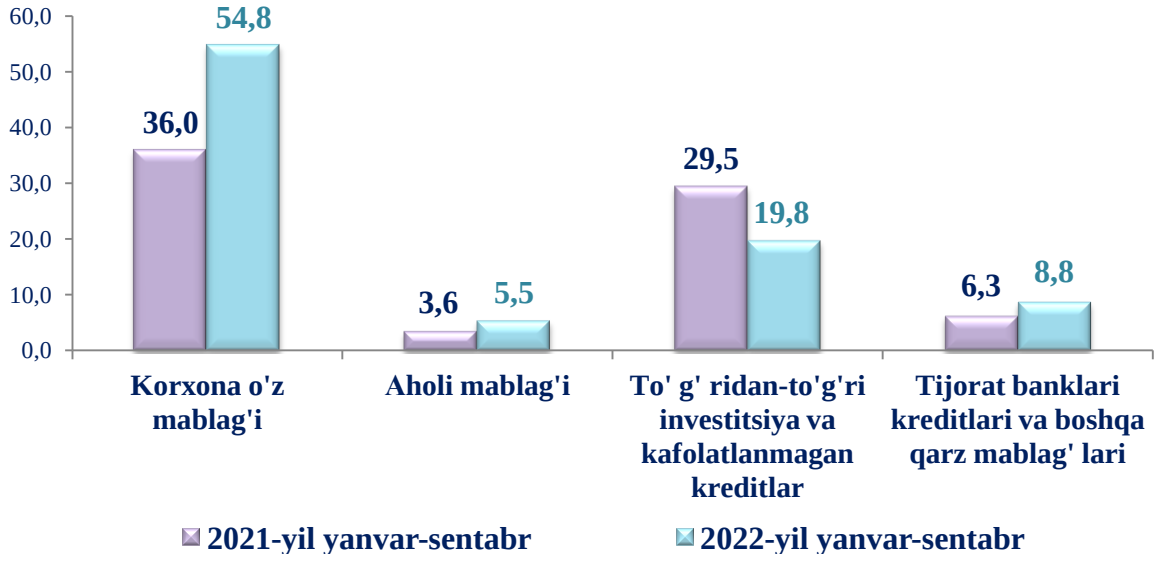

Markazlashmagan investitsiyalarning moliyalashtirish manbalari asosan korxona mablag‘lari (jami investitsiyalar hajmiga nisbatan 54,8 %), to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya va kafolatlanmagan kreditlar (19,8 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha tarkibi, *foizda* *(2022- yil yanvar-sentabr)*

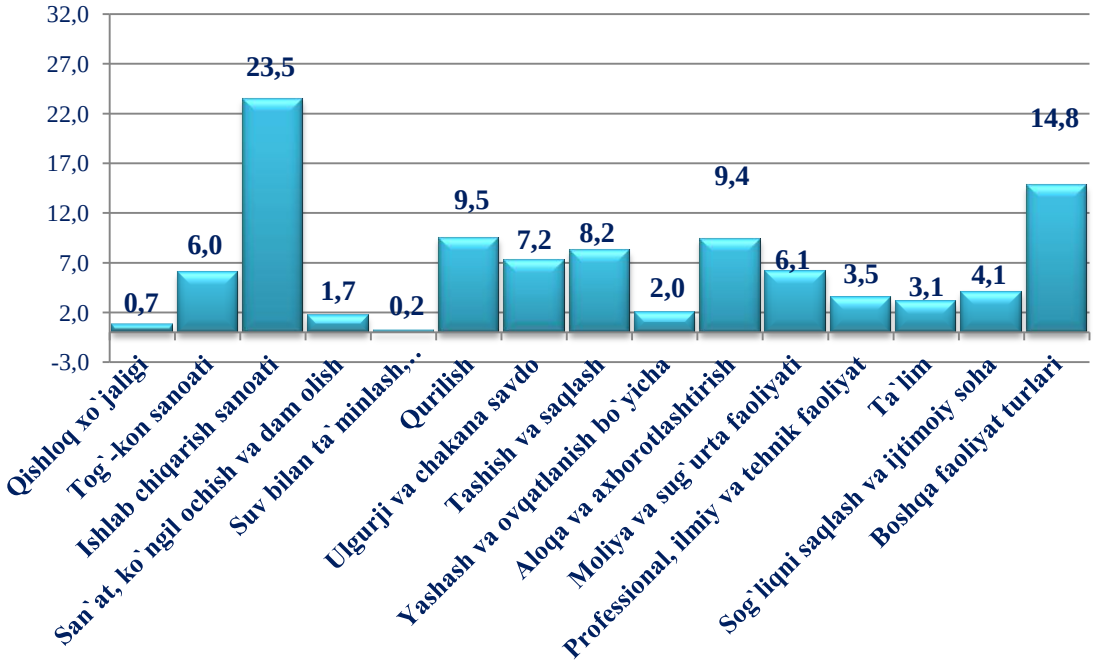

Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha tarkibida ishlab chiqarish sanoati yetakchilik qilmoqda. Ushbu tarmoqda jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 9639,2 mlrd. so‘m yoki jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 23,5 %i o‘zlashtirilgan.

Keyingi o‘rinda aloqa va axborotlashtirish tarmog‘i bo‘lib, jami moliyalashtirish manbai hisobidan 3 848,7 mlrd. so‘m yoki jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 9,4 % o‘zlashtirilgan.

Sanoat tarmog‘i tarkibida eng ko‘p investitsiya o‘zlashtirilgan 3 faoliyat turi quyidagilar:

- Oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish 1 637,4 mlrd.so‘m (jami asosiy kapitalga investitsiyalardagi ulushi 4,0 %).

- Elektr uskunalari ishlab chiqarish 1 486,2 mlrd. so‘m (jami asosiy kapitalga investitsiyalardagi ulushi 3,6 %);

-To‘qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish 971,2 mlrd. so‘m (jami asosiy kapitalga investitsiyalardagi ulushi 2,4 %);

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning mulkchilik shakllari bo‘yicha texnologik tarkibi

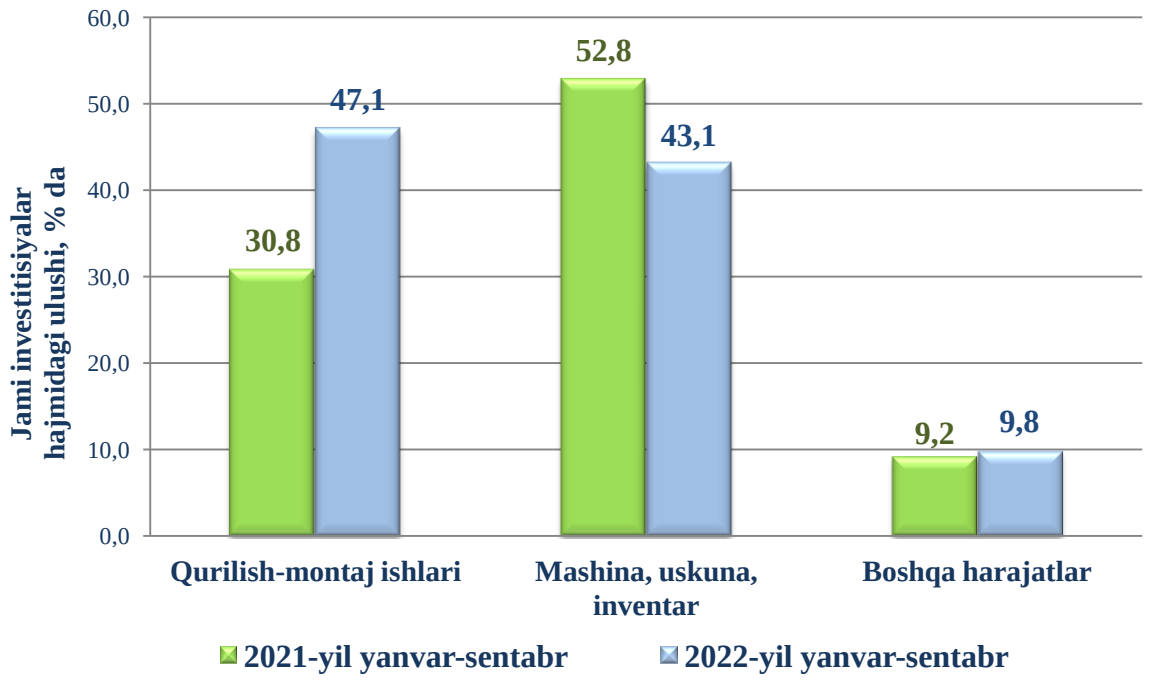

Asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibida: Toshkent shahri bo‘yicha qurilish–montaj ishlarining ulushi 47,1 % ni, mashina, uskuna, inventar sotib olishga xarajatlar 43,1 % ni hamda boshqa harajatlar ulushi 9,8 % ni tashkil etdi.

Asosiy kapitalga investitsiyalarning mulkchilik shakllari bo‘yicha texnologik tarkibi
(2022- yil yanvar-sentabr)

	Jami	*Davlat*	*Nodavlat*
Jami, *mlrd. so‘m*	**41 061,9**	**4 228,2**	**36 833,7**
shu jumladan jamiga nisbatan % da:	**100,0**	**10,3**	**89,7**
Qurilish – montaj ishlari	19 342,7	1 962,8	17 379,9
Mashina, uskuna, inventar	17 683,0	2 038,3	15 644,7
Boshqa xarajatlar	4 036,2	227,1	3 809,1

Asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibi, foizda
(2022-yil yanvar-sentabr)

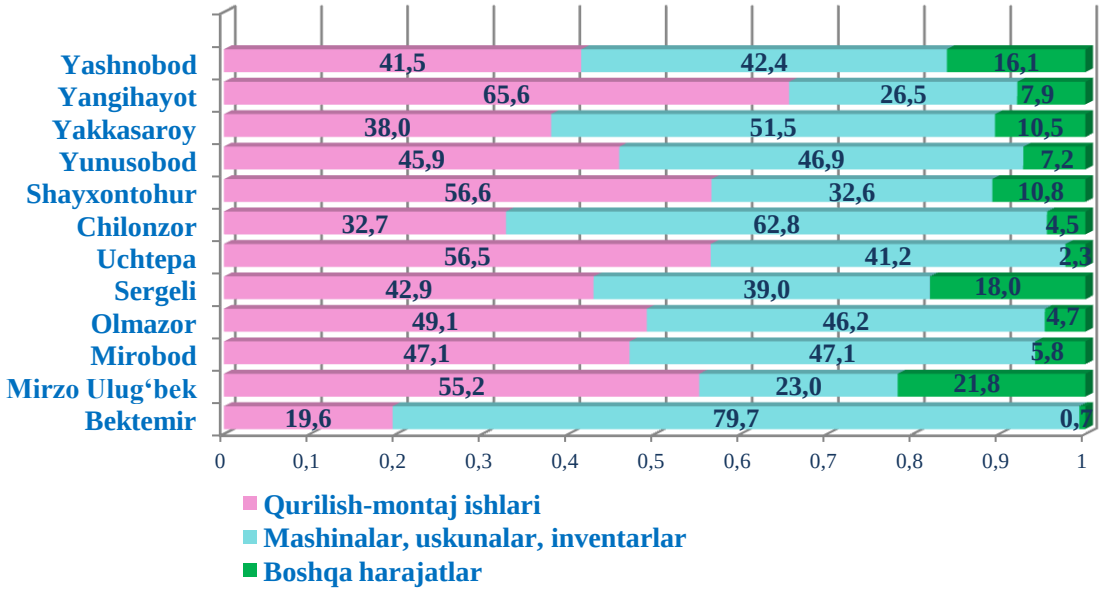

Asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibida: Qurilish – montaj ishlari bo‘yicha Yangihayot tumanida 65,6 %, Shayhontohur tumanida 56,6 %, Uchtepa tumanida 56,5 %, Mirzo Ulug‘bek tumanida 55,2 % ,Olmazor tumanida 49,1 %, Mirobod tumanida 47,1 % ni tashkil etdi. Mashina, uskuna, inventar sotib olishga harajatlar bo‘yicha Bektemir tumanida 79,7 % ni, Chilonzor tumanida 62,8 % ni, Yakkasaroy tumanida 51,5 % , Mirobod tumanida 47,1 % ni, hamda Yunusobod tumanida 46,9 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibi, *foizda*

(2022- yil yanvar-sentabr)

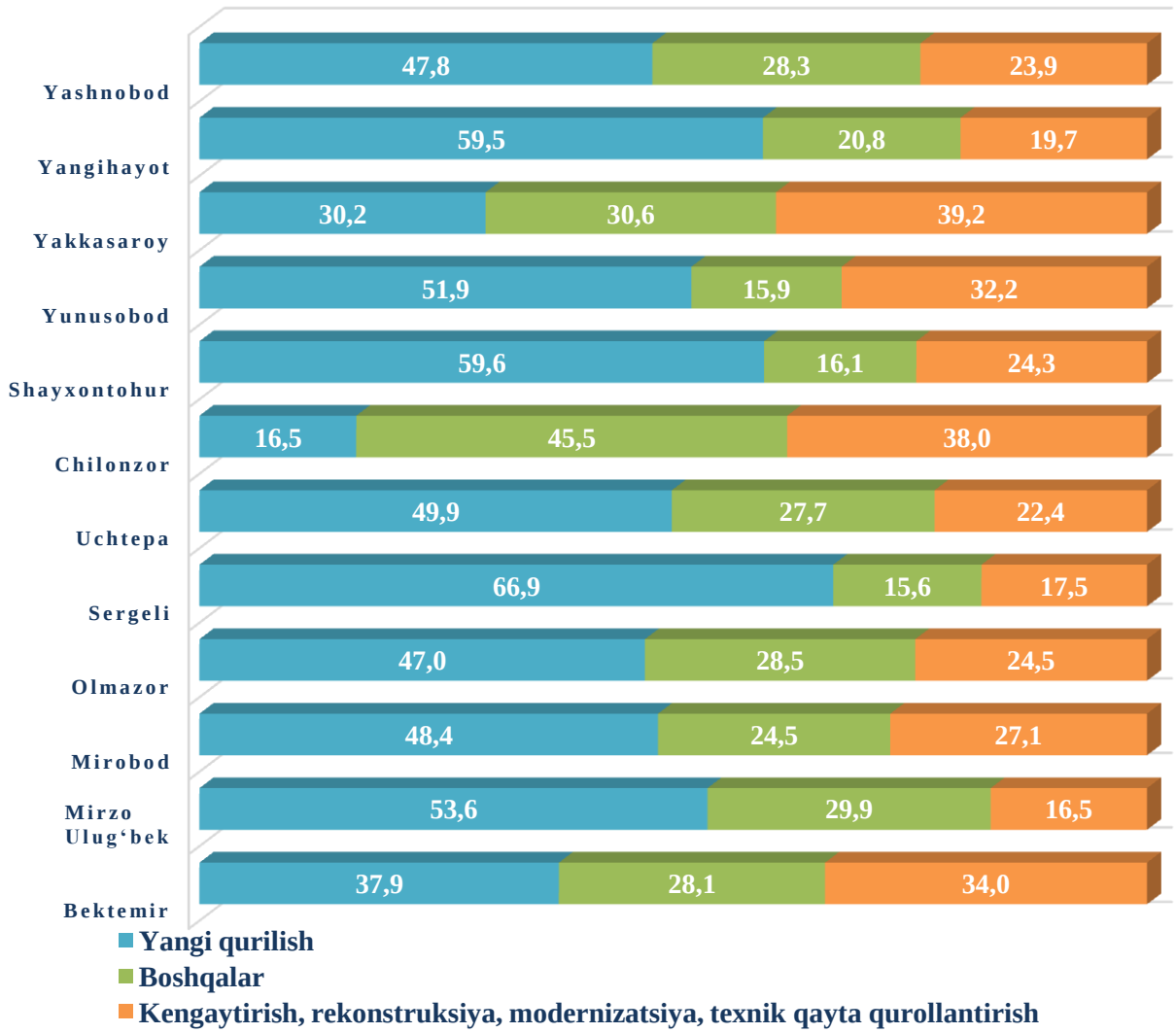

Asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibida: yangi qurilish bo‘yicha Sergeli tumanida 66,9 % ni, Shayxontohur tumani 59,6 % ni, Yangihayot tumanida 59,5 % , Mirzo Ulug‘bek tumanida 53,6 %ni hamda Yunusobod tumanida 51,9 % ni tashkil etdi. Kengaytirish, rekonstruksiya, modernizatsiya, texnik qayta qurollantirish bo‘yicha Yakkasaroy tumanida 39,2 % ni, Chilonzor tumanida 38,0 % ni, Bektemir tumanida 33,9 % ni, Yunusobod tumanida 32,2 % ni, Mirobod tumanida 27,1 % ni hamda asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibida boshqalar yo‘nalishida Chilonzor tumanida 45,5 % ni, Mirzo Ulug‘bek tumanida 29,9 % ni va Olmazor tumanida 28,5 % ni tashkil qildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘zlashtirilgan asosiy kapitalga investitsiyalar
(2022- yil yanvar-sentabr)

	mlrd. so‘m	*Jamiga nisbatan ulushi, % da*	
		2021- y.	*2022- y.*
Asosiy kapitalga investitsiyalar - jami	**41 061,9**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha:			
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi	296,1	0,3	0,7
Tog‘ - kon sanoati	248,4	0,5	6,0
Ishlab chiqarish sanoati	9 639,2	16,6	23,5
San’at, ko‘ngil ochish va dam olish	713,6	3,4	1,7
Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish	63,8	8,5	0,2
Qurilish	3 905,3	11,4	9,5
Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalari va motosikllarni ta’mirlash	2 936,8	4,3	7,2
Tashish va saqlash	3 364,3	10,6	8,2
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	817,6	1,6	2,0
Axborot va aloqa	3 848,7	6,0	9,4
Moliya va sug‘urta faoliyati	2 518,6	2,1	6,1
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	1 428,3	3,0	3,5
Ta’lim	1 276,7	3,4	3,1
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	1 691,6	5,8	4,1
Boshqa faoliyat turlari	8 312,9	22,5	14,8

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga investitsiyalarning o‘zlashtirilishi: Ishlab chiqarish sanoati 9 639,2 mlrd. so‘m (jami investitsiyalar hajmidagi ulushi 23,5 %), oziq–ovqat, ichimlik va tamaki mahsulotlari ishlab chiqarish faoliyati turida 1637,4 mlrd. so‘m (4,0 %), metallurgiya sanoati ishlab chiqarish faoliyati turida 658,3 mlrd.so‘m (2,5%), kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish faoliyati turida 798,5 mlrd. so‘m (1,9 %), boshqa nometal mineral mahsulotlar ishlab chiqarish faoliyat turida 1032,3 mlrd. so‘m (2,5 %), tayyor metall buyumlarni ishlab chiqarish faoliyati turida 555,6 mlrd. so‘m (2,3 %), to‘qimachilik mahsulotlari va kiyim-kechak ishlab chiqarish sanoatida 971,2 mlrd. so‘m (2,4 %), elektr uskunalar ishlab chiqarish sanoatida 1486,2 mlrd. so‘m (3,6 %) elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash faoliyat turida 620,9 mlrd. so‘m (1,5 %), qurilish faoliyati turida 3 905,3 mlrd. so‘m (9,5 %), yashash va ovqatlanish faoliyat turida 817,6 mlrd. so‘m (2,0%), ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalari va motosikllarni ta’mirlash faoliyat turida 2 936,8 mlrd. so‘m (7,2 %), tashish va saqlash faoliyati turida 3 364,3 mlrd. so‘m (8,2 %), axborot va aloqa faoliyat turida 3 848,7 mlrd. so‘m(9,4 %), moliya va sug‘urta faoliyati turida 2 518,6 mlrd. so‘m (6,1 %), sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish 1 691,6 mlrd. so‘m (4,1 %), ta’lim sohasida 1 276,7 mlrd. so‘m (3,1 %), professional, ilmiy va texnik faoliat turida 1 428,3 mlrd. so‘m (3,5 %), jami faoliyat turlaridan tashqari turar joy qurilishida 3 997,7 mlrd. so‘m (9,7 %) investitsiyalar o‘zlashtirildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga investitsiyalar tarkibi, *foizda* *(2022- yil yanvar-sentabr)*

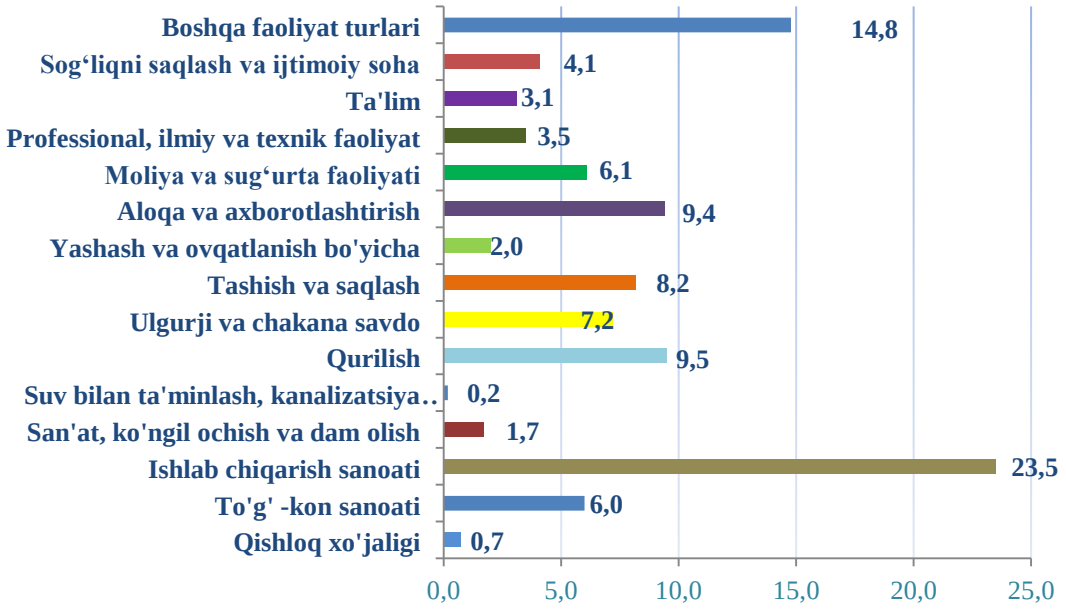

Asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar

2022-yil yanvar-sentabr oylarida 9 460,3 mlrd.so‘m yoki 2021-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan 113,9 % asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi. Xorijiy investitsiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 23,0 % tashkil etdi. Xorijiy investitsiya va kreditlarning eng katta ulushi Shayxontohur tumanida 30,4 %, Yunusobod tumanida 16,6 %, Olmazor tumanida 10,8 %, Sergeli tumanida 8,3 % ga to‘g‘ri keldi.

Hududlarda o‘zlashtirilgan xorijiy investitsiyalar

(2022- yil yanvar-sentabr, mlrd. so‘m)

	Jami xorijiy investitsiya va kreditlar	*shu jumladan:*		*To‘g‘ridan-to‘g‘ri va boshqa investitsiya va kreditlar*	*shu jumladan:*	
		investi-tsiya	*kredit*		*investi-tsiya*	*kredit*
Toshkent sh.	**9 460,3**	**5 633,6**	**3 826,7**	**8 157,0**	**5 633,6**	**2 523,4**
tumanlar:						
Bektemir	179,6	139,7	39,9	179,6	139,7	39,9
Mirzo Ulug‘bek	169,0	114,4	54,6	169,0	114,4	54,6
Mirobod	492,9	453,0	39,9	455,7	453,1	2,6
Olmazor	1 018,7	861,2	157,5	862,7	861,2	1,5
Sergeli	784,6	284,3	500,3	784,6	284,3	500,3
Uchtepa	442,3	330,4	111,9	377,0	330,4	46,6
Chilonzor	436,2	253,5	182,7	306,8	253,5	53,3
Shayxontohur	2 880,1	953,2	1 926,9	2 362,7	953,2	1 409,5
Yunusobod	1 575,2	226,4	348,8	1 291,8	1 226,4	65,4
Yakkasaroy	624,4	512,0	112,4	512,0	512,0	-
Yangihayot	422,2	360,4	61,8	422,2	360,4	61,8
Yashnobod	435,1	145,1	290,0	433,0	145,1	287,9

Xorijiy investitsiya va kreditlarni o‘zlashtirish *(mlrd. so‘m)*

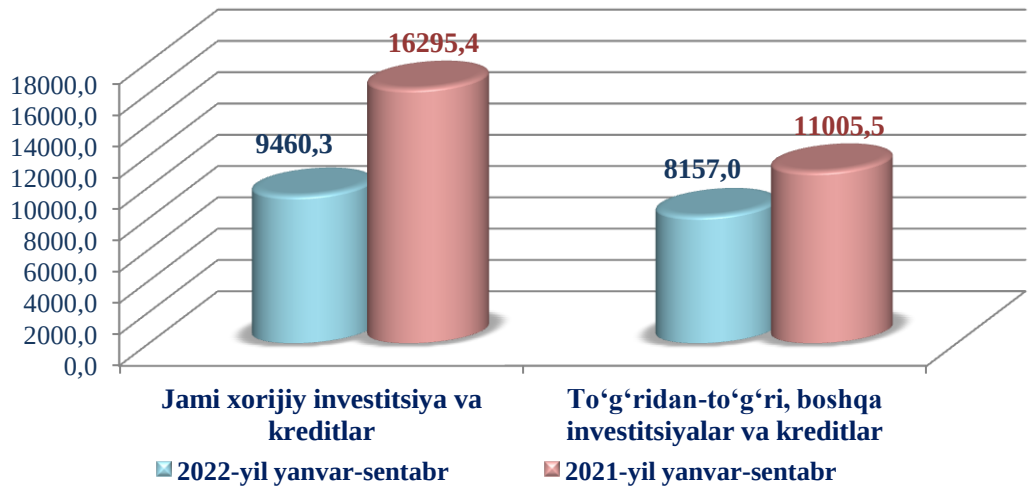

To‘g‘ridan-to‘g‘ri, boshqa xorijiy investitsiya va kreditlarning o‘zlashtirilgan hajmi 2022-yilning yanvar-sentabrida 8 157,0 mlrd. so‘mni yoki o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 66,1 %ni tashkil qildi.

Ayrim iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xorijiy investitsiya va kreditlar tarkibi, foizda

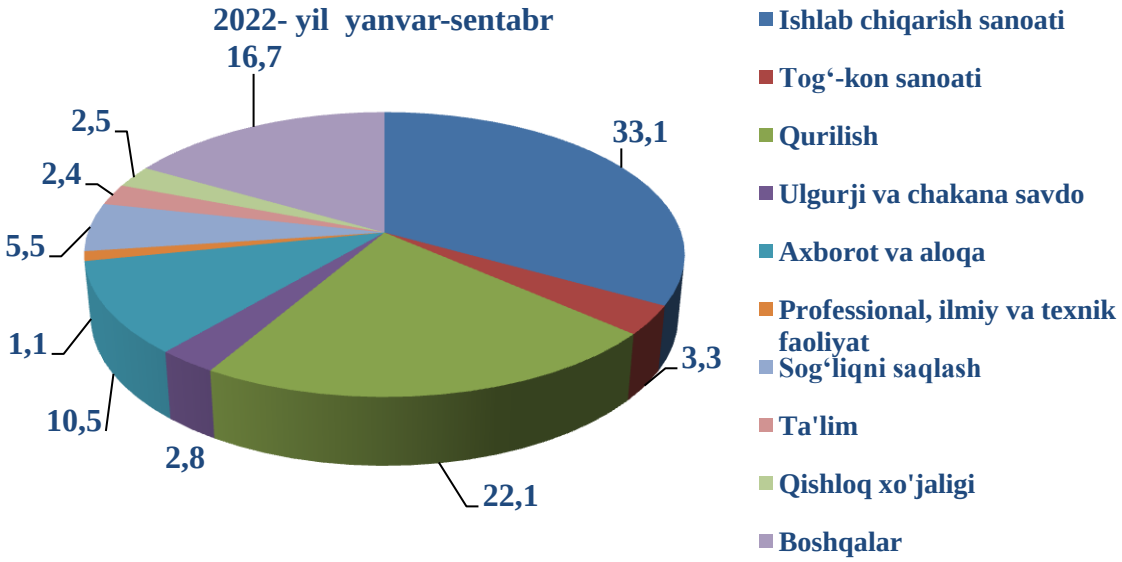

Quyidagi iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xorijiy investitsiya va kreditlar eng ko‘p o‘zlashtirildi: Ishlab chiqarish sanoati 33,1 % ni tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan (78,3 % ga) kamaygan.

Shu bilan birga, quyidagi iqtisodiy faoliyat turlariga xorijiy investitsiya va kreditlar kam o‘zlashtirildi: Professional, ilmiy va texnik faoliyat 1,1 %, ta’lim 2,4 %, qishloq xo‘jaligi 2,5 %.

Ijtimoiy soha ob'ektlarining qurilishi

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida ijtimoiy soha obektlari jumladan maktabgacha ta'lim muassalari, umumta'lim maktablari, akademik litseylar hamda shifoxonalar ishga tushirilmadi.

Umumiy maydoni 778,9 ming kv.m. bo'lgan 2 494 ta turar joy obekti yangi qurilib, ishga tushirilgan.

Ishga tushirilgan turar joylarning hududlar kesimida ko'radigan bo'lsak, eng ko'pi Yunusobod tumanida ishga tushirilgan 165,8 ming kv.m va u shahar bo'yicha ishga tushirilgan jami umumiy maydonning 21,3 % ni tashkil etdi. Keyingi o'rinda, Mirobod tumani egallagan bo'lib, 136,1 ming kv.m shahar bo'yicha ishga tushirilgan jami umumiy maydonning 17,5 % ni tashkil etishgan.

Qurilish ishlari

Joriy yilning yanvar–sentabr oylarida 23 251,3 mlrd. so'm yoki 2021-yilning yanvar–sentabriga nisbatan 104,9 % qurilish ishlari bajarildi.

2022 - yil yanvar-sentabr oylarida tumanlar kesimida qurilish ishlarining o'sish sur'ati, *o'tgan yilning mos davriga nisbatan foizda*

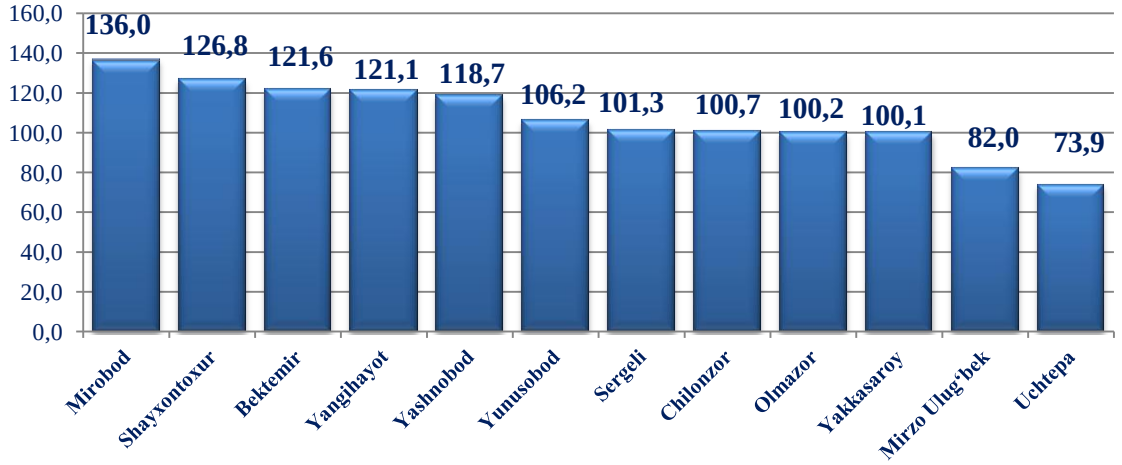

Qurilish ishlari bo'yicha yuqori o'sish sur'atlari quyidagi tumanlarda kuzatildi: Mirobod tumanida 136,0 % va o'tgan yilning mos davriga nisbatan 36,0 % punktga ko'paydi, Shayxontoxur, Bektemir tumanlarida 126,8 % va 121,6 % dan bo'lib (26,8 % va 21,6 % punktga), Yangi xayot hamda Yashnobod tumanlari 121,1 % va 118,7 % dan bo'lib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 21,1 % va 18,7 % punktga ko'paydi. Nodavlat mulkchilik shaklidagi tashkilotlar tomonidan 22 727,8 mlrd. so'mlik qurilish ishlari amalga oshirilib, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 97,7 foizni tashkil qildi.

Mulkchilik shakllari bo‘yicha qurilish tashkilotlarining o‘z kuchlari bilan bajargan qurilish ishlari taqsimoti

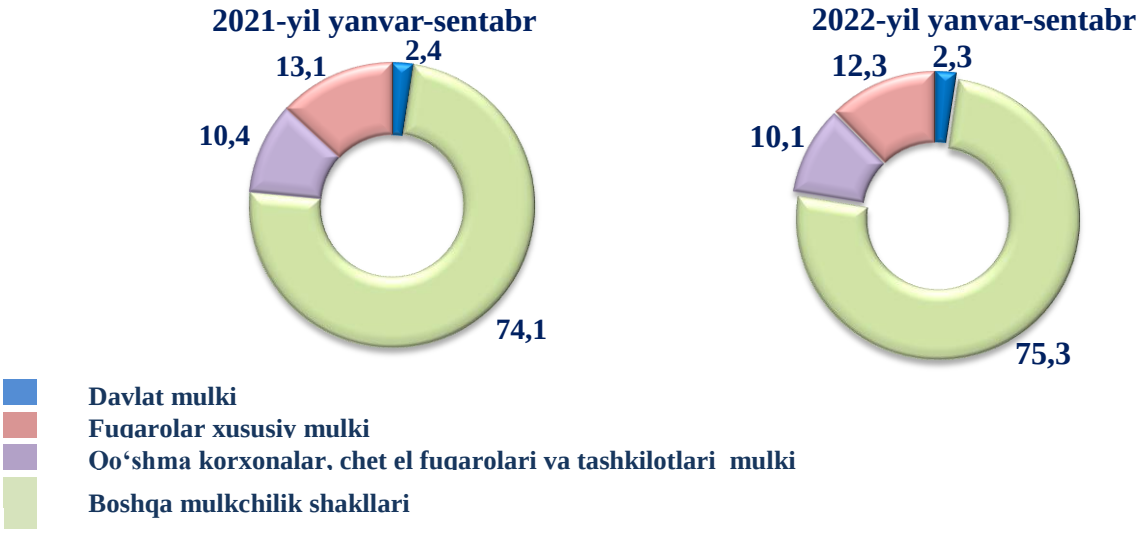

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha bajarilgan qurilish ishlari

(mlrd. so‘m)

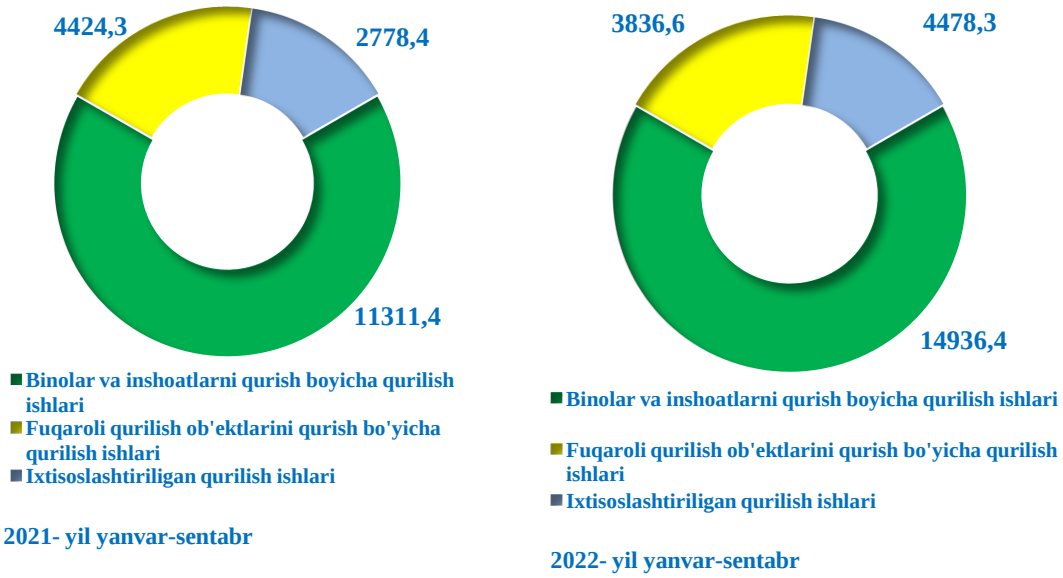

Qurilish ishlari umumiy hajmining 64,2 foizi binolar va inshootlarni qurish bo‘yicha qurilish ishlari, 19,3 foizi fuqarolik qurilishi ob’ektlarini qurish bo‘yicha qurilish ishlari va 16,5 foizi ixtisoslashtirilgan qurilish ishlariga to‘g‘ri keldi.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar bu – real mablag‘larni yaratishga yo‘naltirilgan investitsiyalar bo‘lib, quyidagilarni o‘z ichiga oladi: asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar, kapital ta’mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, yer maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarga-barcha turdagi qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarni montaj qilish bo‘yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo‘jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar hajmlari to‘g‘risidagi ma’lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida, O‘zbekiston Respublikasi hududidagi korxona va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo‘lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o‘z mablag‘lari, qarz mablag‘lari yoki jalb qilingan mablag‘larni investitsiya ko‘rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanilishini ta’minlab beruvchi investitsion faoliyat subyektlari hisoblanadi.

To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar bu – korxonaga to‘liq egalik qiluvchi yoki korxona aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo‘lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya’ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqigi ega bo‘lgan, to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Davlat mulkchiligi- mulkchilik shakllaridan biri, davlatga qarashli va uning o‘z vazifalarini bajarishi uchun zarur barcha mol-mulklar va mulkiy huquqlardir.

Asosiy kapital – kapitalning asosiy ishlab chiqarish vositalari ni o‘z ichiga oluvchi, iqtisodiy jihatdan o‘z qiymatini ishlab chiqarilgan tovarlarga asta-sekin va uzoq muddatda o‘tkazib boruvchi qismi. Asosiy kapital pul shaklida uskuna, mashina-mexanizmlar, bino-inshootlar va boshqalar qiymatidan iborat bo‘lib, ular sotib olingan paytdagi bozor narxi bilan hisoblanadi. Asosiy kapital qiymatining bir qismi har yili mahsulotning ishlab chiqarish va sotish harajatlariga kiradi va amortizatsiya ajratmalari tarzida maxsus amortizatsiya fondida jamg‘ariladi.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o‘zi, shuningdek, investor tomonidan amaldagi korxonalarni, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta’mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko‘rsatishlari mumkin. Shu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo‘lsa, aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo‘yicha qurilish-montaj, qayta ta’mirlash, kapital ta’mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarni montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug‘ullanadi.

Qurilish — biror inshootni tayyorlash jarayoni, shuningdek shunday jarayon ketayotgan joydir. Qurilish murakkab jarayon bo‘lib, unda bir necha vazifalar amalga oshiriladi. Bu jarayon moddiy ishlab chiqarishning yirik sohalaridan biri bo‘lib, turli maqsadlardagi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish; ishni yuritish uchun foydalaniladigan hudud bilan birga qurilayotgan bino (inshoot); keng ma’noda yaratuvchilik jarayoni hisoblanadi.

Rekonstruksiya — mavjud narsani yaxshilash, amaliy ahamiyatini oshirish, takomillashtirish maqsadida tubdan qayta qurish jarayonidir. Bunda qoldiklariga, yozma manbalarga asoslanib, biror narsa qiyofasini yoki dastlabki ko‘rinishini tiklash, qurish hisoblanadi. Rekonstruksiya chizma, rasm, tasvir, loyiha va h.k. orqali amalga oshiriladi.

Kapital ta'mirlash — qurilish konstruksiyalarini, shuningdek, muhandislik jihozlarini kommunikatsiyalar bilan tiklash yoki to'liq almashtirish tushuniladi. Amalda kapital ta'mirlash binoning tashqi ko'rinishini to‘liq yoki qisman yangilashda ifodalanishi mumkin.

Joriy ta’mirlash - bu xizmat ko‘rsatilayotgan ob'ektni shikastlanish va nosozliklardan o‘z vaqtida va tizimli ravishda himoya qilishga qaratilgan tadbirlar tushuniladi.

IV. XIZMATLAR

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda mamlakatda olib borilayotgan bozor islohotlari jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal qilishda xizmat ko‘rsatish sohasining rolini oshirishga katta ta’sir ko‘rsatadi.

Xizmatlar sohasida 87,8 mingdan ortiq korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko‘rsatmoqda, ushbu ko‘rsatkich o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 9,7 % ga ko‘paydi. Xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi tarkibida 01.10.2022-yil holatiga eng katta ulushni savdo xizmatlarda (38,2 %), boshqa xizmatlarda (39,9 %), yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarda (8,4 %), axborot va aloqa xizmatlarda (5,8 %), eng kam ulushni tashish va saqlashda (5,2%), sog‘liqni saqlash xizmatlarida (2,5 %) tashkil etildi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi, *foizda* *(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)*

2021 - yil yanvar-sentabr

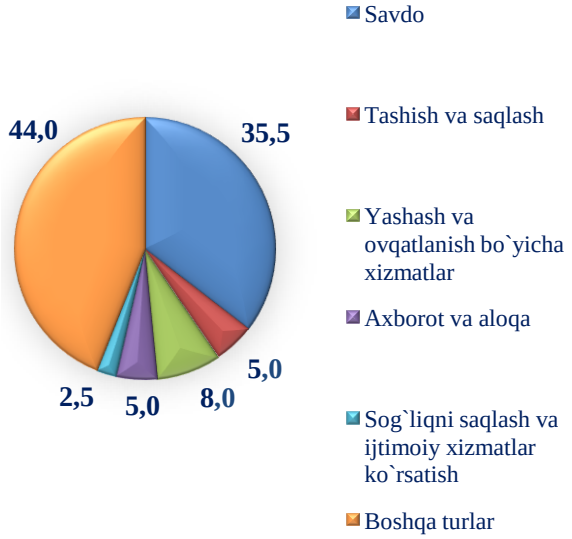

2022 - yil yanvar-sentabr

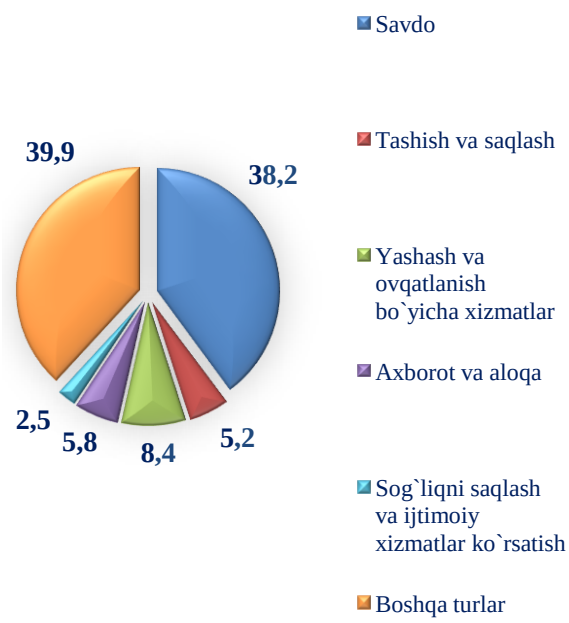

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) bozor xizmatlarning hajmi 2022-yil yanvar-sentabr oylarida

	mlrd. so‘m	*O‘sish sur’ati, %*	*Jamiga nisbatan %*
Xizmatlar – jami	**97 252,9**	**117,4**	**100,0**
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	10 018,3	124,6	10,3
moliyaviy xizmatlar	31 814,0	131,6	32,7
transport xizmatlari	8 763,2	118,8	9,0
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	4 976,9	108,5	5,1
yashash va ovqatlanish xizmatlari	3 768,8	118,0	3,9
savdo xizmatlari	21 680,5	105,2	22,3
ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	3 476,5	110,7	3,6
ta’lim sohasidagi xizmatlar	4 360,3	101,9	4,5
sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	2 003,8	106,3	2,1
ijara xizmatlari	1 339,0	101,9	1,4
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	570,0	107,1	0,6
shaxsiy xizmatlar	1 133,0	102,1	1,2
me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	3 174,1	116,2	3,3
boshqa xizmatlar	5 151,5	107,7	5,1

Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni moliyaviy xizmatlar (32,7 %), savdo xizmatlari (22,3 %), transport xizmatlari (9,0%) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (10,3 %) tashkil etadi. Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlarni kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar (0,6 %) hamda shaxsiy xizmatlar (1,2 %) egalladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi, *foizda*

(2022 - yil yanvar–sentabr oylari)

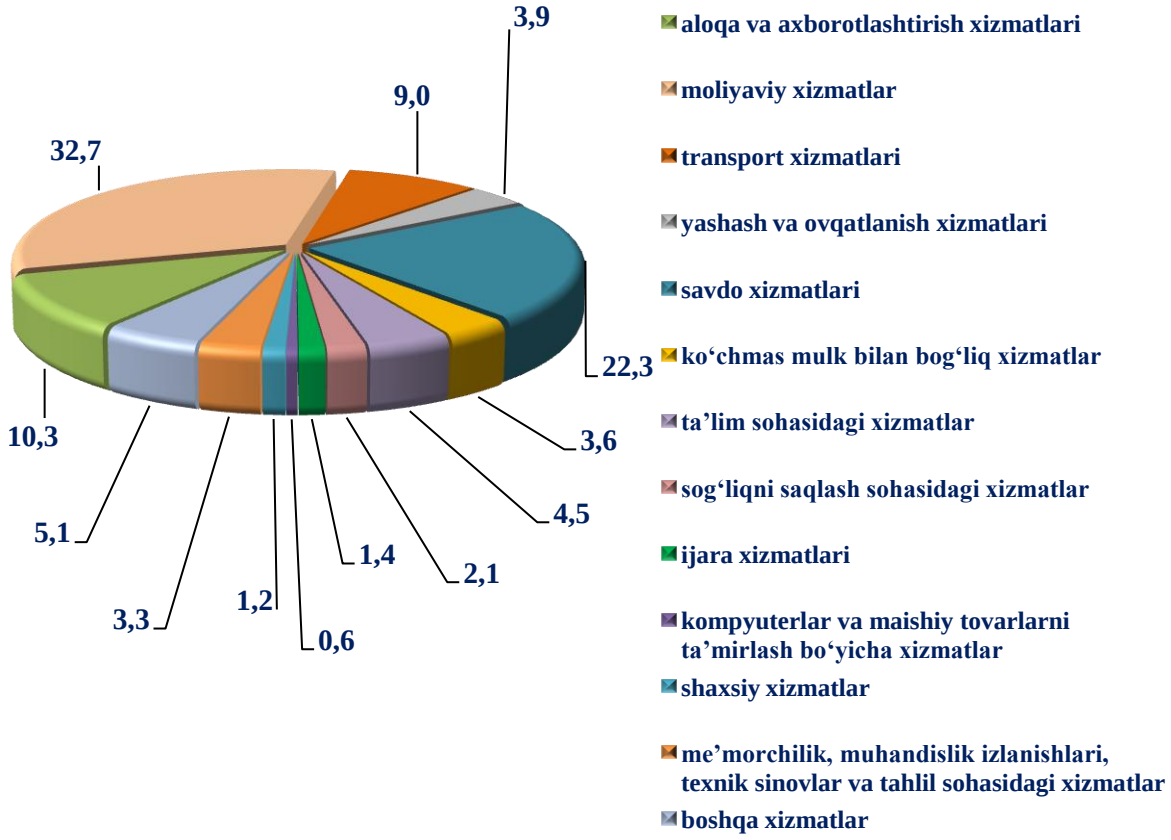

Bozor xizmatlarining umumiy hajmidagi moliyaviy xizmatlari 32,7 % eng yuqori ulushni tashkil etadi. Moliyaviy xizmatlar oddiy taqsimlash mexanizmidan iste'molchiga yo'naltirilgan bozor talablarini shakllantirish jarayonlarida faol ishtirokchiga aylandi. Hozirgi vaqtda, moliyaviy xizmatlar iqtisodiyotda ko'rsatilgan jami xizmatlar hajmining sezilarli qismi hisoblanadi.

Savdo xizmatlari tarkibida ulgurji savdo (avtomobillar va motosikllar savdosidan tashqari) xizmatlari yuqori ulushni tashkil etadi-48,9%.

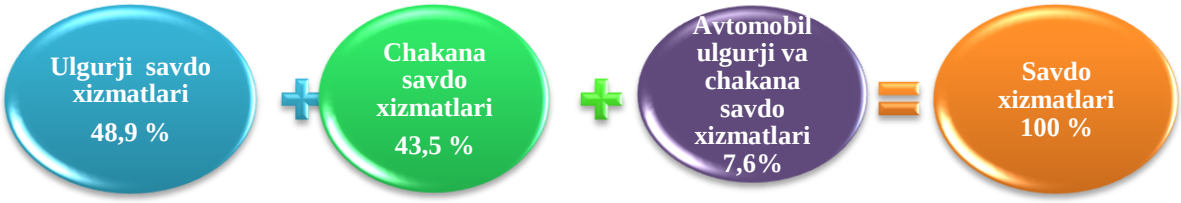

Tumanlar kesimida savdo xizmatlarning hajmi
(*2022- yil yanvar-sentabr oylari*)

	Jami		
	mlrd. so'm	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %*	*Savdo xizmatlari hajmida tumanlarning ulushi, %*
Toshkent shahri	**21 680,5**	**105,2**	**100,0**
tumanlar:			
Bektemir	1 437,4	132,8	6,6
Mirzo Ulug'bek	1 614,4	105,4	7,4
Mirobod	2 645,2	103,5	12,2
Olmazor	2 205,0	107,4	10,2
Sergeli	1 331,1	117,4	6,1
Uchtepa	1 665,7	101,9	7,7
Chilonzor	2 555,9	101,8	11,8
Shayxontohur	1 529,1	104,3	7,1
Yunusobod	2 147,6	99,8	9,9
Yakkasaroy	1 885,9	100,8	8,7
Yashnobod	2 267,7	100,9	10,5
Yangihayot	395,5	114,3	1,8

Tumanlar o‘rtasida savdo xizmatlari bo‘yicha o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Bektemir (132,8 Sergeli (117,4 %), Yangihayot (114,3 %) tumanlarida qayd etildi. Savdo xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari Yunusobod (99,8 %) va Yakkasaroy (100,8 %) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlarning umumiy hajmida tumanlarning ulushi, *foizda*
(2022- yil yanvar–sentabr oylarida)

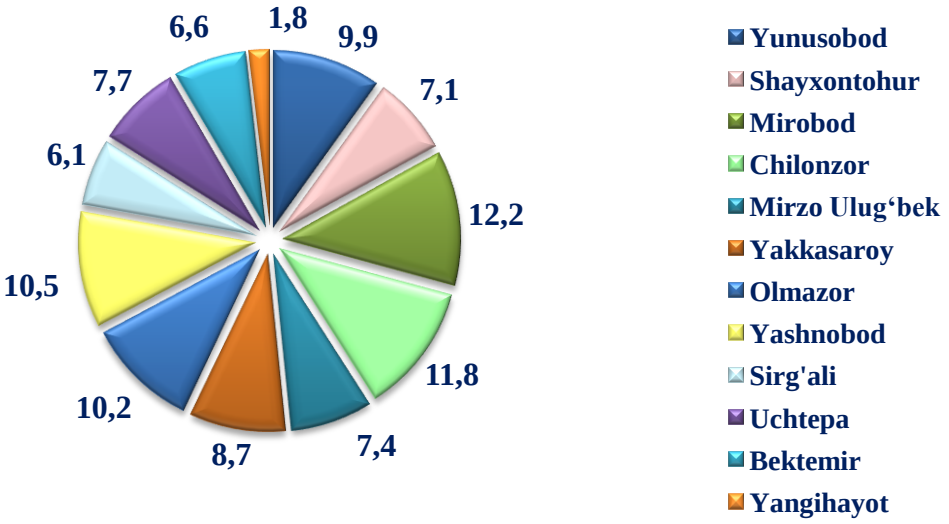

Tumanlar o‘rtasida savdo xizmatlari bo‘yicha yuqori ulushga ega bo‘lgan Mirobod (12,2 %), Chilonzor (11,8) va Olmazor (10,2%) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan ulushga Yangihayot (1,8 %), Segeli (6,1 %) tumanlarida qayd etildi.

Tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlarning hajmi, mlrd.so‘mda
(2022 yil yanvar–sentabr oylarida)

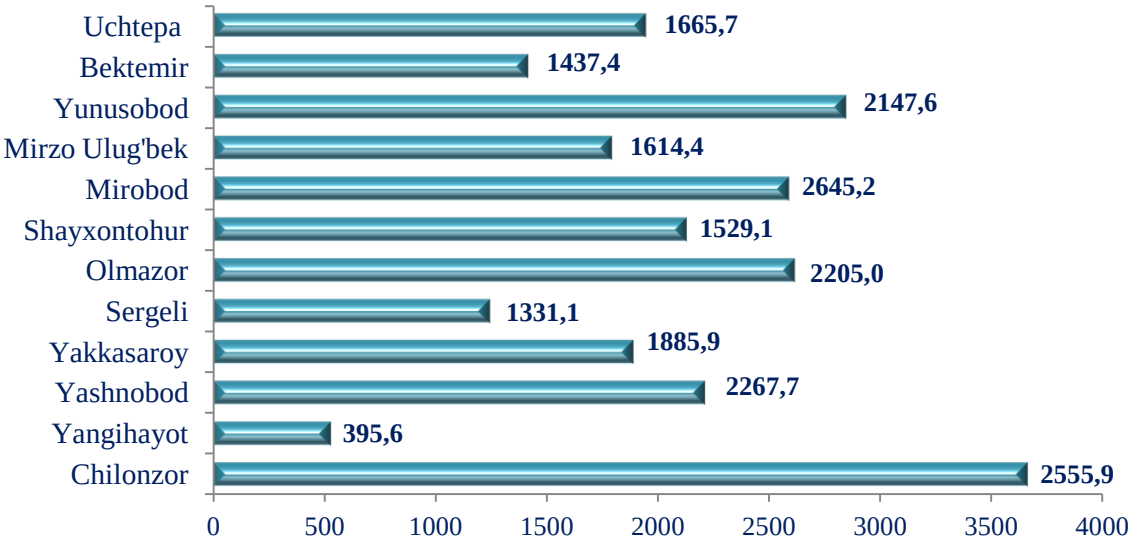

Tumanlar o‘rtasida savdo xizmatlari bo‘yicha yuqori hajmga ega bo‘lgan Mirobod (2 645,2 mlrd. so‘m), Chilonzor (2 555,9 mlrd. so‘m), Olmazor(2 205,0 mlrd. so‘m) , Yunusobod (2 147,6 mlrd. so‘m) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan hajmga Segeli (1 331,1 mlrd. so‘m), Yangihayot (395,6 mlrd. so‘m) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlarining tarkibi, foizda

(2022- yil yanvar–sentabr oylarida)

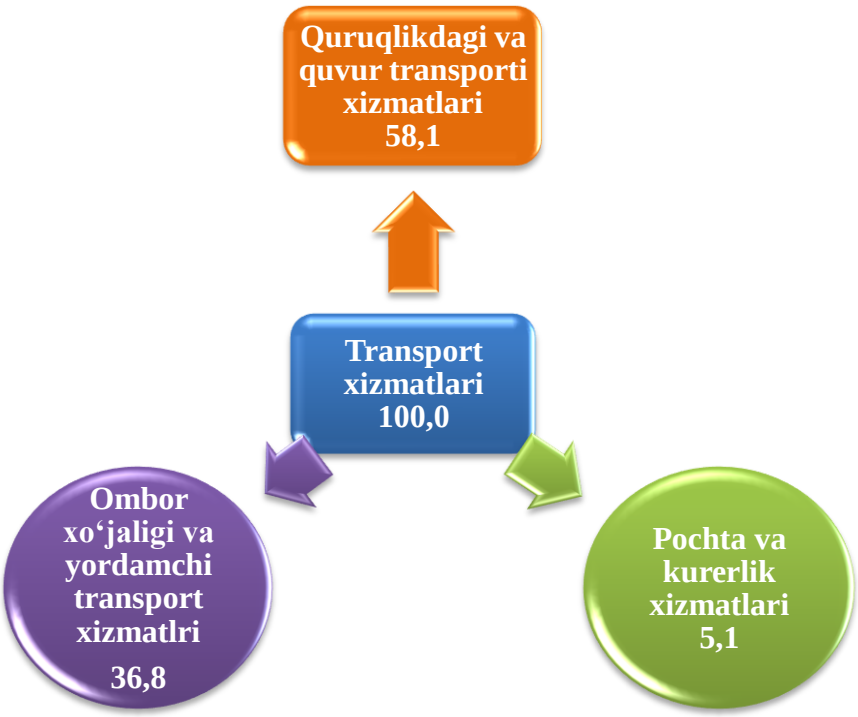

Xizmatlar tarkibida transport xizmatlari – 9,1 % ulush bilan yetakchilar qatorini egallaydi. Yuklar va yo‘lovchilarni tashish bo‘yicha xizmatlar hajmining oshish omillari yangi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish, sanoat zonalarini tashkil etish va kengaytirish, savdo tarmoqlarini kengaytirish, turizm faoliyatini rivojlantirish hisoblanadi.

Transport xizmatlari tarkibida avtomobil transportining ulushi 9,1 % bilan ustunlikka ega.

Tumanlar kesimida transport xizmatlarning hajmi,
2022 - yil yanvar-sentabr oylarida

	Jami		
	mlrd. so‘m	*2021 yil yanvar-sentabrga nisbatan, %*	*Transport xizmatlar hajmida tumanlarning ulushi, %*
Toshkent shahri	**8 763,2**	**118,8**	**100,0**
tumanlar:			
Bektemir	466,6	104,7	5,3
Mirzo Ulug‘bek	672,3	124,6	7,7
Mirobod	1 253,5	111,7	14,3
Olmazor	750,2	111,5	8,6
Sergeli	1 330,3	118,2	15,2
Uchtepa	547,2	146,6	6,2
Chilonzor	669,8	125,1	7,6
Shayxontohur	656,2	128,3	7,5
Yunusobod	890,0	125,0	10,2
Yakkasaroy	598,4	124,4	6,8
Yashnobod	659,8	109,0	7,5
Yangihayot	268,9	105,5	3,1

Tumanlar o‘rtasida transport xizmatlari bo‘yicha o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Uchtepa (146,6%), Shayxontohur (128,3 %) va Chilonzor (125,1%) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari Bektemir (104,7%), Yangihayot (105,5 %) va Yashnobod (109,0 %) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlarning umumiy hajmida tumanlarning ulushi, *foizda*
(2022- yil yanvar–sentabr oylarida)

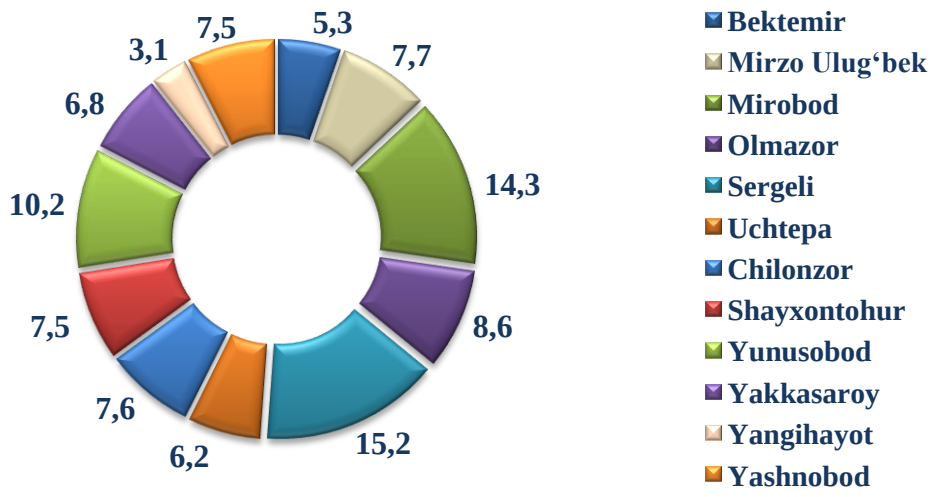

Tumanlar kesimida transport xizmatlari bo‘yicha eng yuqori ulush Sergeli (15,2 %), Mirobod (14,3 %), Yunusobod (10,2 %) va Olmazor (8,6 %) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan ulush Yangihayot (3,1 %), Bektemir (5,3 %) va Uchtepa (6,2 %) tumanlarida qayd etildi.

Toshkent shahrida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi va o‘sish sur’ati
(2022- yil yanvar-sentabr oylari)

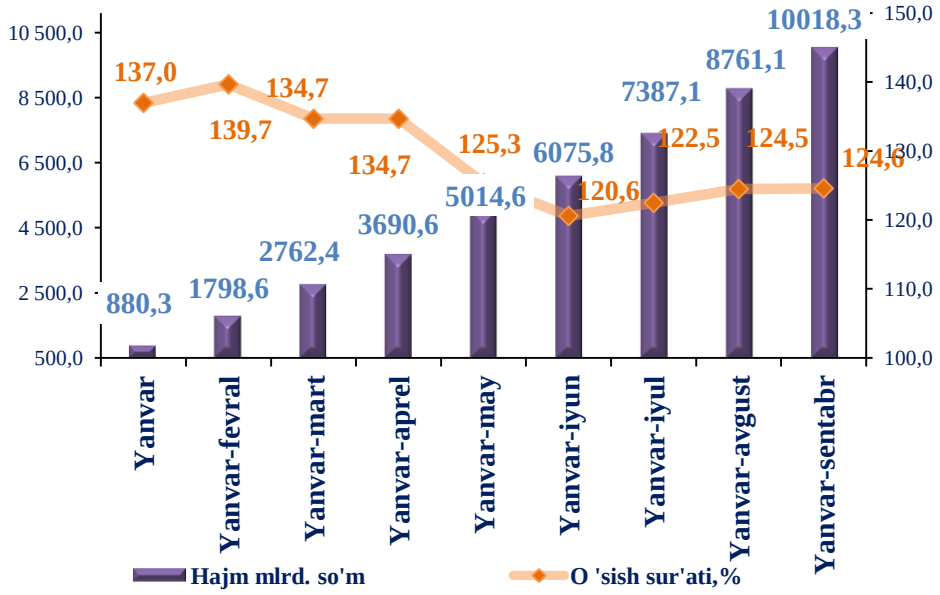

Tumanlar kesimida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarning hajmi, 2022- yil yanvar-sentabr oylarida

	Jami		
	mlrd. so'm	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %*	*Aloqa va axborotlashtirish xizmatlar hajmida tumanlarning ulushi, %*
Toshkent shahri	**10 018,3**	**124,6**	**100,0**
tumanlar:			
Bektemir	148,1	200,3	1,5
Mirzo Ulug'bek	1207,4	122,4	12,1
Mirobod	1195,9	119,9	11,9
Olmazor	832,3	133,6	8,3
Sergeli	316,0	160,9	3,2
Uchtepa	429,3	119,8	4,3
Chilonzor	857,3	130,4	8,6
Shayxontohur	1011,5	136,5	10,1
Yunusobod	1333,0	117,4	13,3
Yakkasaroy	990,8	122,1	9,9
Yashnobod	1650,5	103,6	16,4
Yangihayot	46,2	177,9	0,4

Axborot texnologiyalarining rivojlanishi zamonaviy insonning turmush tarziga sezilarli darajada ta’sir qiladi. Yildan-yilga odamlar internet va mobil telefonlardan foydalangan holda operatsiyalarni amalga oshirish uchun ko‘proq imkoniyatlarga ega bo‘lmoqda. Zamonaviy biznesni rivojlantirishda axborot va xizmatlardan real vaqtda masofaviy erkin foydalanish huquqi muhim o‘rin tutadi.

Bugungi kunda Toshkent shahrida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (AKT) davlat boshqaruvi tizimida, iqtisodiyotning tarmoqlarida, ijtimoiy soha va odamlarning kundalik hayotida joriy etishni izchil amalga oshirishga qaratilgan keng ko‘lamli ishlar olib borilmoqda.

2022-yil yanvar–sentabr oylarida Toshkent shahri bo‘yicha aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 10018,3 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. 2021- yil yanvar–sentabr oylariga nisbatan aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining o‘sishi sur’ati 124,6 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulush (47,3 %) telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, internet, yo‘ldosh aloqa xizmatlari va b.q.) hisssasiga to‘g‘ri keladi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibi, foizda

(2022- yil yanvar–sentabr oylari uchun)

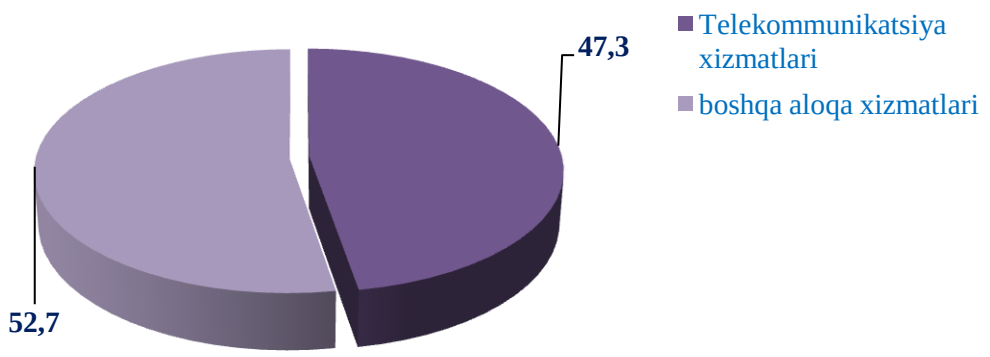

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va moliya-kredit muassasalari xizmatlari tez rivojlanayotgan xizmat turlari hisoblanadi. Yangi texnologiyalarga va bozorni erkinlashtirish natijalariga tayanib, bu faoliyat turlari hozirgi vaqtda rivojlanishning yangi bosqichi sifatida paydo bo‘ldi va bugungi kunda jamiyatning texnologik taraqqiyoti va iqtisodiyotning globallashuvida hal qiluvchi rol o‘ynaydi.

Ko‘rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdagi xizmatlarning paydo bo‘lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga ta’sir ko‘rsatadi.

Tumanlar o‘rtasida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo‘yicha o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Bektemir (200,3%.), Yangihayot (177,9%.), Sergeli (160,9%) va Shayxontohur (136,5%) tumanlarida qayd etildi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari Yashnobod (103,6 %), Yunusobod (117,4 %), va Uchtepa (119,8 %) tumanlarida qayd etildi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarning umumiy hajmida tumanlarning ulushi, *foizda*

(2022- yil yanvar-sentabr oylari)

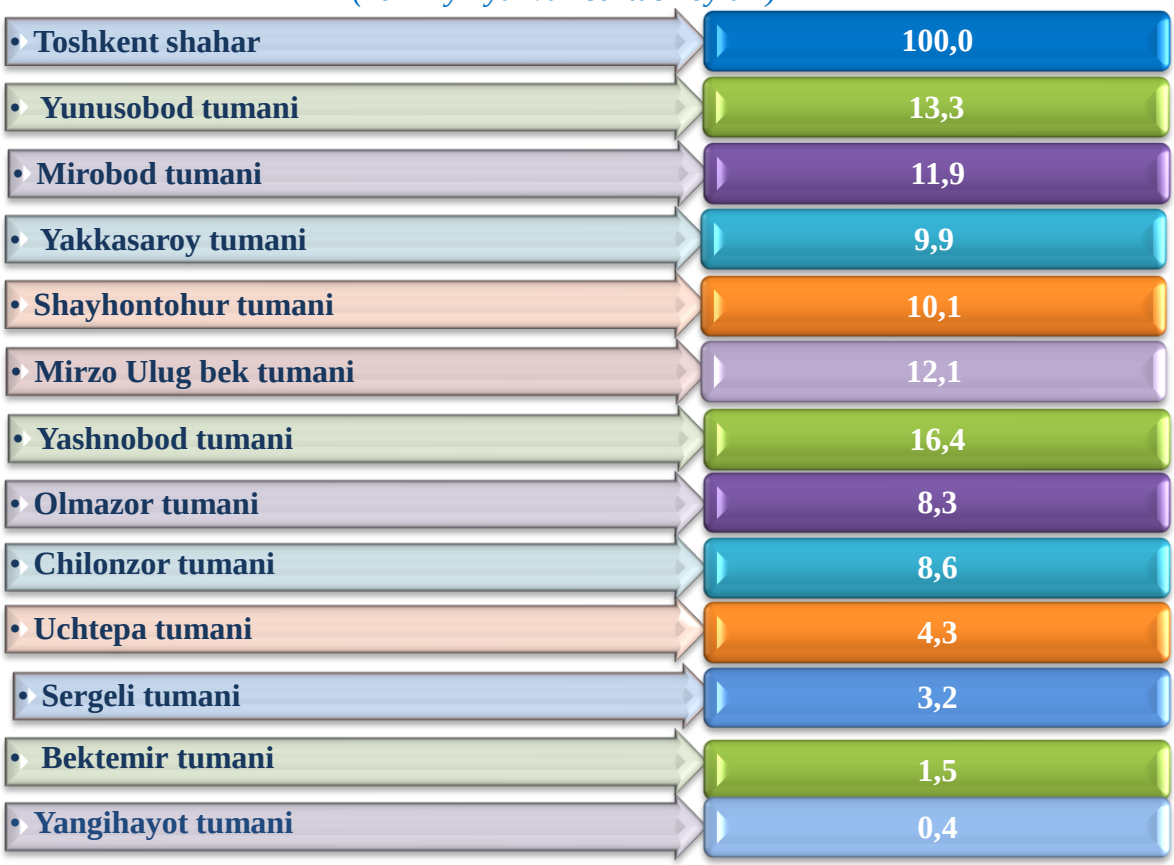

Tumanlar o‘rtasida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo‘yicha yuqori ulush Yunusobod (14,4 %), Shayxontohur (14,4 %), Mirzo Ulug‘bek (12,1 %), Olmazor (12,4 %), Mirobod (11,9 %), tumanlarida qayd etildi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan ulush Yangihayot (0,5 %), Bektemir (1,5 %) va Sergeli (3,2 %) tumanlarida qayd etildi.

Pul-kredit tizimini isloh qilish dasturida bank tizimini barqarorligini ta’minlash, xalqaro standartlarga muvofiq bank faoliyatini yanada takomillashtirish, qo‘shimcha investitsiyalarni jalb qilish, bank va sug‘urta tashkilotlariga ko‘rsatiladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda yangi xizmat turlarini joriy etish, moliyaviy xizmatlar hajmini yanada kengaytirishga alohida e’tibor qaratilmoqda.

Toshkent shahrida o‘tgan yilning mos davrlariga nisbatan moliyaviy xizmatlarning o‘sish sur’atlari, *foizda*

(2022- yil yanvar–sentabr oylari)

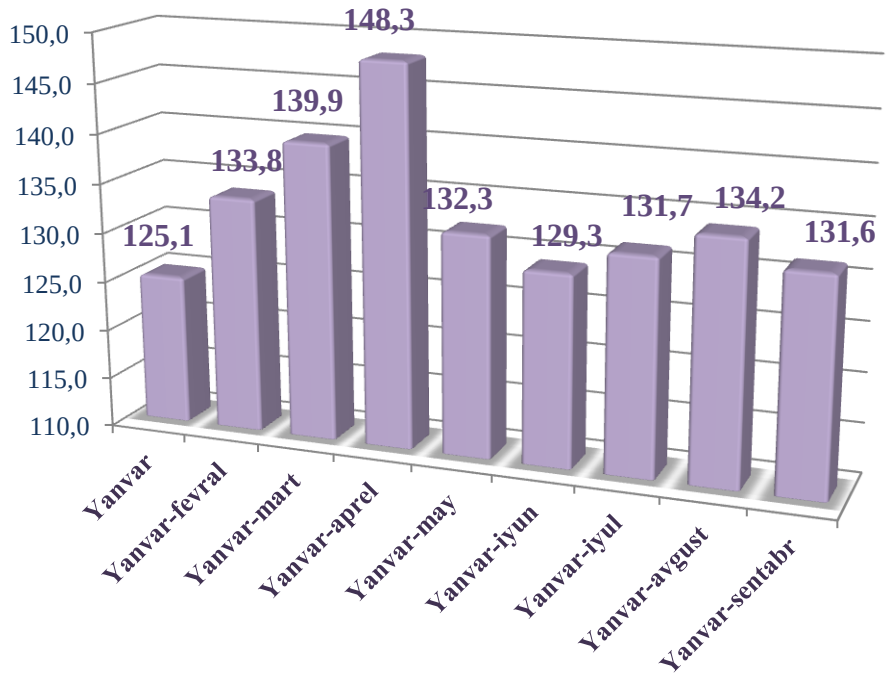

Natijada, 2022-yil yanvar–sentabr oylarida ko‘rsatilgan moliyaviy xizmatlar hajmi 31 814,0mlrd. so‘mga teng bo‘ldi, o‘sish 131,6 % ni tashkil etdi

Moliyaviy xizmatlarning tarkibi, *foizda*

(2022- yil yanvar–sentabr oylari)

Valyuta siyosatini erkinlashtirish, shuningdek, istiqbolli investitsiya loyihalarini kreditlash ko‘lamini kengaytirish, moliyaviy tashkilotlar tomonidan innovatsion xizmatlar ko‘rsatish (kredit berish va depozit hisob raqamlarni ochish bo‘yicha elektron xizmatlar ko‘rsatish) borasida amalga oshirilayotgan islohotlar moliyaviy xizmatlar hajmining oshishiga ta’sir ko‘rsatdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug‘urta va nafaqa ta’minoti bo‘yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar ulushi (85,5 %) ustunlik qilmoqda. Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug‘urta xizmatlarining ulushi 10,5 % ni, yordamchi moliyaviy faoliyat 4,0 % ni tashkil etdi.

Hududlar kesimida moliyaviy xizmatlarning hajmi
2022- yil yanvar-sentabr oylarida

	Jami		
	mlrd. so'm	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %*	*Moliyaviy xizmatlar hajmida tumanlarning ulushi, %*
Toshkent shahri	**31 814,0**	**131,6**	**100,0**
tumanlar:			
Bektemir	441,1	94,3	1,4
Mirzo Ulug'bek	2 855,5	135,1	9,0
Mirobod	4 100,1	126,4	12,9
Olmazor	1 495,0	141,3	4,7
Sergeli	1 298,6	132,4	4,1
Uchtepa	1 663,6	135,1	5,2
Chilonzor	3 667,1	124,5	11,5
Shayxontohur	3 771,3	120,4	11,9
Yunusobod	5 727,9	127,1	18,0
Yakkasaroy	2 414,5	134,5	7,6
Yashnobod	3 036,2	178,2	9,5
Yangihayot	1343,1	144,6	4,2

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar

2022-yil yanvar–sentabr oylariga nisbatan yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarining o‘sish sur’ati 118,0 % ni, hajmi esa 3 768,8 mlrd. so‘mga yetdi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmida oziq-ovqat va ichimlik suvi bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlar ulushi 81,4 % bilan ustunlik qiladi. Yashash bo‘yicha xizmatlar ulushi 18,6 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmini taqqoslash, mlrd.so‘m

(2022- yil yanvar–sentabr oylarida)

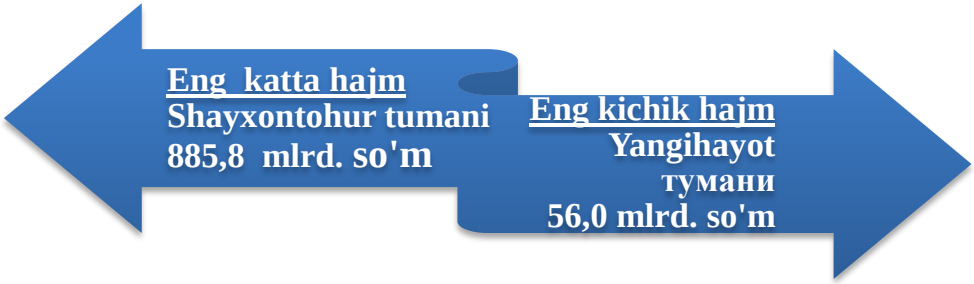

Yashash va ovqatlanish xizmatlari bo‘yicha eng katta hajm Shayxontohur tumanida 885,8 mlrd. so‘m qayd etildi. Eng kichik hajm esa Yangihayot tumanida 56,0 mlrd. so‘m kuzatildi.

Toshkent shahri bo‘yicha xizmatlarning umumiy hajmida tumanlarning ulushi, foizda

(2022- yil yanvar–sentabr oylari uchun)

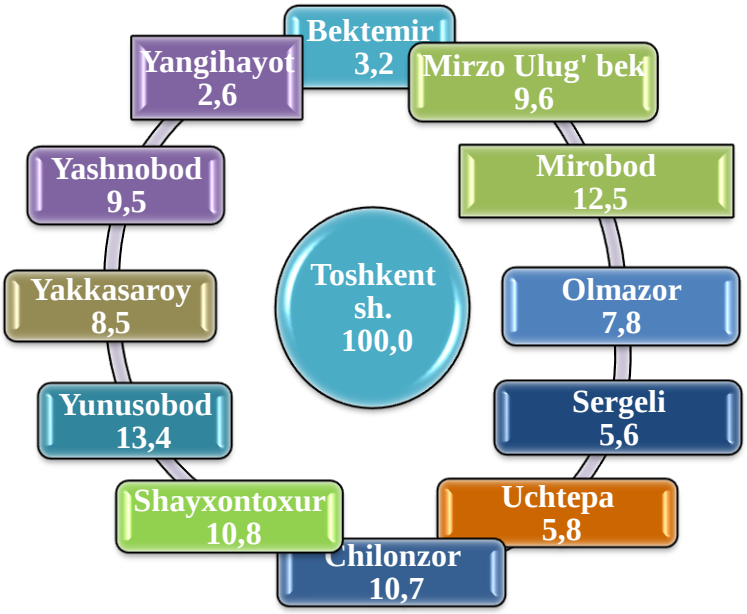

Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmida eng kichik ulushlarni Sergeli (5,6 %), Uchtepa (5,8 %), Bektemir (3,2 %), Yangihayot (2,6%) tumanlari egallaydi.

Tumanlar kesimida ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) bozor xizmatlarning hajmi, 2022- yil yanvar-sentabr oylarida

	Jami			*Aholi jon boshiga*	
	mlrd. so‘m	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %*	*Jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, %*	*ming so‘m*	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %*
Toshkent shahri	**97 252,9**	**117,4**	**100,0**	**33 555,4**	**113,8**
tumanlar:					
Bektemir	3 177,3	120,0	3,3	59 809,6	120,0
Mirzo Ulug‘bek	9 302,6	117,6	9,6	29 296,7	117,6
Mirobod	12 147,8	113,9	12,5	82 462,4	113,9
Olmazor	7 556,1	118,6	7,8	19 426,6	118,6
Sergeli	5 424,2	124,6	5,6	35 462,4	124,6
Uchtepa	5 657,8	119,5	5,8	19 593,3	117,1
Chilonzor	10 446,5	115,5	10,7	38 887,5	115,5
Shayxontohur	10 460,3	116,1	10,8	29 324,7	116,1
Yunusobod	13 069,2	114,1	13,4	36 111,7	114,1
Yakkasaroy	8 298,4	115,5	8,5	66 340,9	115,5
Yashnobod	9 209,1	126,6	9,5	32 614,2	126,6
Yangihayot	2503,7	122,7	2,6	16 159,5	122,7

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Mirobod tumanida – 82 462,4 ming. so‘mga teng bo‘lib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 113,9 % ni tashkil etdi.

Tumanlar bo‘yicha aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o‘sish sur’ati

(2022- yil yanvar–sentabr oylari uchun)

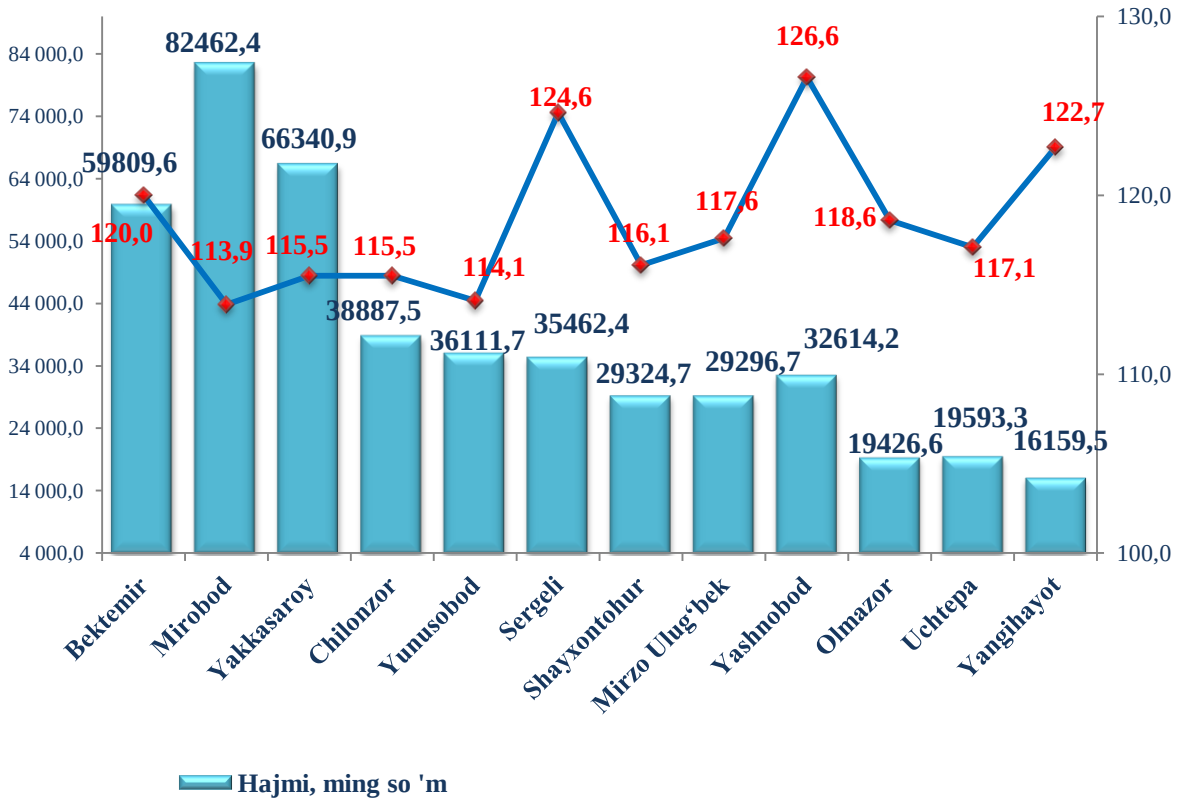

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlarning eng past ko‘rsatkichi Yangihayot (16 159,5 ming so‘m), Olmazor (19 426,6 ming so‘m), Uchtepa (19 593,3 ming so‘m), Mirzo Ulug‘bek (29296,7 ming. so‘m), Shayxontohur (29324,7 ming. so‘m) va Yashnobod (32614,2 ming so‘m) tumanlarida kuzatildi.

Tumanlar o‘rtasida yuqori o‘sish sur’atlari Yashnobod (126,6%), Sergeli (124,6 %) va Yangihayot (122,7 %) tumanlarida kuzatildi.

Tumanlar o‘rtasida past o‘sish sur’atlari Mirobod (113,9 %) va Yunusobod (114,1 %) tumanlarida kuzatildi.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Xizmat sohasi bu – korxonalar, tashkilotlar va shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko‘rsatiladigan har xil turdagi xizmatlarning takror ishlab chiqarilishini o‘z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Boshqacha qilib aytganda, bu savdo, kasbiy va maishiy xizmatlarni ko‘rsatishga ixtisoslashgan mamlakat iqtisodiyotining tarmog‘idir. Xizmatlar iste’molchilar (yuridik va jismoniy shaxslar) holatini o‘zgartiruvchi yoki tovarlar, xizmatlar yoki moliyaviy aktivlar bilan ayirboshlashiga ko‘maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi. Xizmatning o‘ziga xos xususiyati, xizmatni bajarish va uni iste’mol qilish davrining bir xil vaqtga to‘g‘ri kelishi hisoblanadi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xizmatlar hajmida ko‘rsatilgan xizmatlar uchun amaldagi bozor narxlari bo‘yicha qo‘shilgan qiymat solig‘i va aksizsiz hisoblangan to‘lovlar hisobga olinadi.

Xizmatlar oldi-sotdi obyekti sifatida chiqqanda va iqtisodiy ahamiyatga ega bo‘lgan (xizmatlarni ishlab chiqaruvchining sarf-xarajatlarini to‘laligicha yoki sezilarli darajada qoplaydigan) narxlarda sotilganda, **bozor uchun ishlab chiqarilgan xizmatlar hisoblanadi.**

“Ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) xizmatlar hajmi” statistik ko‘rsatkichi – ma’lum bir vaqt davomida ko‘rsatilgan xizmatlar qiymatini o‘lchovchi, iste’molchilarga (yuridik va jismoniy shaxslar, norezidentlarni qo‘shgan holda) ko‘rsatilgan xizmatlar qiymatini aks ettiradi.

Ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) xizmatlar hajmi bu – xizmatlar ishlab chiqarishga ixtisoslashgan va xizmat ko‘rsatish asosiy faoliyat turi hisoblanadigan barcha xizmatlar ishlab chiqaruvchilari (yuridik va jismoniy shaxslar) tomonidan ko‘rsatilgan bozor xizmatlari qiymatidir.

Iste’molchilar tomonidan xizmatlar uchun to‘lovlar naqd pul, shu jumladan, plastik kartochkalar va pul o‘tkazish, elektron to‘lovlar va elektron pullar orqali amalga oshirilishi mumkin.

Norezidentlarga ko‘rsatilgan xizmatlar (agar to‘lov so‘mda amalga oshirilmagan bo‘lsa), xizmatlarga to‘lovlarni amalga oshirish sanasida O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan so‘mning belgilangan kursi bo‘yicha qayta hisoblangan shartnoma narxlari bo‘yicha aniqlanadi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari aloqa sohasidagi xizmatlarni, shu jumladan telefon, teleks, telegraf, radioeshittirish, elektron pochta, suniy yo‘ldosh, faksimile va boshqalarni ishlatib ovozli ma’lumot, tasvir va boshqa axborot oqimlarini uzatish xizmatlarini qamrab oladi.

Moliyaviy xizmatlar Markaziy bank, tijorat banklari va boshqa moliya-kredit tashkilotlari tomonidan ko‘rsatiladi. Bu guruh xizmatlarga banklarning moliyaviy vositachiligi xizmatlari (moliyaviy lizing, kredit berish), shu jumladan, masofaviy bank xizmatlari (internet-banking, mobil-banking), investitsiya fondlari va boshqa moliyaviy tashkilotlarning moliyaviy vositachiligi, moliya bozorlari (fond va valyuta birjalari) faoliyatining yordamchi moliyaviy vositachilik va boshqa moliyaviy xizmatlar kiradi. Moliyaviy xizmatlar hajmi moliyaviy vositachilik yo‘li bilan olingan foizlar daromadi (ular uchun to‘lov miqdorida), shuningdek, moliya muassasasining kredit berish yoki depozitni saqlash bo‘yicha xizmatlari uchun yig‘im bilan hisobga olinadi.

Transport xizmatlari transportning barcha turlarida yuklarni va yo‘lovchilarni tashish faoliyati, shuningdek, transportirovka qilishda yordamchi xizmat turlari, jumladan, logistik xizmatlarni o‘z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa yashash uchun joylar kabi qisqa muddatli turar joy bilan ta’minlash va oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo‘yicha ko‘rsatilgan xizmatlarni o‘z ichiga oladi.

Savdo xizmatlari ulgurji va chakana xizmatlarni birlashtirib, shuningdek, boshqa shaxs manfaatlari uchun tovarlarni oldi-sotdi shartnomalari, komissiyalari yoki agentlik shartnomalari asosida sotilgan vositachilik xizmatlari hamda avtomobil va motosikllarni ta’mirlash xizmatlarini o‘z ichiga oladi.

Ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlarni ko‘rsatishda ko‘chmas mulk bilan bog‘liq operatsiyalar bo‘yicha xizmatlar qiymati, korxonaning shaxsiy, xo‘jalik yuritish yoki tezkor boshqaruvidagi, shuningdek, ijaraga olingan ko‘chmas mulkni ijaraga berishdan olingan daromadlari, ushbu faoliyat tashkilotning asosiy faoliyati yoki yo‘qligidan qat’iy nazar aks ettiriladi.

V. TRANSPORT

Yuk tashish. 2022-yil yanvar-sentabr oylarida barcha transport turlari tomonidan 91,5 mln. tonna yuk tashilgan bo‘lib, bu o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 108,3 foizni tashkil etdi.

Yuk aylanmasi barcha transport turlari tomonidan 2803,1 mln.tn-km. bo‘lib, 115,8 foizni tashkil qildi.

Yuk tashish va yuk aylanmasi transport turlari bo‘yicha quyidagicha ifodalanadi:

Transport turlari bo‘yicha yuk tashish va yuk aylanmasi hajmi

	2022- yil yanvar-sentabr	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, foiz hisobida*
Tashilgan yuk, mln. tn	91,5	108,3
shu jumladan:		
avtomobil transportida	91,5	108,3
Yuk aylanmasi, mln. tn-km	2 803,1	115,8
shu jumladan:		
avtomobil transportida	2 803,1	115,8

Yakka tartibdagi tadbirkorlarning avtomobil transportining yuk aylanmasi 2021-yil yanvar–sentabrga nisbatan 1,4 foizga oshdi va 176,1 mln. tn-km.ni tashkil qildi. Yuk aylanmasining umumiy hajmida xususiy yuk tashuvchilarning ulushi 21,0 foizni tashkil etdi (2021- yil yanvar– sentabrda 8,0 foiz).

Yo‘lovchi tashish. 2022-yil yanvar-sentabr oylarida barcha transport turlari tomonidan 880,2 mln.kishi tashilgan bo‘lib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 4,2 foizga ko‘paygan. Yo‘lovchi tashish aylanmasi ushbu davrda 8,8 foizga oshib, 8 010,5 mln. yo‘lovchi-km. ni tashkil qildi.

Transport turlari bo‘yicha yo‘lovchi tashish va yo‘lovchi aylanmasi quyidagicha ifodalanadi

	2022- yil yanvar- sentabr	*2021- yil yanvar- sentabrga nisbatan, foiz hisobida*
Transportda tashilgan yo‘lovchilar, mln. kishi	94 418,3	137,2
shu jumladan, avtomobil transportida	880,2	104,2
Yo‘lovchi aylanmasi, mln. yo‘lovchi-km	688 309,4	137,2
shu jumladan, avtomobil transportida	8 010,5	98,8

Xususiy yo‘lovchi tashuvchilar avtomobil transportida yo‘lovchi aylanmasi 2022 -yil yanvar-sentabrga nisbatan 5,6 foizga ko‘paydi va 578,1 mln.yo‘lovchi-km.ni tashkil qildi. Yo‘lovchi aylanmasining umumiy hajmida xususiy yo‘lovchi tashuvchilarning ulushi 33,8 foizni tashkil etdi (2021 -yil yanvar-sentabrda 79,0 foiz).

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Umumiy foydalanishdagi avtomobil transporti – aholini va iqtisodiyotni barcha tarmoqlarining yo‘lovchilar, bagajlar va yuklar, shu jumladan, pochtalarni avtomobillarda tashishga bo‘lgan ehtiyojlarini tijorat asosida ta’minlovchi transport.

Avtotransport vositalari – yo‘lovchilar, bagajlar, yuklar tashishga hamda maxsus ishlarni bajarishga mo‘ljallangan avtomobillar, shatakchi-avtomobillar, tirkama va yarim tirkamalar.

Tashilgan yuklar (yuk tashish hajmi) – yuk avtomobillarida, shu jumladan avtotirkamalarda, tashilgan yuklar miqdori har bir qatnov uchun yukning tara yoki konteynerlar og‘irligini hisobga olgan holdagi haqiqiy og‘irligi bo‘yicha aniqlanadi (tonnada o‘lchanadi). Tashilgan yuk hajmini avtomobilning texnik tavsifnomasida ko‘rsatilgan yuk ko‘tarish qobiliyati bo‘yicha aniqlash, faqatgina tashilgan yukning haqiqiy og‘irligi to‘g‘risidagi ma’lumotlar bo‘lmagan hollardagina amalga oshirilishi mumkin. Umumiy foydalanishdagi transportlarning barcha turlari uchun (avtotransportdan tashqari) tashilgan yuklarning hajmi jo‘natish vaqtida ko‘rsatilgan.

Yuk aylanmasi – transportning yuk tashish bo‘yicha ish hajmi. O‘lchov birligi tonna-kilometr hisoblanadi. Transportning yuk aylanmasi tashilayotgan yukning har bir jo‘natmasi og‘irligini uni tashish masofasiga ko‘paytmasining yig‘indisi orqali aniqlanadi.

Tashilgan yo‘lovchilar – ma’lum vaqt davomida avtomobil vositalarida turli qatnov turlari bo‘yicha tashilgan yo‘lovchilar soni (statistik kuzatuv birligi bo‘lib yo‘lovchiqatnovi hisoblanadi).

Yo‘lovchi aylanmasi – transportning yo‘lovchi tashish bo‘yicha ish hajmi. O‘lchov birligi yo‘lovchi-kilometr hisoblanadi. Har bir tashish bo‘yicha yo‘lovchilar sonini tashish masofasiga ko‘paytmasini yig‘indisi orqali aniqlanadi. Qatnov turlari va boshqa belgilar bo‘yicha alohida hisoblanadi.

2022-yilning yanvar–sentabr oylarida chakana savdo tovar aylanmasi 54 576,7 mlrd. so'mni yoki 2021- yilning shu davriga nisbatan 109,1 % ni tashkil qildi.

Yirik korxonalarning chakana savdo tovar aylanmasi 118,7 % ga o'sib, 21 835,1 mlrd. so'mni va umumiy chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi 40,0 % ni tashkil qildi.

Chakana savdo tovar aylanmasi (ovqatlanishni qo'shgan holda) tarkibi, *foizda*
(2022- yil yanvar–sentabr holatiga)

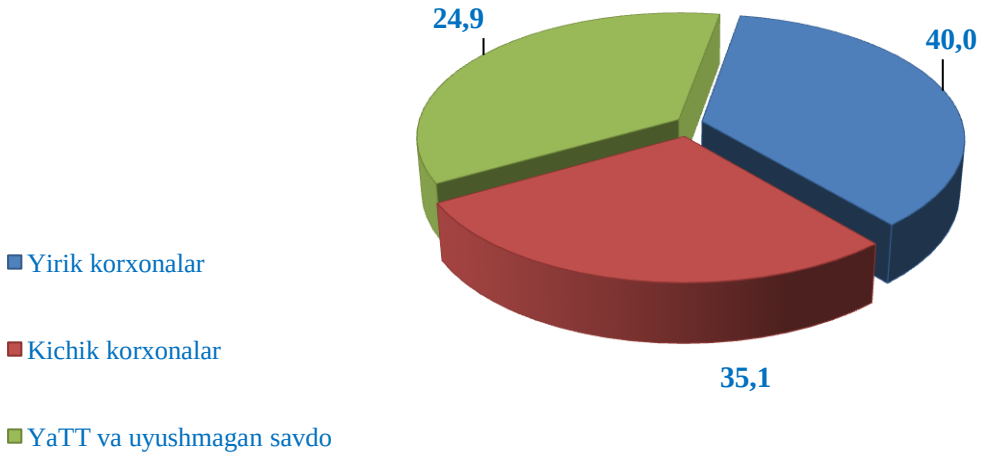

2022-yilning yanvar–sentabr oylarida chakana savdo tovar aylanmasi tarkibi davlat va nodavlat shakllari bo'yicha quyidagicha ifodalanadi.

Davlat mulki 8,1 mlrd.so'mni umumiy chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi 0,1 % ni tashkil qildi.

Nodavlat mulki 54 568,6 mlrd. so'mni umumiy chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi 99,9 % ni tashkil qildi.

Chakana savdo tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo'lgan Yunusobod tumani 14,3%, Chilonzor tumani 12,6%, Yakkasaroy tumani 9,9%, Shayxontohur tumani 9,8 %, Uchtepa tumani 9,3%, Sergeli 9,0%, Mirobod tumani 7,0%, Olmazor tumani 7,0%, Yashnobod tumani 6,9%, Bektemir tumani 6,3%, ni tashkil etgan bo'lsa, Mirzo Ulug'bek 5,9%, Yangihayot tumani 2,0% bilan eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

.

Tumanlarning jami chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi, foizda
2022 -yil yanvar–sentabr oylarida

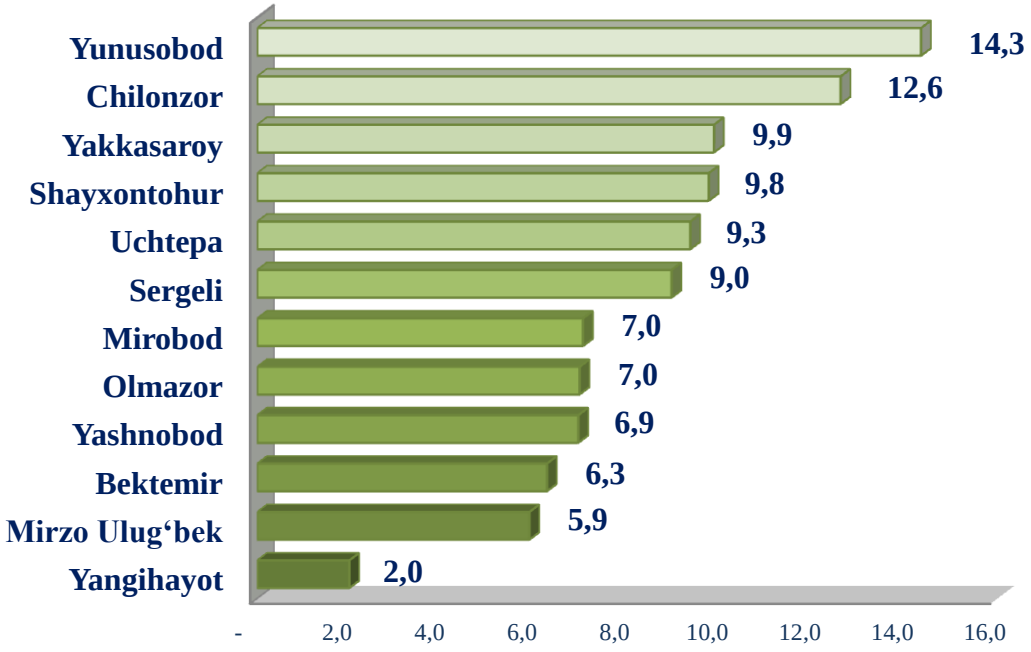

Chakana savdo tovar aylanmasining tumanlar kesimida o‘sish sur’ati, *foizda*
2022 -yil yanvar–sentabr oylarida

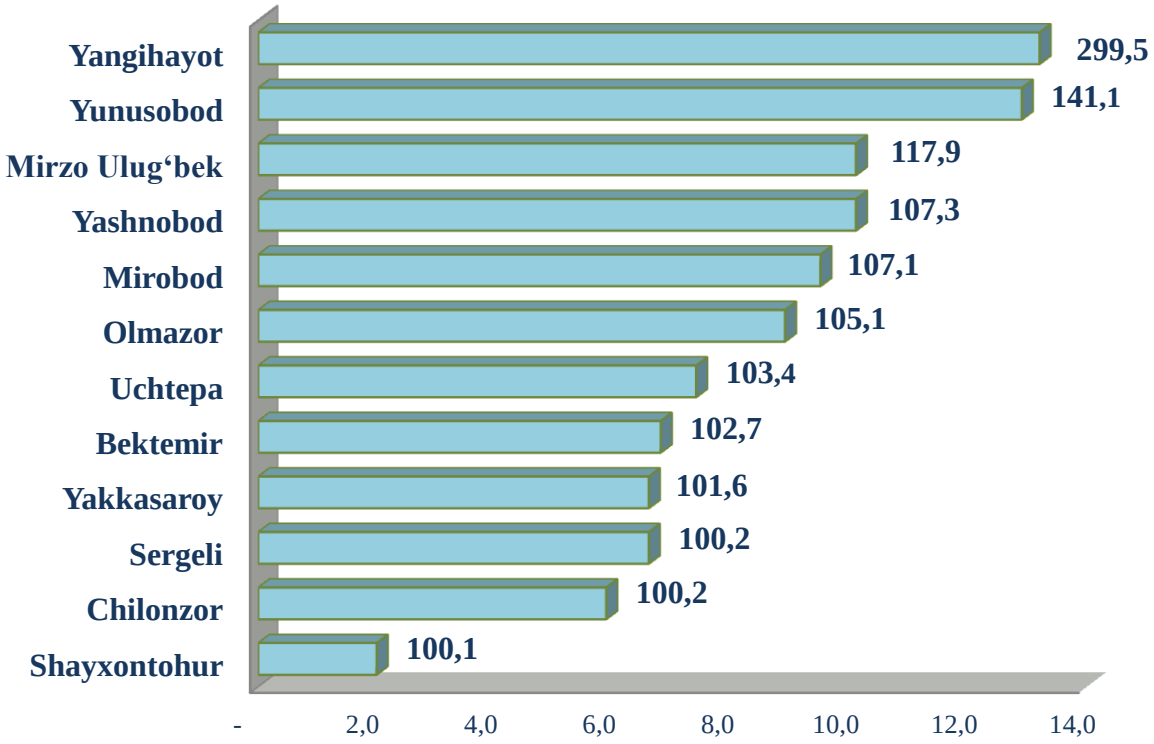

Toshkent shahrida chakana savdo tovar aylanmasi barcha tumanlarda o‘sish kuzatilgan, jumladan eng katta o‘sish sur’ati Yangihayot tumani 299,5 %, Yunusobod tumani 141,1 % va Mirzo Ulug‘bek tumani 117,9% bilan Toshkent shahrida yetakchilik qilmoqda, o‘sish sur’ati nisbatan pastroq ko‘rsatkichlar: Sergeli tumani 100,2 %, Chilonzor tumani 100,2 %, Shayxontohur tumani 100,1 % ni tashkil etgan.

Ovqatlanish tashkilotlarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmi 3 847,6 mlrd. so‘mni va o‘sish sur’ati 134,0 % ni tashkil etgan. Chakana savdo tovar aylanmasining umumiy hajmida ovqatlanish korxonalarining ulushi 7,0 % ni tashkil etdi.

Umumiy ovqatlanish tashkilotlari savdo aylanmasi umumiy hajmida eng katta ulush Shayxontohur tumani 28,1 %, Yunusobod tumani 12,5 % , Chilonzor tumani 9,2 % ni tashkil etgan bo‘lsa, Yangihayot tumani 0,7 % ulush bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

Tumanlar kesimida umumiy ovqatlanish korxonalari savdo aylanmasi ulushi, foizda
2022 -yil yanvar–sentabr oylarida

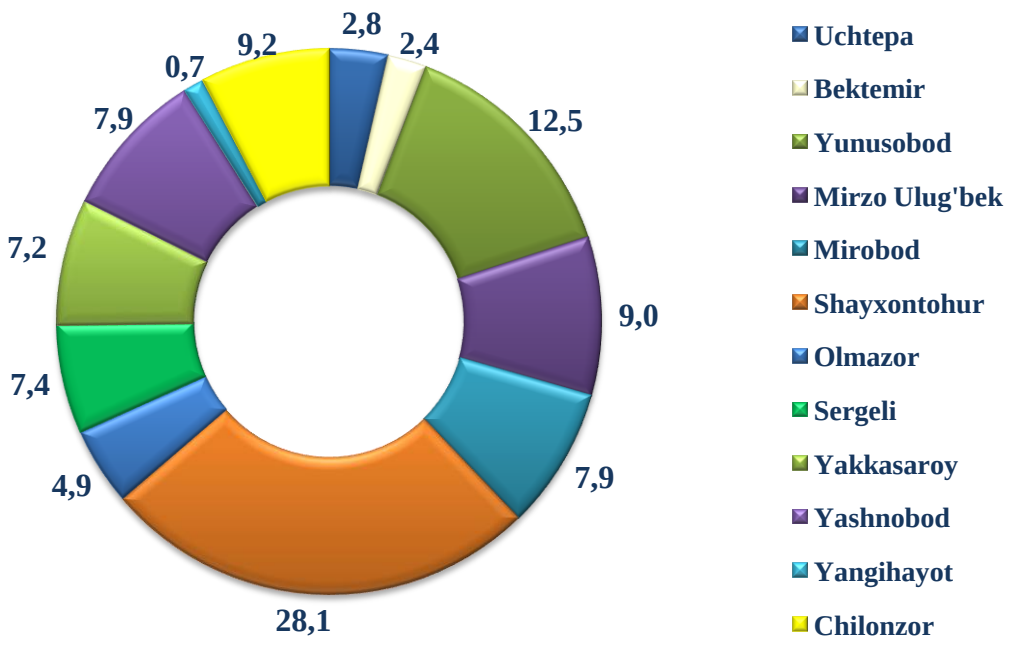

Ovqatlanish tashkilotlarini qo‘shgan holda, chakana savdo tovar aylanmasi aholi jon boshiga 18,8 mln. so‘mni tashkil etdi. O‘rtacha aholi jon boshiga tovar aylanmasining eng yuqori ko‘rsatkichlari Bektemir tumani (64,4 mln. so‘m), Yakkasaroy tumani (43,1 mln. so‘m), Sergeli tumani (31,9 mln. so‘m), Mirobod tumani (26,1 mln. so‘m), Chilonzor tumani (25,6 mln. so‘m) kuzatildi.

Tumanlar kesimida chakana savdo tovar aylanmasi
(2022-yil yanvar-sentabr, umumiy ovqatlanishni qo‘shgan holda)

	Jami		*Aholi jon boshiga*	
	mlrd. so‘m	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, % hisobida*	*ming so‘m*	*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, % hisobida*
Toshkent shahar	**54576,7**	**109,1**	**18 830,6**	**105,8**
tumanlar:				
Bektemir	3418,2	102,7	64 373,2	93,6
Mirzo Ulug‘bek	3211,2	117,9	10 114,1	113,8
Mirobod	3843,6	107,1	26 093,3	104,7
Olmazor	3803,6	105,1	9 777,8	102,7
Sergeli	4887,4	100,2	31 943,8	90,5
Uchtepa	5109,2	103,4	17 691,2	100,6
Chilonzor	6882,7	100,2	25 624,4	98,0
Shayxontohur	5326,2	100,1	14 931,9	98,4
Yunusobod	7832,0	141,1	21 641,4	138,2
Yakkasaroy	5388,1	101,6	43 070,5	99,4
Yashnobod	3787,7	107,3	13 412,6	104,7
Yangihayot	1086,8	299,5	7 016,2	280,2

2022-yilning yanvar–sentabr oylarida ulgurji savdo tovar aylanmasi 88 479,8 mlrd. so‘mni yoki 2021-yilning shu davriga nisbatan 121,6 % ni tashkil qildi.

Yirik korxonalarning ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi 35,0 % ga teng bo‘lib, hajmi 30 947,3 mlrd. so‘mni tashkil etganini ko‘rish mumkin.

Xususan, ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmida katta ulushga ega bo‘lgan Olmazor tumani 13,8 %, Mirobod tumani 11,8 % ni tashkil etgan bo‘lsa, Bektemir tumani 1,9 % va Yangihayot tumani 1,4 % ulush bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

Tumanlarning ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi, *foizda*
2022-yil yanvar–sentabr oylarida

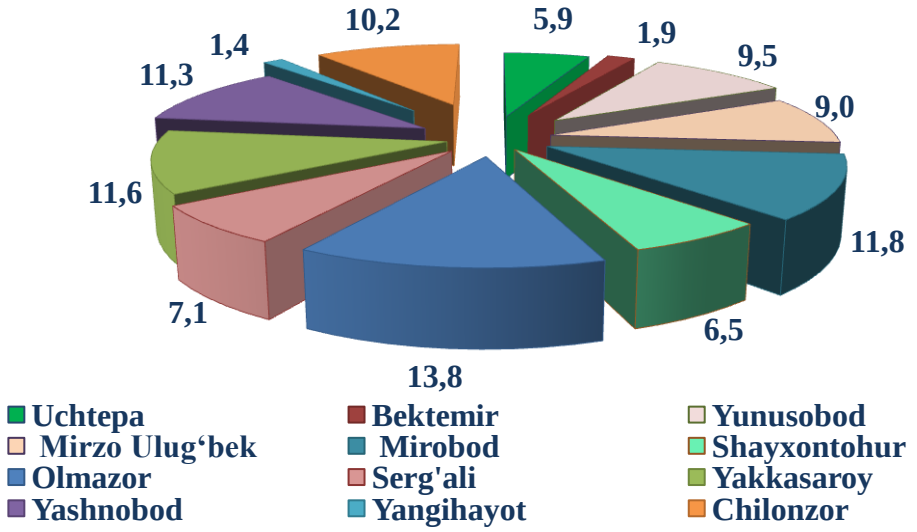

Ulgurji savdo tovar aylanmasi tarkibi, *foizda*
2022- yil yanvar–sentabr oylarida

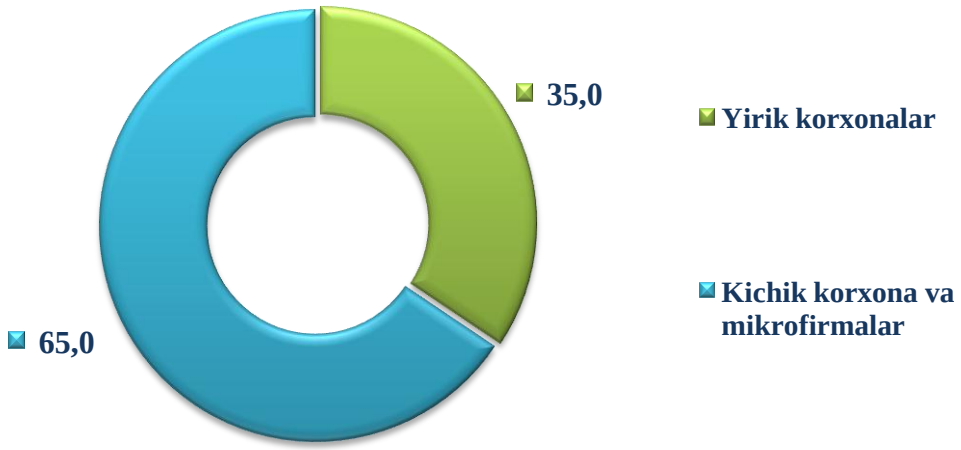

Kichik korxona va mikrofirmalarning ulgurji savdo tovar aylanmasi 16,6 % ga ko‘payib, 57 532,5 mlrd. so‘mga yetdi va umumiy ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi esa 65,0 % ni tashkil qildi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasi

(2022- yil yanvar-sentabr)

	mlrd. so‘m	*Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida*
Toshkent shahri	**88 479,8**	**100,0**
tumanlar		
Bektemir	1 644,3	1,9
Mirzo Ulug‘bek	7 976,7	9,0
Mirobod	10 411,1	11,8
Olmazor	12 175,1	13,8
Sergeli	6 322,8	7,1
Uchtepa	5 236,4	5,9
Chilonzor	8 999,4	10,2
Shayxontohur	5 765,1	6,5
Yunusobod	8 453,6	9,5
Yakkasaroy	10 238,1	11,6
Yashnobod	10 040,5	11,3
Yangihayot	1216,7	1,4

Yirik korxonalarning ulgurji savdo tovar aylanmasi

(2022- yil yanvar-sentabr)

	mlrd. so'm	*Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida*
Toshkent shahri	**30947,3**	**100,0**
tumanlar		
Bektemir	41,7	0,1
Mirzo Ulug'bek	1 565,4	5,1
Mirobod	3 661,8	11,8
Olmazor	5 375,7	17,4
Sergeli	1 808,6	5,8
Uchtepa	643,5	2,1
Chilonzor	3 514,4	11,4
Shayxontohur	1 538,9	5,0
Yunusobod	3 035,8	9,8
Yakkasaroy	4 195,2	13,5
Yashnobod	5 314,8	17,2
Yangihayot	251,5	0,8

Toshkent shahrida yirik korxonalarning ulgurji savdo tovar aylanmasi 132,2 % ga o'sib, 30 947,3 mlrd. so'mni va umumiy ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi 35,0 % ni tashkil qildi.

Yirik korxonalarning ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo'lgan Olmazor tumani 17,4 %, Yashnobod tumani 17,2 %, Yakkasaroy tumani 13,6 % ni tashkil etgan bo'lsa, Yangihayot 0,8 % va Bektemir tumanlari 0,1 % ulush bilan eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Yirik korxonalarning chakana savdo tovar aylanmasi
(2022- yil yanvar-sentabr)

	mlrd. so‘m	*Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida*
Toshkent shahri	**21835,1**	**100,0**
tumanlar		
Bektemir	464,6	2,1
Mirzo Ulug‘bek	1373,0	6,3
Mirobod	1848,6	8,5
Olmazor	1717,0	7,9
Serg‘ali	1662,7	7,6
Uchtepa	687,9	3,1
Chilonzor	3330,5	15,2
Shayxontohur	2745,4	12,6
Yunusobod	3963,2	18,2
Yakkasaroy	1656,6	7,6
Yashnobod	1725,9	7,9
Yangihayot	659,7	3,0

Yirik korxonalarning chakana savdo tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo‘lgan Yunusobod tumani 18,2 %, Chilonzor tumani 15,2 %, Shayxontohur tumani 12,6 % ni tashkil etgan bo‘lsa, Yangihayot tumani 3,0 % va Bektemir tumani 2,1 % ulush bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

Yirik korxonalarning umumiy ovqatlanish tovar aylanmasi
(2022- yil yanvar-sentabr)

	mlrd. so'm	*Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida*
Toshkent shahri	**1445,6**	**100,0**
tumanlar		
Bektemir	35,4	2,4
Mirzo Ulug'bek	27,3	1,9
Mirobod	42,7	3,0
Olmazor	22,0	1,5
Sergeli	188,6	13,0
Uchtepa	3,9	0,3
Chilonzor	41,2	2,9
Shayxontohur	811,9	56,2
Yunusobod	157,5	10,9
Yakkasaroy	23,3	1,6
Yashnobod	91,6	6,3
Yangihayot	0,2	0,0

Yirik korxonalarning umumiy ovqatlanish tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo'lgan Shayxontohur tumani 56,2 %, Sergeli 13,0 %, Yunusobod tumani 10,9 % ni tashkil etgan bo'lsa, Olmazor tumani 1,5 %, Uchtepa tumani 0,3 %, Yangihayot tumani 0,0 % ulush bilan eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Chakana savdo – savdo sohasida yakuniy iste’mol uchun aholiga tovarlarni donalab yoki ko‘p bo‘lmagan miqdorlarda naqd pulga sotishni nazarda tutuvchi faoliyat, ya’ni tovarlarni foydalanish sohasidan shaxsiy yoki umumiy iste’mol sohasiga o‘tgan vaqtdagi harakatining yakuniy bosqichini ifodalaydi.

Chakana tovar aylanmasi – tovarlarni sotish tarmoqlaridan qat’i nazar, aholiga iste’mol tovarlarini naqd hisob-kitob asosida yoki plastik kartochkalari, kredit kartochkalari, banklarning hisob cheklari orqali (bu ham naqd hisob-kitob asosida sotish kabi hisobga olinadi) sotilgan qiymati.

Umumiy ovqatlanish – yuridik shaxslar tomonidan pazandachilik mahsulotlarini tayyorlashga, sotishga va iste’molini tashkil qilishga ixtisoslashtirilgan faoliyatni amalga oshirish.

Umumovqatlanish aylanmasi – joyida aholiga iste’mol uchun, shuningdek, turli kontingentdagi aholini ovqatlanishini tashkil qilish uchun tashkilot va yakka tadbirkorlarga o‘zi ishlab chiqargan kulinariya mahsulotlarini (taom, kulinariya mahsulotlari va yarimfabrikatlar), shuningdek, kulinariya ishlovisiz sotib olingan tovarlarni (unli, qandolatli va non mahsulotlari) sotishdan tushgan tushumni ifodalaydi.

Ulgurji savdo – tijorat maqsadlarida yoki o‘zining ishlab chiqarish-xo‘jalik ehtiyojlariga foydalanish uchun, xarid qilingan tovarlarni naqd pulsiz hisob-kitoblar shakli bo‘yicha sotish.

Iste’mol tovarlari – yakuniy iste’molga (oilaviy yoki shaxsiy) qaratilgan, bevosita inson ehtiyojini qondiradigan tovarlar va xizmatlar.

Texnik-ishlab chiqarishga mo‘ljallangan mahsulotlar – ishlab chiqarish iste’moli uchun mo‘ljallangan mahsulot: xomashyo, materiallar, yoqilg‘i, butlovchi instrumentlar, mashinalar, ehtiyot qismlar, yarimfabrikatlar va boshqalarni o‘z ichiga oladi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasi – tuzilgan shartnomalar bo‘yicha tijorat maqsadlarida (kelajakda qayta ishlash yoki sotish) yoki o‘zining ishlab chiqarish ehtiyojlari uchun naqd pulsiz hisob-kitob shaklida tovarlar sotishdan tushumni ifodalaydi.

VII. TASHQI IQTISODIY ALOQALAR

Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasi 2022-yil yanvar–sentabr oylarida 13974,8 mln. AQSH dollarni, jumladan eksport 3344,6 mln. AQSH dollarni, import 10630,2 mln. AQSH dollarni tashkil etdi.

Tashqi savdo saldosi -7285,6 mln.AQSh dollarni, shu jumladan MDH davlatlari bilan -2551,9 mln. AQSH dollarni va boshqa davlatlar bilan minus -4733,7 mln. AQSH dollarni tashkil etdi.

Toshkent shahrining tashqi savdo aylanmasi
(2022- yil yanvar–sentabr oylarida)

	mln. AQSh dollari	*2021- yilning yanvar-sentabrga nisbatan, % hisobida*	*Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida*
Tashqi savdo aylanmasi	**13974,8**	**119,4**	**100,0**
MDH davlatlari	5594,3	116,7	40,0
boshqa davlatlar	8 380,5	121,3	60,0
Eksport	**3344,6**	**120,3**	**23,9**
MDH davlatlari	1521,2	130,6	45,5
boshqa davlatlar	1823,4	112,8	54,5
Import	**10630,2**	**119,2**	**76,1**
MDH davlatlari	4073,1	112,3	38,3
boshqa davlatlar	6557,1	123,9	61,7
Saldo	**-7285,6**	**X**	**X**
MDH davlatlari	-2551,9	X	X
boshqa davlatlar	-4733,7	X	X

MDH va boshqa davlatlarning Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, *foizda*
(2022- yil yanvar-sentabr)

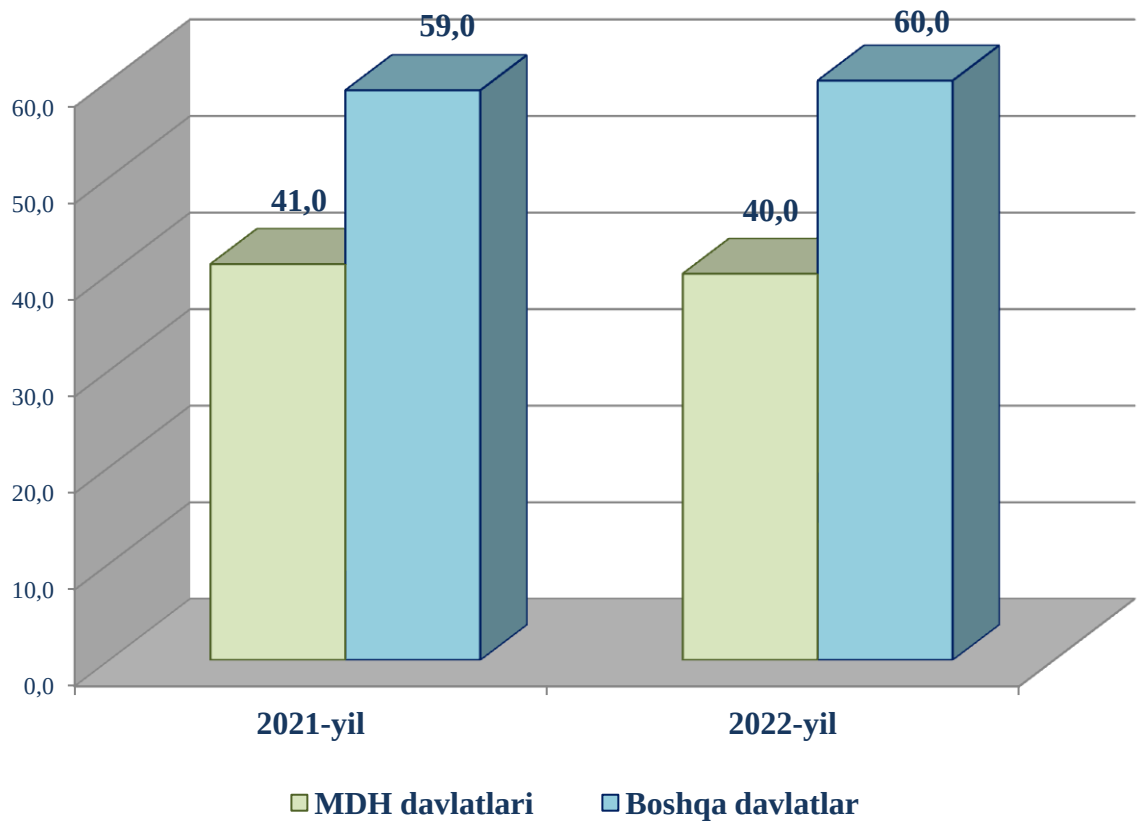

Toshkent shahrining 2022-yil yanvar-sentabr holatiga tashqi savdo aylanmasidagi ulushining 40,0 % MDH davlatlariga to‘g‘ri keladi, qolgan 60,0 % boshqa davlatlar hissasiga to‘g‘ri keladi. Bu ko‘rsatkichlar 2021-yilda mos ravishda 41,0 % MDH davlatlariga to‘g‘ri kelgan bo‘lsa, qolgan 59,0 % boshqa davlatlar hissasiga to‘g‘ri keldi. Toshkent shahrining MDH davlatlari bilan olib borilgan tashqi savdo aylanmasi 2022- yilning yanvar-sentabr holatiga 5 594,3 mln. AQSh dollarni tashkil qilgan bo‘lsa, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 116,7 % o‘sish kuzatilgan. MDH davlatlari orasida Rossiya, Qozog‘iston, Turkmaniston, Tojikiston, Belarusiya va Qirg‘iz Respublikasi davlatlari tashqi savdo aylanmasida asosiy hamkorlar hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 38,4 %ni tashkil qiladi, boshqa davlatlar orasida Xitoy, Turkiya, Germaniya, Hindiston, Korea Respublikasi, BAA, AQSH, Afg‘oniston va Litva yetakchi hamkor davlatlar hisoblanadi.

Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasida nisbatan katta ulushga ega bo‘lgan davlatlar, *foizda*
(2022- yil yanvar–sentabr oylarida)

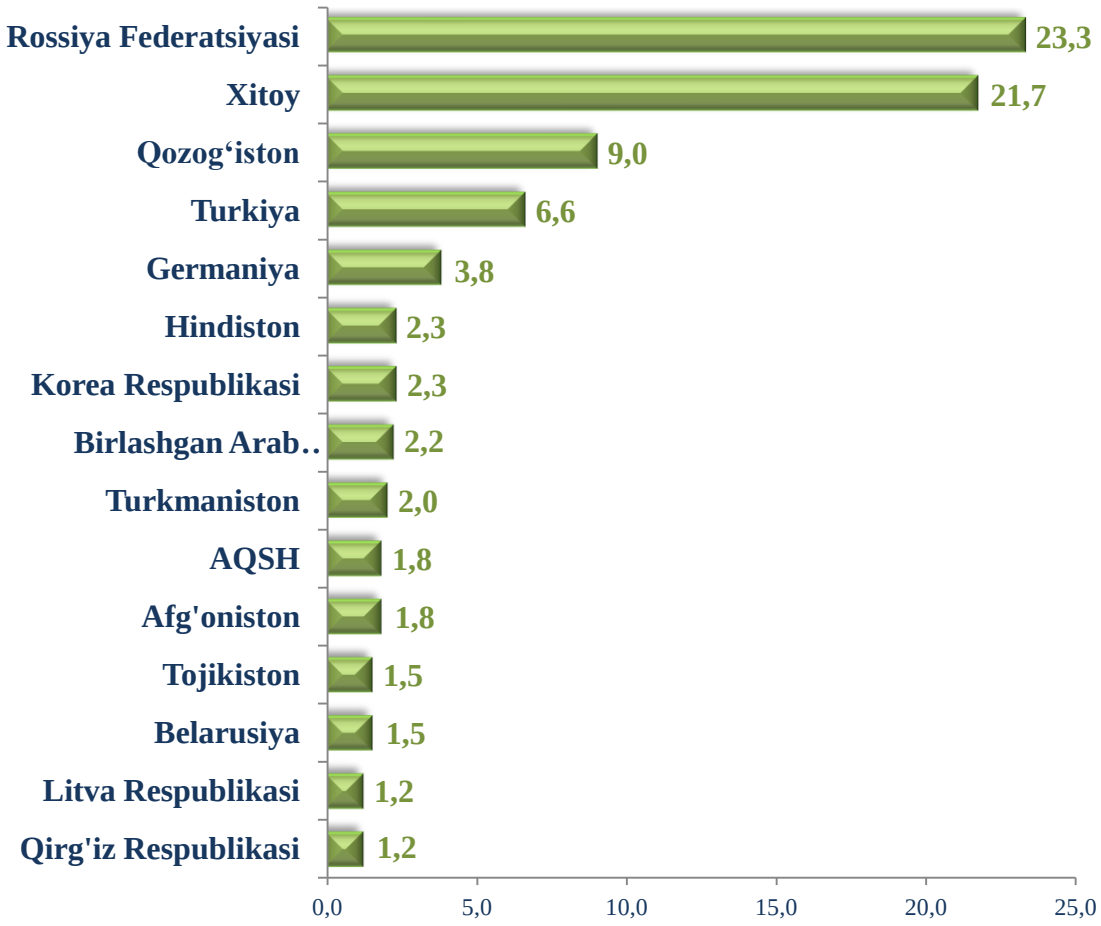

Toshkent shahrining 2022- yil yanvar-sentabr holatiga tashqi savdoda eng asosiy hamkor davlatlari Rossiya (23,3 %), Xitoy (21,7 %), Qozog‘iston (9,0 %), Turkiya (6,6%) va Germaniya (3,8 %) hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 64,4 % ni tashkil qiladi.

Dunyodagi mamlakatlar orasida eksportda hamkor davlatlar Rossiya, Xitoy, Qozog‘iston, Turkiya, Afg‘oniston, Tojikiston, Qirg’iz Respublikasi hisoblanib, ularning jami eksportdagi ulushi 72,2 % ni tashkil qiladi, importda esa hamkor davlatlar Rossiya, Xitoy, Qozog‘iston, Turkiya, Germaniya, Hindiston va Korea Respublikasi davlatlari hisoblanadi va ularning ulushi 72,4 % ni tashkil qiladi.

Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasida nisbatan katta ulushga ega bo‘lgan davlatlar hajmi
(2022- yil yanvar–sentabr oylarida)

(mln. AQSH dollari)

	Eksport	*Import*	*Tovar aylanmasidagi ulushi, % hisobida*
Rossiya Federatsiyasi	720,3	2531,4	23,3
Xitoy	615,3	2410,8	21,7
Qozog‘iston	280,7	975,6	9,0
Turkiya	248,9	671,3	6,6
Germaniya	35,5	498,6	3,8
Hindiston	11,8	311,7	2,3
Koreya Respublikasi	14,8	302,1	2,3
Birlashgan Arab Amirligi	67,1	234,9	2,2
Turkmaniston	74,7	200,3	2,0
AQSH	40,3	213,7	1,8
Afg‘oniston	244,9	1,6	1,8
Tojikiston	166,2	47,8	1,5
Belarus Respublikasi	35,9	170,5	1,5

Toshkent shahrining eksport tarkibida qariyb barcha tovarlar va xizmatlar guruhlari bo‘yicha o‘sishi kuzatilmoqda. Oziq-ovqat mahsulotlari eksporti o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 125,6 %, sanoat tovarlari 109,2 % ga o‘sgan.

Import tarkibining umumiy hajmidan 29,7 % ni mashina va asbob-uskunalar hamda 20,4 % ni sanoat tovarlari tashkil qiladi.

Eksport tarkibi

	Eksportning umumiy hajmidagi ulushi, foiz hisobida		*2021 -yil yanvar-sentabrga nisbatan, foiz hisobida*
	2021- yil yanvar-sentabr	*2022- yil yanvar-sentabr*	
Eksport tarkibi	**100,0**	**100,0**	**120,3**
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik xayvonlar	3,6	3,7	125,7
ichimliklar va tamaki	0,6	1,9	4,0 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	1,6	1,8	136,4
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	3,6	4,1	137,0
Xayvonlar va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	-	0,1	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	7,2	9,7	161,7
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	21,6	19,6	109,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	5,4	6,7	147,0
Turli xil tayyor buyumlar	3,3	3,2	117,0
Xizmatlar	53,1	49,2	111,4

Import tarkibi

	Importning umumiy hajmidagi ulushi, foiz hisobida		*2021- yil yanvar-sentabrga nisbatan, foiz hisobida*
	2021 -yil yanvar-sentabr	*2022 - yil yanvar-sentabr*	
Import tarkibi	**100,0**	**100,0**	**119,2**
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik xayvonlar	9,4	10,5	132,1
ichimliklar va tamaki	0,6	0,9	184,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	1,8	2,0	131,4
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	5,5	4,4	96,0
Xayvonlar va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	2,0	1,3	74,3
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	19,0	18,4	115,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	20,5	20,4	119,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	29,1	29,7	121,6
Turli xil tayyor buyumlar	6,8	5,7	99,8
Xizmatlar	5,3	6,7	150,2

Tovar va xizmatlarning eksport tarkibi, jamiga nisbatan, foizda
(yanvar-sentabr oylarida)

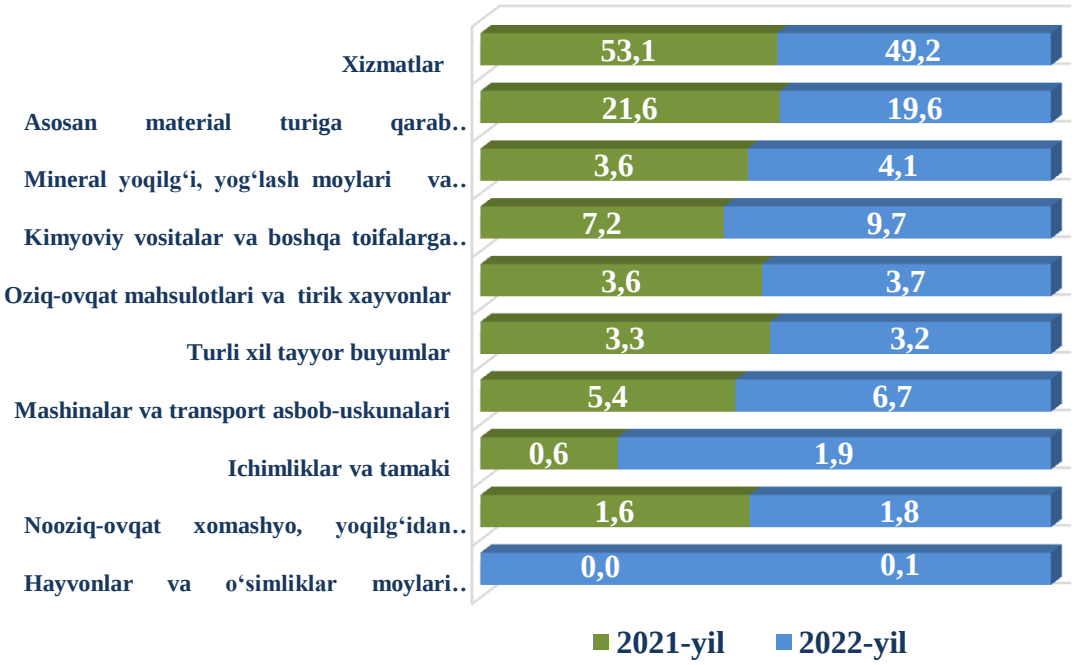

Tovar va xizmatlarning import tarkibi, jamiga nisbatan, *foizda*
(diagrammaning tashqi aylanasi 2022- yil yanvar-sentabr, ichki aylanasi 2021 -yil yanvar-sentabr)

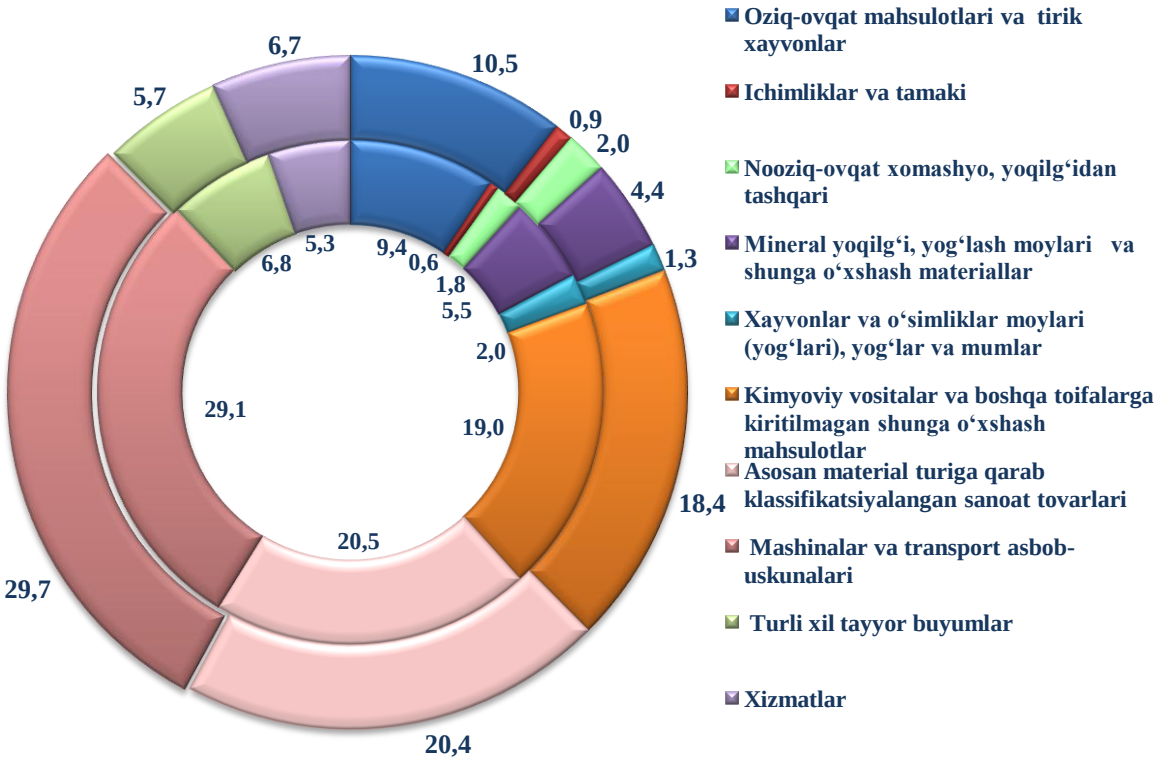

Hududlar kesimida tovar va xizmatlarning eksport tarkibi,
(ming. AQSh doll), **2022- yil yanvar-sentabr oylarida**

	oziq-ovqat mahsulotlari va tirik xayvonlar	*ichimliklar va tamaki*	*Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari*	*Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar*	*Xayvonlar va o'simlik lar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar*
Toshkent shahri	**125 365,9**	**64 388,5**	**59 969,7**	**136 984,3**	**2 023,3**
Bektemir	4 421,1	273,3	2 152,0	-	16,3
Uchtepa	5 315,1	-	1 351,0	-	-
Yunusobod	27 456,2	50 078,9	6 345,7	61 131,2	-
Mirzo Ulug'bek	7 086,8	135,7	9 292,5	9,9	37,0
Mirobod	10 378,2	482,3	22 991,2	27 257,9	-
Shayxontohur	2 628,0	51,7	1 668,1	28,6	198,6
Olmazor	18 860,2	-	980,3	55,1	0,7
Serg'ali	5 277,4	63,5	1 294,6	10 662,0	-
Yakkasaroy	3 881,3	374,7	752,7	27 426,3	3,3
Yashnobod	14 938,3	12 411,1	10 443,5	8 927,2	-
Yangihayot	5 216,1	90,7	1 472,2	154,9	-
Chilonzor	19 907,2	426,7	1 225,9	1 331,2	1 767,4
Tumandan tashqari	-	-	-	-	-

(davomi)

	Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	*Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari*	*Mashinalar va transport asbob-uskunalari*	*Turli xil tayyor buyumlar*	*Xizmatlar*
Toshkent shahri	**323 717,0**	**655 505,3**	**223 424,2**	**108 516,4**	**1 644 694,0**
Bektemir	3 904,9	22 066,0	3 273,4	5 194,0	247,5
Uchtepa	447,9	20 113,2	1 105,4	5 363,0	290,3
Yunusobod	4 375,9	23 973,9	13 802,5	15 507,7	162 117,0
Mirzo Ulug‘bek	7 344,2	45 326,0	6 430,8	3 360,5	27 023,6
Mirobod	4 970,1	11 018,9	10 400,1	3 715,0	664 501,3
Shayxontohur	268 010,4	68 340,8	124 781,3	5 510,0	10 001,1
Olmazor	6 389,5	88 317,6	1 788,4	6 941,4	22 702,2
Sergeli	2 191,9	136 465,0	21 616,1	6 787,1	103 134,7
Yakkasaroy	6 251,7	20 138,0	5 147,	33 376,0	537 493,8
Yashnobod	6 088,9	55 445,4	25 474,5	4 258,4	42 818,3
Yangihayot	4 707,3	77 288,1	875,3	9 543,3	-
Chilonzor	9 034,3	86 758,0	8 729,3	8 959,7	38 013,1
Tumandan tashqari	-	254,4	-	0,3	36 351,2

Hududlar kesimida tovar va xizmatlarning import tarkibi,
(ming. AQSh doll) **2022- yil yanvar-sentabr oylarida**

	oziq-ovqat mahsulotlari va tirik xayvonlar	*ichimliklar va tamaki*	*Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari*	*Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar*	*Xayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar*
Toshkent shahri	**1 112 038,5**	**95845,9**	**215107,9**	**466273,8**	**132991,3**
Bektemir	40 611,0	4,8	5 107,2	9 121,2	85,5
Uchtepa	50 545,8	1 483,1	29 841,7	4 982,1	7 279,8
Yunusobod	86 163,9	31 119,6	44 190,4	123 169,7	8 499,9
Mirzo Ulug'bek	57 099,1	16 279,2	5 556,5	12 851,5	2 845,7
Mirobod	93 505,7	14 735,9	5 784,6	66 265,7	41 413,4
Shayxontohur	58 564,2	640,8	26 916,6	23 882,2	3 174,1
Olmazor	133 860,5	405,0	26 224,4	9 246,7	30 689,4
Sergeli	89 671,5	1 858,2	12 949,2	9 386,4	256,7
Yakkasaroy	156 204,2	9 680,0	4 106,8	159 219,0	11 526,0
Yashnobod	129 269,0	6 751,1	13 072,0	13 822,3	4 981,9
Yangihayot	12 532,4	160,9	11 692,7	3 366,1	5 790,1
Chilonzor	204 010,9	12 727,3	29 639,9	30 960,9	16 448,3
Tumandan tashqari	0,3	-	25,9	-	-

(davomi)

	Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	*Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari*	*Mashinalar va transport asbob-uskunalari*	*Turli xil tayyor buyumlar*	*Xizmatlar*
Toshkent shahri	**1 960 459,9**	**2 172 827,5**	**3 155 365,0**	**605 272,1**	**713 994,1**
Bektemir	109 894,6	35 651,9	107 462,9	9 771,8	24,2
Uchtepa	68 629,3	172 468,2	89 568,5	37 299,0	4 495,7
Yunusobod	153 600,3	204 147,3	320 175,6	96 598,6	161 744,1
Mirzo Ulug'bek	140 159,2	107 569,6	229 310,7	54 572,1	9 158,2
Mirobod	171 235,7	226 887,7	857 794,5	77 244,9	328 127,7
Shayxontohur	69 881,8	298 168,8	212 940,4	39 885,5	32 763,7
Olmazor	348 639,8	166 004,3	91 606,1	45 759,0	100 159,0
Sergeli	127 039,8	178 250,0	361 249,9	24 670,1	28 621,1
Yakkasaroy	232 992,3	183 799,0	310 628,9	65 994,2	11 717,2
Yashnobod	172 752,6	262 138,6	264 489,8	58 172,3	4 301,6
Yangihayot	14 116,1	40 616,1	54 714,6	3 426,0	265,6
Chilonzor	351 491,8	296 823,5	253 713,0	89 034,8	12 508,2
Tumandan tashqari	26,6	302,5	1 710,1	2 843,8	20 107,8

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Tovar – har qanday ko‘chma mulk, shu jumldan valyuta va valyuta qimmatliklari, elektr, issiqlik va boshqa energiya turlari, transport vositalari (yo‘lovchilar va tovarlar tashish uchun ishlatiladigan transport vositalari, shu jumladan konteynerlar va boshqa transport uskunalari bundan mustasno), intellektual mulk obyektlari.

Tovarlar eksporti – agar qonunchilikda boshqa tartib ko‘zda tutilmagan bo‘lsa, tovarlarni O‘zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatisiz olib chiqish.

Tashqi savdo aylanmasi – mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat – tovar to‘liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat “Bojxona tarifi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonunining 26-moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili – yuklab jo‘natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma’lum bo‘lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati – shartnoma valyutasidan qat’i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo‘yicha tovarlar qiymati.

Xizmatlar (ishlar) eksporti — O‘zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Xizmatlar (ishlar) importi — norezidentlar tomonidan O‘zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

VIII. KICHIK TADBIRKORLIK (BIZNES)

2022-yilning yanvar–sentabr oylarida 9814 ta yangi kichik korxona va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) tashkil qilindi, bu o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati 87,7 % ni tashkil qildi.

Eng ko‘p kichik korxona va mikrofirmalar savdo sohasida (jamiga nisbatan 39,0 %), sanoat tarmog‘ida (10,8 %), qurilish tarmog‘ida (8,0 %), yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar tarmog‘ida (6,4 %), axborot va aloqada (7,4 %), tashish va saqlash (4,3 %), sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmalar (1,9 %), qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi (1,2 %) va boshqa tarmoqlar (21,0 %) tashkil etgan.

2022- yil yanvar-sentabr oylarida yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ulushi, *foizda*

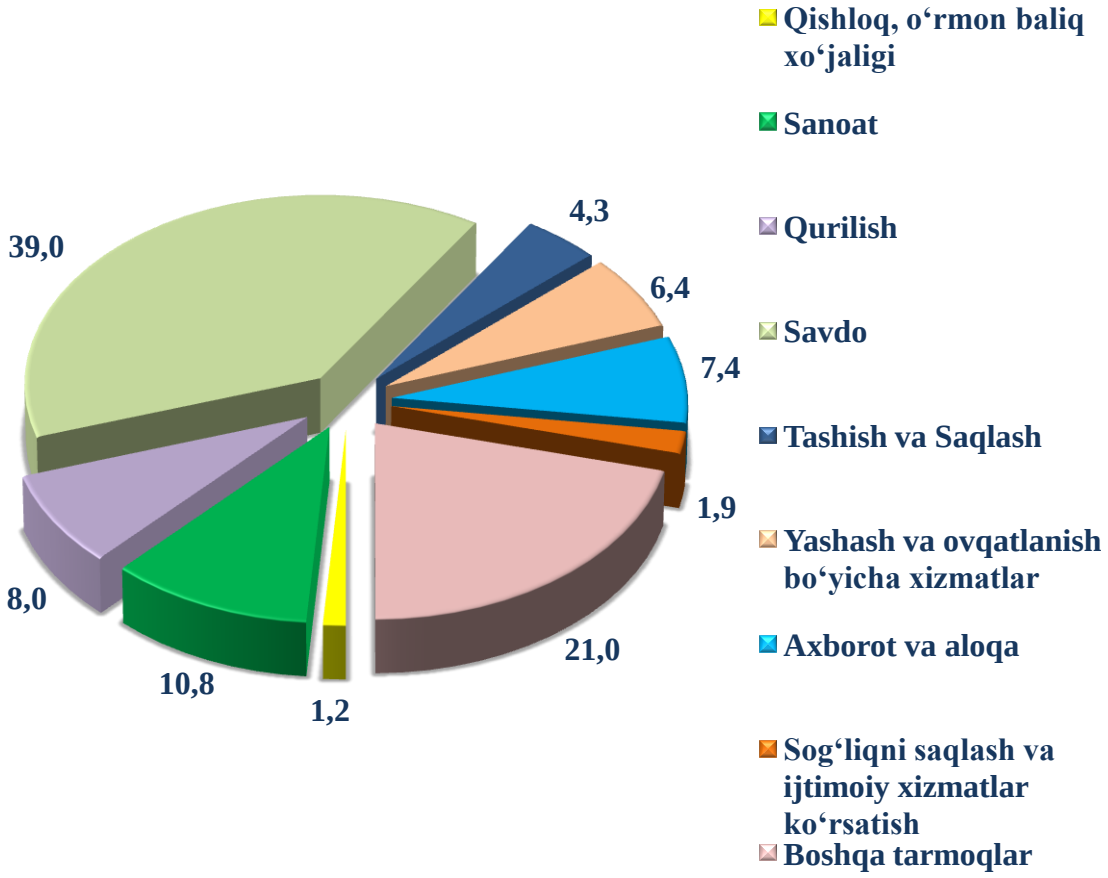

2022- yilning yanvar–sentabr oylarida kichik tadbirkorlik sub'ektlari tomonidan:

– sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi 24 538,1 mlrd. so'mni (jami sanoat ishlab chiqarishining indeksi 31,9 %) ni tashkil qiladi;

– investitsiyalar hajmi 20 841,3 mlrd. so'mlik (umumiy investitsiyalar hajmidagi ulushi 50,8 %) o'zlashtirildi va 2021-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o'sish sur'ati 107,9 % ni tashkil qildi;

– qurilish ishlari hajmi 15 302, 2 mlrd. so'mlik (qurilish ishlari umumiy hajmidagi ulushi 65,8 %) va 2021-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o'sish sur'ati 107,2 % ni tashkil qildi;

– xizmatlar hajmi 25 591,6 mlrd. so'mlik ko'rsatilib (jami xizmatlar hajmidagi ulushi 26,3 %) 2021-yilning yanvar– sentabrga nisbatan o'sish sur'ati 105,9 % ni tashkil qildi;

– avtomobil transportida 68 836,2 ming tonna yuk tashilib (jami avtomobil transporti yuk tashishdagi ulushi 75,2 %) 2021 yilning yanvar– sentabrga nisbatan o'sish sur'ati 127,5 % tashkil qildi;

– avtomobil transportida 737 582,5 % ming yo'lovchi tashilib (umumiy yo'lovchi tashishdagi ulushi 83,8%) 2021-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o'sish sur'ati 101,5 % ni tashkil qildi;

– savdo hajmi 32 741, 6 % mlrd. so'mlik chakana tovar aylanmasi shakllanib (umumiy chakana tovar aylanmasi hajmidagi ulushi 60,0 %) 2021-yilning yanvar– sentabrga nisbatan o'sish sur'ati 103,5 % ni tashkil qildi;

– tovarlar eksport hajmi 3 344,8 % mlrd.AQSh dollarni (umumiy eksport hajmidagi ulushi 17,2 %) tashkil qildi.

Kichik tadbirkorlikning asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlardagi ulushi

(umumiy hajmiga nisbatan mlrd.so'mda)

Tumanlar bo'yicha eng yuqori sanoat mahsulotlarni ishlab chiqarish hajmi Olmazor (3 387,5 mlrd.so'm), Yashnobod (2 997,6 mlrd. so'm), Chilonzor (2 733,8 mlrd. so'm), Sergeli (2 574,2 mlrd.so'm), Yakkasaroy (2 164,7mlrd.so'm), Bektemir (1 937,0 mlrd. so'm) Yunusobod (1 700,6 mlrd.so'm) tumanlar hissasiga to'g'ri keladi.

Mirzo Ulug'bek (1588,1 mlrd. so'm), Yangihayot (1 521,5 mlrd. so'm), Shayxontohur (1 376,1 mlrd. so'm), Uchtepa (1 292,9 mlrd. so'm) va Mirobod (1 263,8 mlrd. so'm) tumanlarda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi past bo'lib qolmoqda.

2022 -yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi va ulushi

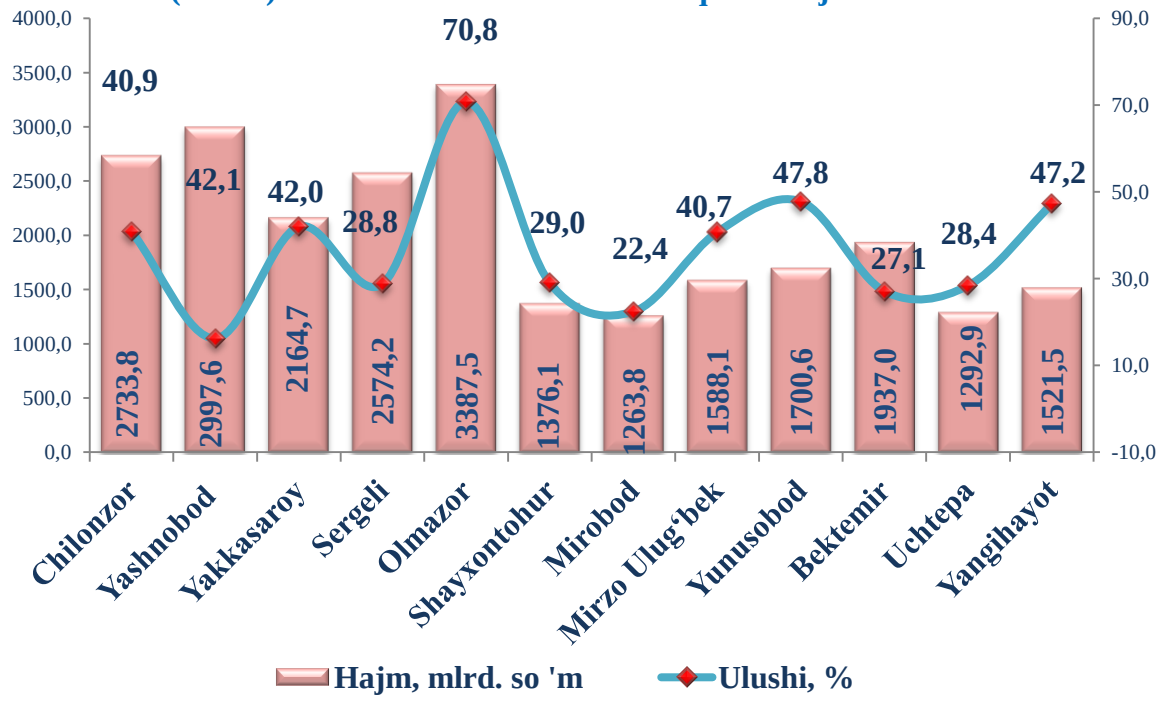

2022- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da chakana tovar aylanmasi hajmi va o‘sish sur’ati

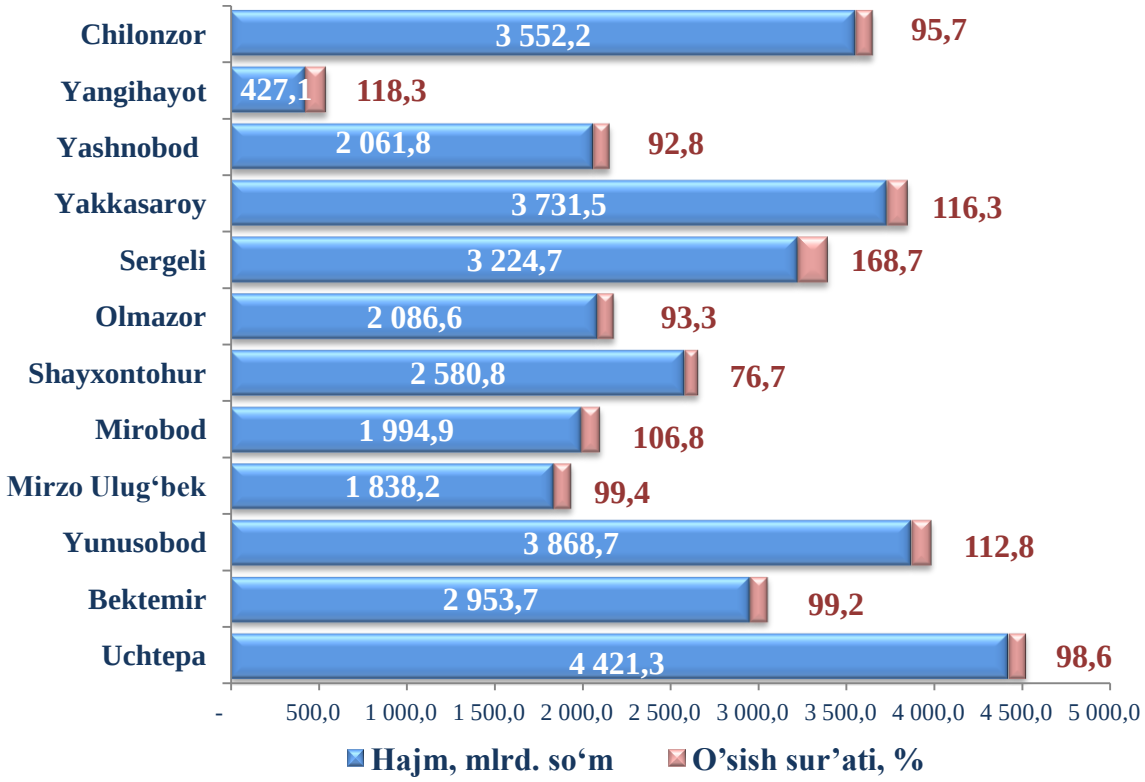

Chakana tovar aylanmasi bo‘yicha eng yuqori hajm Uchtepa (4421,3mlrd. so‘m), Yunusobod (3868,7 mlrd. so‘m), Yakkasaroy (3731,5 mlrd. so‘m), Chilonzor (3552,2 mlrd. so‘m), Sergeli (3224,7 mlrd.so‘m), Bektemir (2953,7 mlrd. so‘m), Shayxontohur (2580,8 mlrd. so‘m) tumanlari hissasiga to‘g‘ri keladi.

Shuningdek, tumanlar bo‘yicha eng past chakana tovar aylanmasi Yangihayot (427,1mlrd. so‘m), Mirzo Ulug‘bek (1838,2 mlrd. so‘m) Mirobod (1994,9 mlrd. so‘m) Yashnobod (2061,8 mlrd. so‘m) va Olmazor (2086,6 mlrd. so‘m) tumanlari hissasiga to‘g‘ri keladi.

2022- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da bajarilgan qurilish ishlari hajmi va o‘sish sur’ati

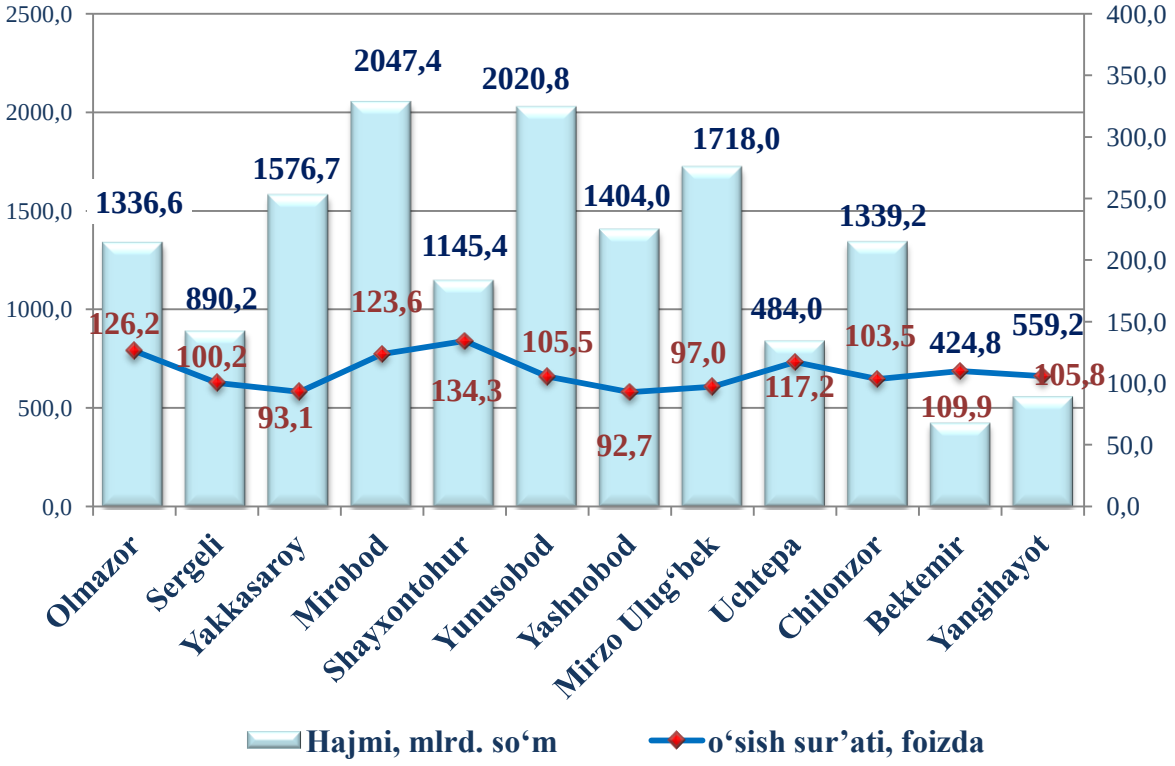

Qurilish sohasi bo‘yicha eng yuqori hajmga ega bo‘lgan Mirobod (2047,4 mlrd.so‘m), Yunusobod tumani (2020,8 mlrd. so‘m), Mirzo Ulug‘bek (1718,0 mlrd. so‘m), Yakkasaroy tumani (1576,7 mlrd. so‘m), va Yashnobod tumani (1404,0 mlrd. so‘m) tumanlariga to‘g‘ri keladi. Chilonzor tumani (1339,2 mlrd.so‘m), Olmazor (1336,6 mlrd. so‘m), Shayxontohur (1145,4 mlrd.so‘m), Sergeli (890,2 mlrd. so‘m),Uchtepa tumani (839,9 mlrd.so‘m)

Bektemir tumani (424,8 mlrd.so‘m) va Yangihayot tumani (559,2 mlrd.so‘m) qurilish sohasida past hajmga ega.

2022-yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da investitsiya sohasi ulushi

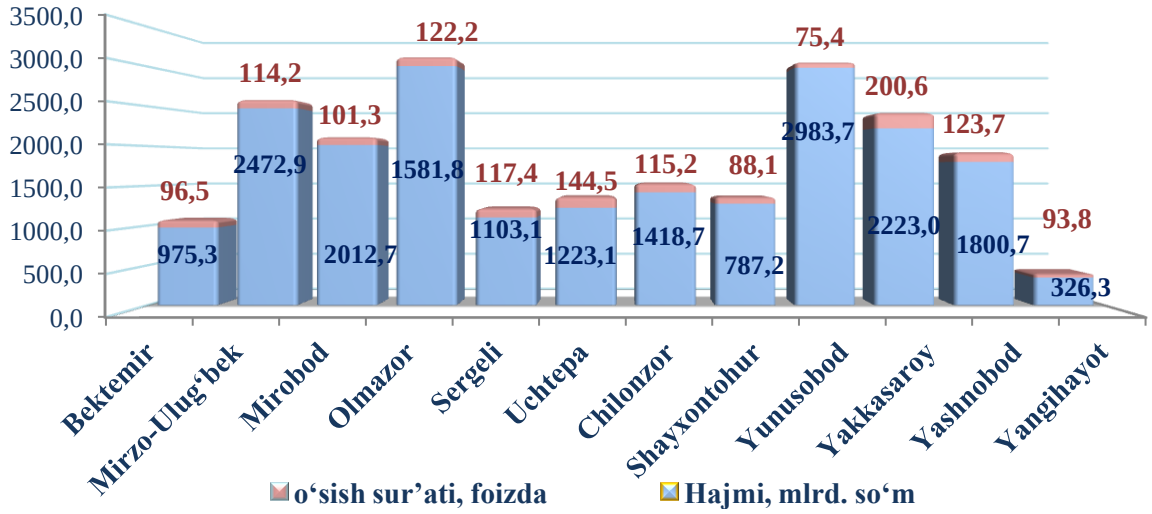

Investitsiya sohasi bo‘yicha eng yuqori hajmlar Olmazor (3004,8 mlrd.so‘m), Yunusobod (2983,7 mlrd. so‘m), Mirzo Ulug‘bek (2472,9 mlrd. so‘m), Yakkasaroy (2223,0 mlrd. so‘m), Mirobod (2012,7 mlrd.so‘m) va Yashnobod (1800,7 mlrd. so‘m), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Yangihayot (347,2 mlrd. so‘m), Bektemir (975,3 mlrd. so‘m), Sergeli (1103,1 mlrd. so‘m), Shayxontohur (1276,1 mlrd. so‘m), Chilonzor (1418,7 mlrd. so‘m) tumanlarida investitsiya hajmi past bo‘lib qolmoqda.

2022- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da xizmatlar sohasi hajmi va o‘sish sur’ati

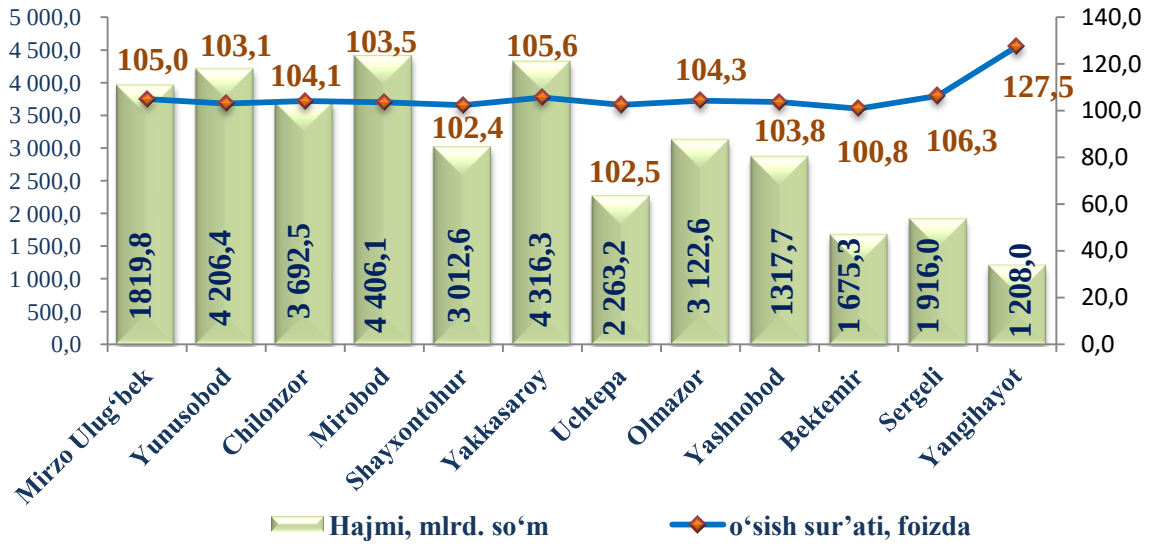

Xizmatlar sohasida eng yuqori hajmlar Mirobod (4406,1 mlrd. so‘m), Yakkasaroy (4316,3 mlrd.so‘m), Yunusobod (4206,4 mlrd.so‘m), Mirzo Ulug‘bek (3952,8 mlrd.so‘m), Chilonzor (3692,5 mlrd. so‘m), Olmazor (3122,6 mlrd. so‘m) Shayxontohur (3012,6 mlrd. so‘m) va Yashnobod (2869,0 mlrd. so‘m) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Eng past xizmat hajmiga ega bo‘lgan Uchtepa (2263,2 mlrd.so‘m), Bektemir (1675,3 mlrd. so‘m), Yangihayot (1208,0 mlrd. so‘m) va Sergeli (1916,0 mlrd. so‘m) tumanlari hisoblanadi.

2022- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlikning hududlar bo‘yicha iqtisodiy faoliyat turlari kesimida ulushi, *foizda*

	Sanoat	*Qurilish*	*Xizmatlar*	*Chakana savdo*
Toshkent shahri	**31,9**	**65,8**	**37,7**	**60,0**
tumanlar:				
Bektemir	27,1	57,4	52,7	86,4
Mirzo Ulug‘bek	40,7	78,5	42,5	57,2
Mirobod	22,4	64,1	36,3	51,9
Olmazor	70,8	82,7	40,1	54,9
Sergeli	28,8	86,3	35,3	66,0
Uchtepa	28,4	54,4	40,8	86,5
Chilonzor	40,9	58,4	35,4	51,6
Shayxontohur	29,0	59,8	27,9	48,5
Yunusobod	47,8	50,2	32,2	49,4
Yakkasaroy	42,0	85,0	50,6	69,3
Yashnobod	47,2	63,6	37,8	39,3
Yangihayot	16,2	71,3	36,6	54,4

Tumanlar bo‘yicha sanoat mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha eng yuqori ulush Yangihayot (16,2 %), Olmazor (70,8 %), Chilonzor (40,9 %), Yunusobod (47,8 %), Sergeli (28,8 %), Yakkasaroy (42,0 %), Mirzo Ulug‘bek (40,7 %), Bektemir (27,1 %), Uchtepa (28,4 %), Shayxontohur (29,0 %), Mirobod (22,4 %) va Yashnobod (47,2 %) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Qurilish bo‘yicha eng yuqori ulush Yangihayot (71,3 %) Sergeli (86,3 %), Yashnobod (63,6 %), Yakkasaroy (85,0 %), Bektemir (57,4 %), Mirobod (64,1 %), Chilonzor (58,4 %), Olmazor (82,7 %), Mirzo Ulug‘bek (78,5 %), Shayxontoxur (59,8 %), Yunusobod (50,2 %) va Uchtepa (54,4 %) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Xizmatlar sohasida eng yuqori ulush Yangihayot (36,6 %) Bektemir (52,7 %), Uchtepa (40,8 %), Yashnobod (37,8 %), Yakkasaroy (50,6 %), Mirzo Ulug‘bek (42,5 %) Chilonzor (35,4 %), Sergeli (35,3 %), Olmazor (40,1 %), Shayxantohur (27,9 %), Mirobod (36,3 %), Yunusobod (32,2 %) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Chakana savdo aylanmasida eng yuqori ulush Yangihayot (54,4 %), Uchtepa (86,5 %), Bektemir (86,4 %) M. Ulug‘bek (57,2 %), Yakkasaroy (69,3 %), Shayxontoxur (48,5 %), Olmazor (54,9 %), Yashnobod (39,3 %), Chilonzor (51,6 %), Mirobod (51,9 %), va Sergeli (66,0 %) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

2022-yilning yanvar–sentabr oylarida kichik tadbirkorlikning YAHMdagi ulushi 46,8 % ni tashkil qildi (2021-yilning yanvar–sentabr 49,8 %), YAHM tarkibi o‘tgan yilga nisbatan 3,0 foizga kamaygan.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 2022-yil yanvar– sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, mikrofirma va kichik korxonalarda tanlanma kuzatuvlar o‘tkazildi. Unda 3294 dan ortiq respondentlar ishtirok etdi.

Kuzatuv ma’lumotlari tahlili, sanoat sohasida respondentlarning 11,8 % qoniqarsiz deb hisoblashini, mos ravishda sanoat sohasida 30,4 % qulay va 57,7 % esa qoniqarli, savdo sohasida 32,8 % va 58,4 %, xizmatlar sohasida 31,2 % va 58,2 % ni tashkil qilganini ko‘rsatdi.

Joriy iqtisodiy vaziyatga pessimistik ruhda yondashganlar xizmatlarda 10,6 %, qurilishda 17,4 %, savdoda 8,8 % va sanoatda 11,8 % ni tashkil qildi.

Kichik tadbirkorlikda iqtisodiy vaziyatni tarmoqlar kesimida baholash 2022- yil yanvar-senatbr oylarida, *foizda*

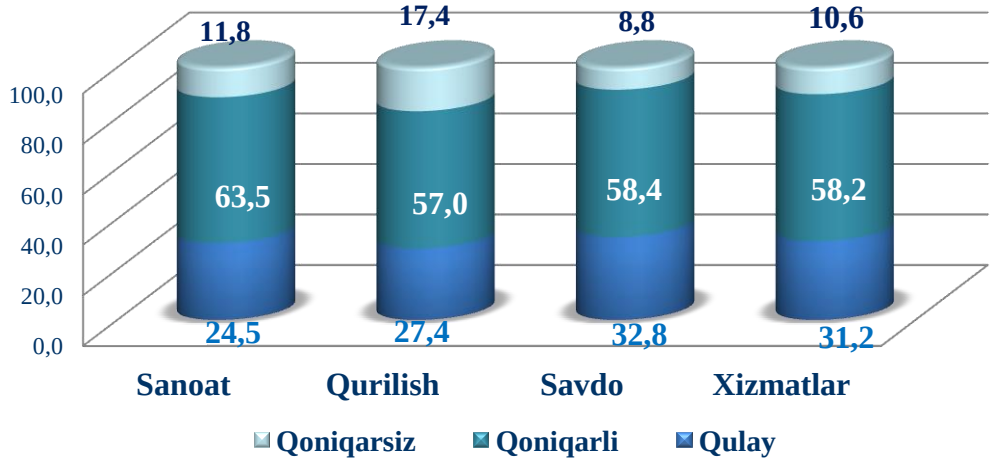

Tahlil natijalaridan kelib chiqib, yangi tashkil etilgan kichik korxonalar va mikrofirmalarga biznes muhitini yaxshilash uchun ko‘rilayotgan chora-tadbirlar natijasida respondentlar yaqin istiqbolda umumiy iqtisodiy vaziyatning yaxshilanishini ijobiy baholayotganligini xulosa qilish mumkin.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Tadbirkorlik faoliyati (tadbirkorlik) – tadbirkorlik faoliyati subyektlari tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladigan, o‘zi tavakkal qilib va o‘z mulkiy javobgarligi ostida daromad (foyda) olishga qaratilgan tashabbuskorlik faoliyatidir.

Tadbirkorlik faoliyati subyektlari (tadbirkorlik subyektlari) belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tgan hamda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirayotgan yuridik va jismoniy shaxslardir.

Yuridik shaxs – o‘z mulkida, xo‘jalik yuritishida yoki operativ boshqaruvida alohida mol-mulkka ega bo‘lgan hamda o‘z majburiyatlari yuzasidan ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, o‘z nomidan mulkiy yoki shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘la oladigan va ularni amalga oshira oladigan, majburiyatlarni bajara oladigan, sudda da’vogar va javobgar bo‘la oladigan tashkilot yuridik shaxs hisoblanadi.

Yuridik shaxslar mustaqil balans yoki smetaga ega bo‘lishlari kerak.

Tadbirkorlik subyektlari o‘z faoliyatlarini muvofiqlashtirish, shuningdek, o‘z huquqlari va manfaatlarini ifoda etish hamda himoya qilish maqsadida, notijorat tashkilotlar bo‘lgan uyushmalarga (ittifoqlarga) va boshqa birlashmalarga birlashishi mumkin.

Chakana savdo bu – oxirgi foydalanuvchilarga tovarlar va xizmatlar sotish bilan bog‘liq iqtisodiy faoliyat**.**

Ulgurji savdo bu – katta miqdordagi tovarlarni sotishni o‘z ichiga olgan iqtisodiy faoliyat.

Kichik va o‘rta biznes - mustaqil mulk egaligiga, xo‘jalik faoliyatini mustaqil tashkil etishga asoslangan va o‘z tarmog‘ida hukmron mavqe tutmaydigan biznes. Turli mamlakatlarda kichik va o‘rta biznes sub’yektlari maqomini belgilab beruvchi mezonlar sifatida korxonada band bo‘lgan ishlovchilar soni, korxonaning tovar aylanmasi, aktivlar, kapitallar, foyda miqdori va boshqa ko‘rsatkichlardan foydalaniladi. O‘zbekistonda kichik va o‘rta biznes sub’yektlarini aniqlashda korxonada ishlovchilar soni mezon qilib olingan.

IX. KORXONA VA TASHKILOTLARNING MOLIYAVIY NATIJALARI[1)]

Foyda. Hisobot ma'lumotlariga ko'ra, 2022- yilning yanvar-avgust oylari uchun korxona va tashkilotlar tomonidan 10088,4 mlrd. so'm miqdorda yakuniy moliyaviy natija olindi. 2021-yilning shu davriga nisbatan solishtirganimizda, foyda hajmi 4316,5 mlrd.so'mga ko'paygan.

2022-yilning yanvar-avgust oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha yirik tijorat tashkilotlarining yakuniy moliyaviy natijalari

	Foyda, zarar (-), mlrd. so'm	*2021- yilning yanvar-avgustga nisbatan, % da*
Jami	**10088,4**	**174,8**
Qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligi		
Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	1950,2	3,7 m.
Ishlab chiqaradigan sanoat	2772,5	111,8
Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash	-3745,5	-
Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish	-16,1	-
Qurilish	324,8	140,4
Savdo	1791,7	121,4
Tashish va saqlash	2102,5	-
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	16,6	-
Axborot va aloqa	2115,0	197,2
Moliya va sug'urta faoliyati	272,1	119,7
Ko'chmas mulk bilan operatsiyalar	-19,1	-
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	1706,6	2,1 m.
Boshqarish bo'yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko'rsatish	115,9	5,7 m.
Davlat boshqaruvi va mudofaa; majburiy ijtimoiy ta'minot	300,4	199,4
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	35,6	37,3
Ta'lim	344,1	2,6 m.
San'at, ko'ngil ochish va dam olish	-31,5	-
Boshqa turdagi xizmatlar ko'rsatish	52,6	97,5

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tahliliy ma'lumotlar shuni ko'rsatmoqdaki, yirik tashkilotlarda ko'rilgan foydaning asosiy qismini ishlab chiqaradigan sanoat yo'nalishidagi tashkilotlar tashkil etmoqda.

Toshkent shahrida yirik tijorat tashkilotlarining 2022-yil yanvar-avgust oylarida hududlar kesimida yakuniy moliyaviy natijalari

	Foyda, zarar (-), mlrd. so'm	*2021- yilning yanvar-avgustga nisbatan, % da*
Toshkent sh.	**10088,4**	**174,8**
tumanlar:		
Bektemir	657,7	2,1 m.
Mirzo Ulug'bek	457,9	129,8
Mirobod	1515,4	81,9
Olmazor	562,0	167,4
Sergeli	1173,4	160,1
Uchtepa	262,4	2,2 m.
Chilonzor	868,7	3,6 m.
Shayxontohur	955,3	181,8
Yunusobod	-1297,4	-
Yakkasaroy	4093,8	-
Yashnobod	808,1	64,6
Yangihayot	31,3	45,7

Toshkent shahrining yirik tijorat tashkilotlari bo'yicha – 10088,4 mlrd. so'm, tumanlar kesimida foydaning asosiy qismi Yakkasaroy – 4093,8 mlrd. so'm (jami foydaning 40,6 %), Sergeli – 1173,4 mlrd. so'm va Mirobod– 1515,4 mlrd.so'm tumanlariga to'g'ri keladi.

2022- yilning yanvar-avgustda iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha zarar ko‘rgan yirik tijorat korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari

	Korxonalar soni	*Zarar summasi*	
		mln. so‘m	*jamiga nisbatan, % da*
Jami	**306**	**8766740,6**	**100,0**
Ishlab chiqaradigan sanoat	24	813522,7	9,3
Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	1	204188,9	2,3
Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash	5	3957082,9	45,1
Suv bilan ta’minlash; kanalizasiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizasiya qilish	3	20391,9	0,2
Qurilish	22	108000,8	1,2
Savdo	89	609751,2	7,0
Tashish va saqlash	20	2239576,4	25,5
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	8	38088,2	0,4
Axborot va aloqa	24	211780,8	2,4
Moliyaviy va sug‘urta faoliyati	4	8206,2	0,1
Ko‘chmas mulk bilan operatsiyalar	18	231778,3	2,6
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	25	104571,7	1,2
Boshqarish bo‘yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko‘rsatish	18	45588,1	0,5
Davlat boshqaruvi va mudofaa, majburiy ijtimoiy ta’minot	3	6713,5	0,1
Ta’lim	12	55614,2	0,6
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	8	9223,4	0,1
San’at, ko‘ngil ochish va dam olish	15	67234,6	0,8
Boshqa turdagi xizmatlar ko‘rsatish	7	35426,8	0,6

2022- yil yanvar-avgust oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha zarar ko‘rgan yirik tijorat korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari

(jamiga nisbatan foiz hisobida)

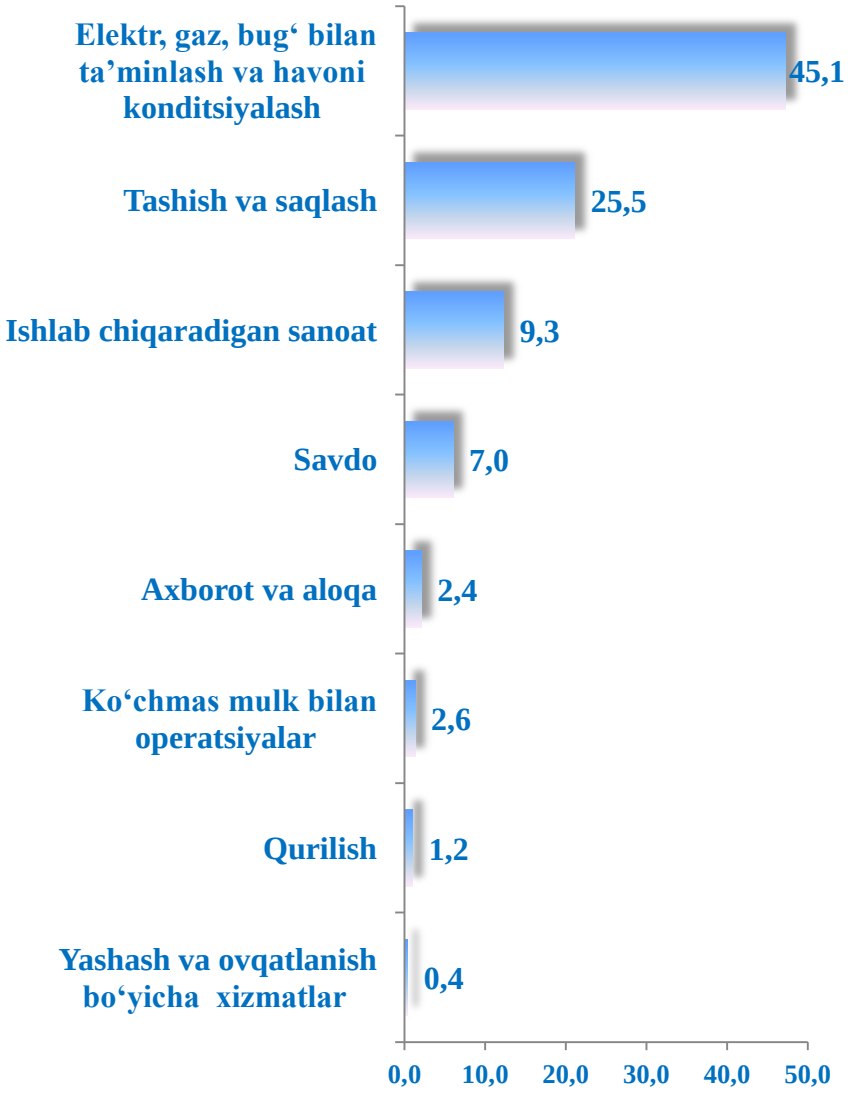

Zararlarning asosiy qismi elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash – 3957,1 mlrd. so‘m (jami zararning 45,1 %), tashish va saqlash – 2239,6 mlrd. so‘m (jami zararning 25,5 %), ishlab chiqaradigan sanoat – 813,5 mlrd. so‘m (jami zararning 9,3 %), savdo – 609,8 mlrd. so‘m (jami zararning 7,0 %) faoliyat turlarini tashkil etadi.

2022-yilning yanvar-avgust oylarida hududlar kesimida zarar ko‘rgan yirik tijorat korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari

	Korxonalar soni	*Zarar ko‘rgan korxonalarning ulushi jamiga nisbatan, % da*	*Zarar summasi, mln. so‘m*
Toshkent shahri	**306**	**100,0**	**8766740,6**
tumanlar:			
Bektemir	8	0,4	36923,6
Mirzo Ulug‘bek	38	1,7	151364,1
Mirobod	36	3,2	274166,3
Olmazor	12	0,5	39740,0
Sergeli	17	1,0	90400,2
Uchtepa	9	0,2	18414,9
Chilonzor	41	11,2	984512,9
Shayxontohur	32	4,9	427940,2
Yunusobod	39	41,1	3607049,6
Yakkasaroy	40	27,9	2446997,1
Yashnobod	29	7,7	667394,3
Yangihayot	5	0,2	21837,4

Toshkent shahrida yirik tijorat korxonalarida 2022-yil 1-sentabr holatiga iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning tarkibi

	Jami, mln. so‘m	*undan:*			*Muddati o‘tgan qarzdor-likning ulushi, % da*
		xaridor va buyurtma-chilar	*etkazib beruvchilarga va pudratchilarga berilgan avanslar*	*ichki idora viy*	
Jami	**1174425,4**	**883589,1**	**189420,0**	**31289,5**	**100,0**
Axborot va aloqa	3984,1	26,0	3958,1	-	0,3
Ishlab chiqaradigan sanoat	159090,3	103185,0	8338,2	9,5	13,5
Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash	172765,1	172763,1	2,0	-	14,7
Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi,chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish	214135,6	214135,6	-	-	18,2
Qurilish	29225,0	26024,1	506,5	2457,2	2,5
Savdo	234377,5	64379,8	127300,4	28433,9	20,0
Tashish va saqlash	4282,0	4053,8	218,6	-	0,4
Ko‘chmas mulk bilan operatsiyalar	3755,4	2448,1	627,4	388,9	0,3
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	138291,7	129334,9	8931,6	-	11,8
Boshqarish bo‘yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko‘rsatish	4593,9	4586,9	6,7	-	0,4
San’at, ko‘ngil ochish va dam olish	221,4	1,4	220,0	-	0,1
Moliyaviy va sug‘urta faoliyati	16009,8	8165,3	102,0	-	1,4
Boshqa turdagi xizmatlar ko‘rsatish	193693,6	154485,1	39208,5	-	16,4

Iqtisodiyot tarmoqlari, tumanlarda va idoralarda muddati o‘tgan qarzdorlikni tugatish bo‘yicha yetarlicha tizimli ishlar tashkillashtirilmaganligi natijasida, muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning yuqori sur’atda o‘sishi saqlanib qolmoqda.

2022-yil 1-sentabr holatiga debitor qarzdorlikning umumiy hajmi 107841,6 mlrd. so‘m, undan muddati o‘tgan – 1174,4 mlrd. so‘m yoki jami kreditor qarzdorlikning 1,1 % ni tashkil etdi.

Toshkent shahrida yirik tijorat korxonalarida 2022- yil 1- sentabr holatiga iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha muddati o‘tgan kreditor qarzdorlikning tarkibi

	Jami, mln. so‘m	*undan:*				*Muddati o‘tgan qarzdor-likning ulushi, % da*
		yetkazib beruvchi lar va pudrat chilarga	*budjetga to‘lov-lar*	*davlat maqsadli fond-lariga to‘lovlar*	*ichki idoraviy*	
Jami	**5579576,3**	**4287310,6**	**613938,8**	**29859,9**	**62239,2**	**100,0**
Ishlab chiqaradigan sanoat	59751,2	32198,3	8012,5	-	-	1,1
Savdo	148753,8	22202,9	3,7	-	62057,5	2,7
Qurilish	3822,1	3032,8	-	-	111,4	0,1
Elektr,gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash	243998,4	243991,5	-	-	-	4,4
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	1096,1	1096,1	-	-	-	0,02
Tashish va saqlash	125,4	36	-	-	-	0,002
Axborot va aloqa	24166	24166	-	-	-	0,4
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	21999,8	1551,1	-	-	-	0,3
Boshqa turdagi xizmatlar ko‘rsatish	5075863,5	3959035,9	605922,6	29859,9	70,3	91,0

2022 -yil 1- sentabr holatiga kreditor qarzdorlikning umumiy hajmi 136968,8 mlrd. so‘m, undan muddati o‘tgan – 5267,0 mlrd. so‘m yoki jami kreditor qarzdorlikning 3,8 % ni tashkil etdi.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Daromad (foyda) solig‘i to‘lagunga qadar foyda (zarar) – korxona va tashkilotlarning barcha xo‘jalik operatsiyalarini buxgalteriya hisobida aks ettiradigan yakuniy moliyaviy natija. Mahsulot (tovar, ish va xizmat)larni sotishning yalpi foydasi (zarari), asosiy faoliyatning boshqa daromadlari, moliyaviy faoliyatning daromadlari va favqulodda foyda yig‘indisidan davr xarajatlari, moliyaviy faoliyat bo‘yicha xarajatlar va favqulodda xarajatlar chegirib tashlanadigan foydaning umumiy foydasini (zararini) ifodalaydi.

Debitorlik qarzlar – xaridorlar va buyurtmachilar, sho‘ba va qaram xo‘jalik jamiyatlarining qarzlari, xodimlarga, mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo‘naklar, budjet va davlat maqsadli jamg‘armalariga soliqlar, yig‘imlar va sug‘urta bo‘yicha bo‘nak to‘lovlari, muassislarning ustav fondidagi ulushlari bo‘yicha qarzi, xodimlarning boshqa operatsiyalar bo‘yicha qarzlari va boshqa debitorlik qarzlarini o‘z ichiga oladi.

Kreditorlik qarzlar – yetkazib beruvchilar va pudratchilar, sho‘ba va qaram xo‘jalik jamiyatlarining qarzi, soliq va boshqa majburiy to‘lovlar bo‘yicha muddati kechiktirilgan majburiyatlar, olingan avanslar, budjetga to‘lovlar bo‘yicha qarz, sug‘urta bo‘yicha qarz, davlat maqsadli jamg‘armalariga to‘lovlar bo‘yicha qarz, ta’sischilarga qarzlar, mehnatga haq to‘lash bo‘yicha qarzlar va boshqa kreditorlik qarzlarini o‘z ichiga oladi.

Mahsulot (tovar, ish va xizmatlar) – tayyor mahsulot, tovar, bajarilgan ish va ko‘rsatilgan xizmatlarni sotishdan olingan daromadlar, shuningdek, sotilgan tovarlarning qaytishi, sotish va baholardan chegirmalar qo‘shimcha qiymat solig‘i hamda aksiz solig‘ini qo‘shgan holda.

Muddati o‘tgan qarzlar – qonun hujjatlarida belgilangan muddatlarda so‘ndirilmagan qarzning umumiy summasi.

X. KORXONALAR VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

Korxona va tashkilotlar yagona davlat registri ma’lumotlariga ko‘ra, 2022-yilning 1-oktabr holatiga ko‘ra ro‘yxatga olingan yuridik shaxslar soni 119,4 mingtani tashkil qilib, shundan 114,8 mingtasi yoki 96,2 % faoliyat ko‘rsatmoqda.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlarning asosiy qismi savdo (ro‘yxatga olinganlarning umumiy sonidan 30,4 %), sanoat (14,4 %), qurilish (8,2 %) hamda yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar (6,5 %) sohalariga to‘g‘ri keladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ro‘yxatga olingan hamda faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar taqsimoti (*2022-yil 1- oktabr holatiga ko‘ra*)

	Ro‘yxatga olinganlar		*Faoliyat ko‘rsatayotganlar*	
	birlik	*jamiga nisbatan, foizda*	*birlik*	*jamiga nisbatan foizda*
Jami	**119425**	**100,0**	**114837**	**100,0**
shu jumladan:				
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklari	1084	0,9	1034	0,9
Sanoat	17153	14,4	16539	14,4
Qurilish	9793	8,2	9453	8,2
Savdo	36359	30,4	35010	30,5
Tashish va saqlash	4676	3,9	4541	4,0
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	7741	6,5	7343	6,4
Axborot va aloqa	5254	4,4	5062	4,4
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	2242	1,9	2172	1,9
Boshqa turdagi xizmatlar ko‘rsatish	35123	29,4	33683	29,3

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi, foizda (*fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz*)

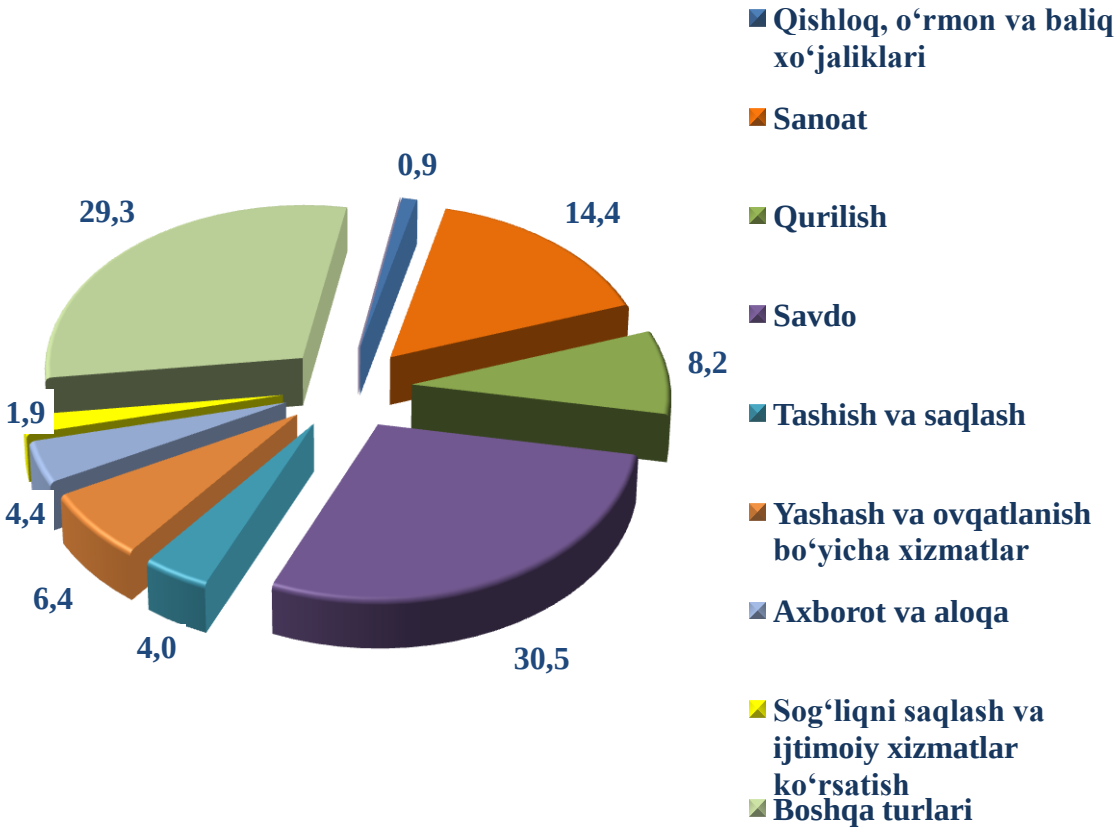

Toshkent shahrida ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlarning umumiy soniga nisbatan iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning eng ko‘p miqdori 30,5 % savdo sohasida, 14,4 % sanoat sohasida, 8,2 % qurilish sohasida, 6,4 % yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarda, 4,4 % axborot va aloqa, 4,0 % tashish va saqlash, 1,9 % sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatishda, 0,9 % qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklarida va 29,3 % boshqa faoliyat turlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

2022-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxona va tashkilotlarning soni 104,7 mingta bo‘lib, shundan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar – 87,8 mingta, xususiy korxona – 12,0 mingta, oilaviy korxona – 3,7 mingta, unitar korxona – 0,4 mingta, aksiyadorlik jamiyatlar – 0,2 mingta va 0,3 mingta boshqa tijorat korxonalari tashkil etadi.

Tashkiliy-huquqiy shakllari tasniflagichi bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat yuridik shaxslarning taqsimoti, *birlikda*

2022-yil yanvar–sentabr oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning soni 11,8 mingtani tashkil etgan bo‘lib, shundan kichik biznes sub’ektlari 11,2 mingtani tashkil qiladi.

Jami yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning eng ko‘p qismi Chilonzor (1452 ta), Yunusobod (1425 ta), Mirzo Ulug‘bek (1386 ta), Olmazor (1084 ta), Shayxontohur (1104 ta), Yashnobod (1104 ta), Yakkasaroy (1005 ta), Mirobod (967 ta) va Uchtepa (916 ta) tumanlari hissalariga to‘g‘ri keldi. Aksincha, Sergeli (672 ta), Yangihayot (406 ta) hamda Bektemir (296 ta) tumanlarida korxona va tashkilotlar tashkil etish ko‘rsatkichi past darajani aks ettirgan.

Korxona va tashkilotlar soni
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

(birlikda)

	2022- yil 1-oktabr holatiga ko‘ra ro‘yxatga olinganlar	*2022- yil yanvar–sentabr oylarida*	
		yangi tashkil topganlar	*tugatilganlar*
Toshkent shahar	**119425**	**11817**	**2230**
tumanlar:			
Uchtepa	10432	916	211
Bektemir	2922	296	58
Yunusobod	14960	1425	261
Mirzo-Ulug‘bek	13645	1386	254
Mirobod	9917	967	211
Shayxontohur	11594	1104	192
Olmazor	11925	1084	228
Sergeli	6113	672	132
Yakkasaroy	10230	1005	177
Yashnabod	9868	1104	173
Yangihayot	2669	406	46
Chilonzor	15150	1452	287

2022 -yil 1-oktabr holatiga ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar soni

(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) birlikda

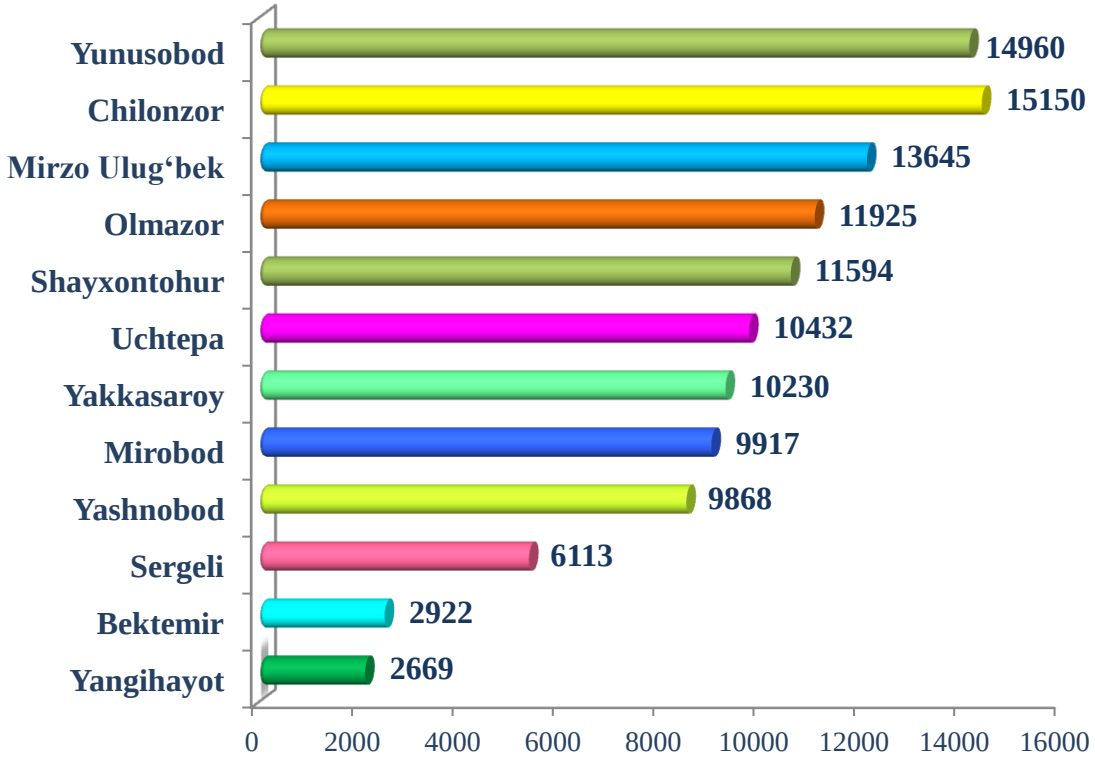

2022-yil yanvar–sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning soni, birlikda

(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

Kichik korxona va mikrofirmalar soni

2022-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra Toshkent shahrida faoliyat ko‘rsatayotgan kichik tadbirkorlik sub’ektlarning soni 103,1 mingtani tashkil etgan (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz).

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalarning asosiy qismi 13135 birlik Chilonzor, 12635 birlik Yunusobod, 11669 birlik Mirzo Ulug‘bek, 10622 birlik Olmazor, 9718 birlik Shayxontohur, 9333 birlik Uchtepa hamda 9051 birlik Yakkasaroy tumanlari hissalariga to‘g‘ri keladi. Faoliyat ko‘rsatayotganlarning eng kam qismi esa 8426 birlik Yashnobod, 8270 birlik Mirobod, 5385 birlik Sergeli, 2628 birlik Bektemir hamda 2322 birlik Yangihayot tumanlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

2022-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalarning tumanlar kesimida ulushi *(foizda)*

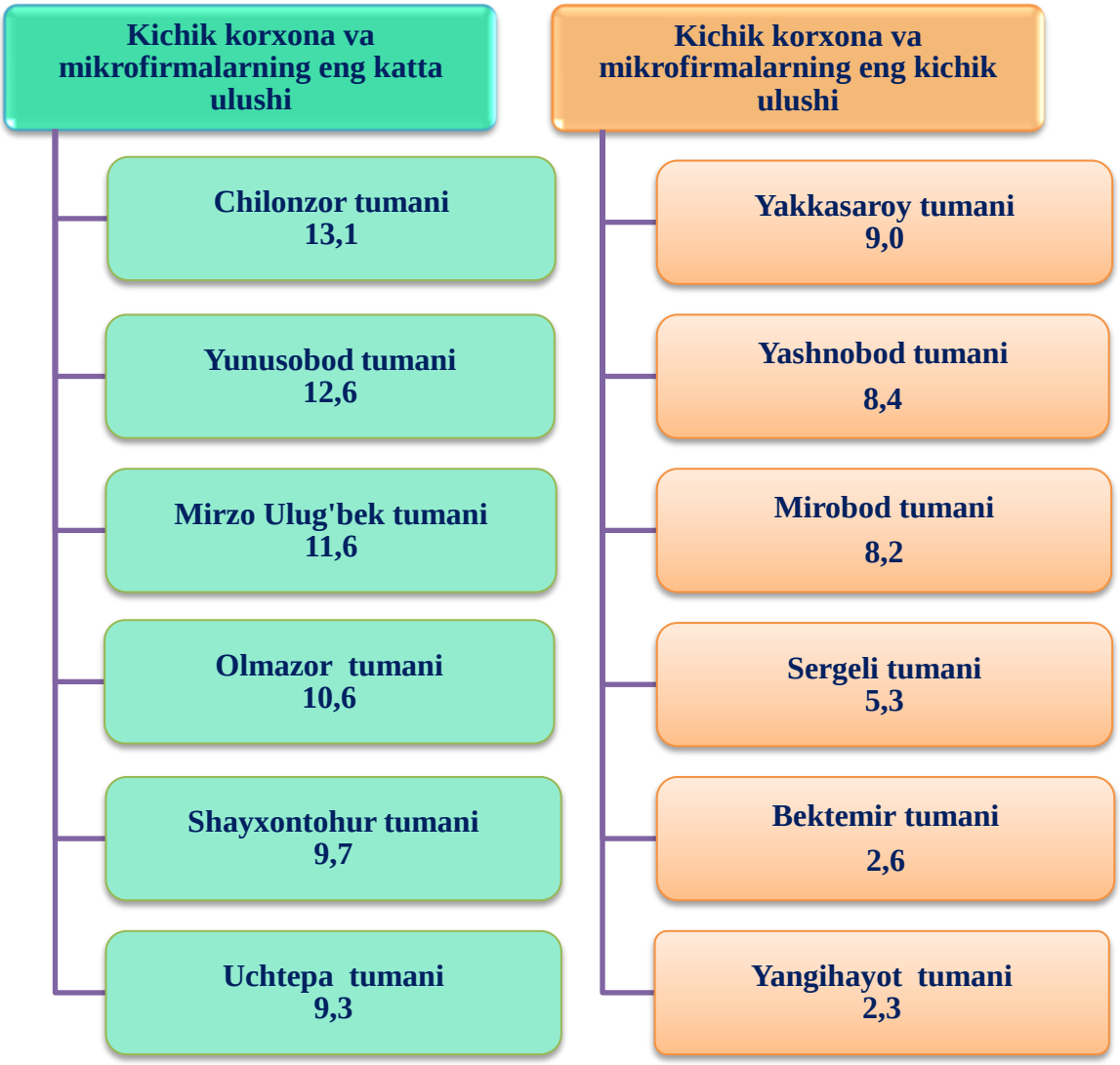

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan jami 103194 ta kichik korxona va mikrofirmalarning 34647 birligi (33,6 %) – savdoda, 16325 birligi (15,8 %) – sanoatda, 9335 birligi (9,0 %) – qurilishda, 7294 birligi (7,1 %) – yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida, 4916 birligi (4,8 %) – axborot va aloqa sohasida, 4452 birligi (4,3 %) – tashish va saqlashda, 1885 birligi (1,8 %) – sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatishda, 1023 birligi (1,0 %) – qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklarida, shuningdek 23317 birligi (22,5 %) – boshqa faoliyat turlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalarning ulushi, *foizda*
2022–yil 1-oktabr holatiga

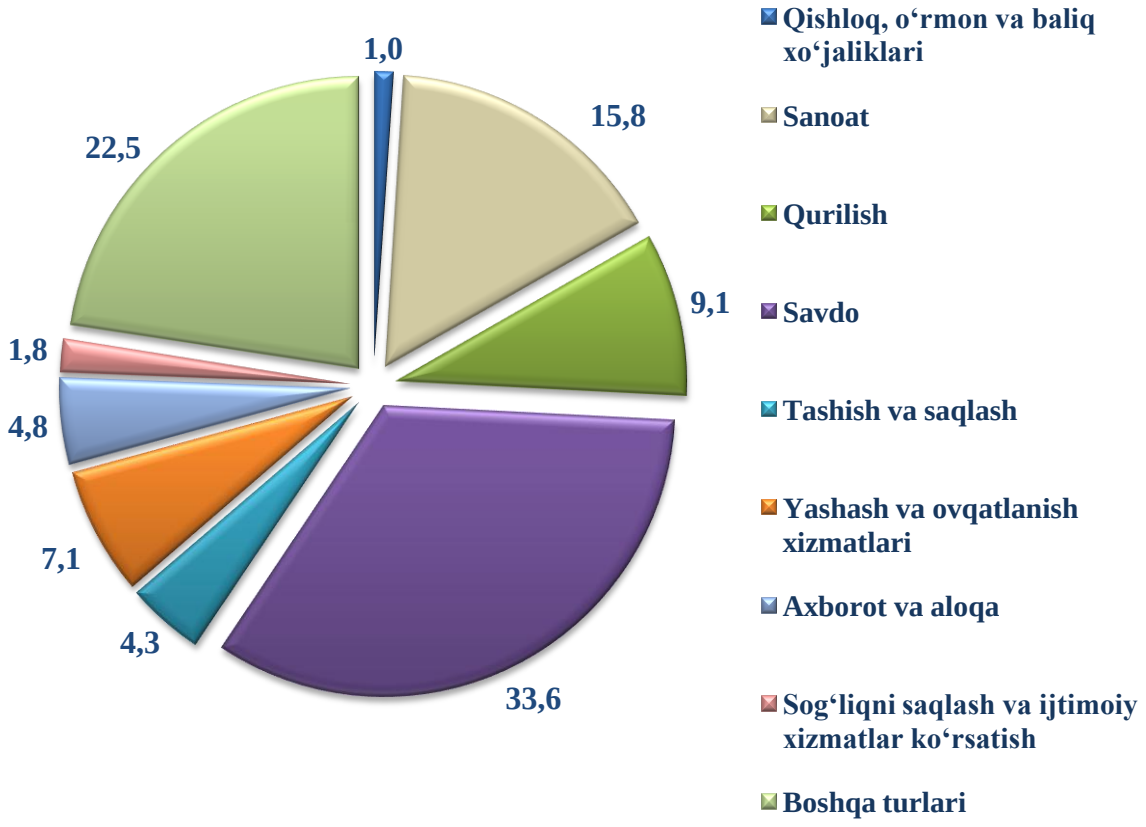

Shundan ko‘rinib turibdiki, faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalarning asosiy qismi savdo va sanoat faoliyat turlariga to‘g‘ri keladi. Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha eng kam ulush esa sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatishda hamda qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklari turlariga to‘g‘ri keladi.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

2022-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra xorijiy kapital ishtirokidagi ro‘yxatga olingan korxona soni 9197 birlikni tashkil etdi. O‘tgan yilga nisbatan faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning soni 1097 taga yoki 11,9 % ga o‘sgan. Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonadan 3195 tasi qo‘shma korxona, 5729 tasi esa xorijiy korxona hisoblanadi.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalarning o‘sish dinamikasi, *birlikda*

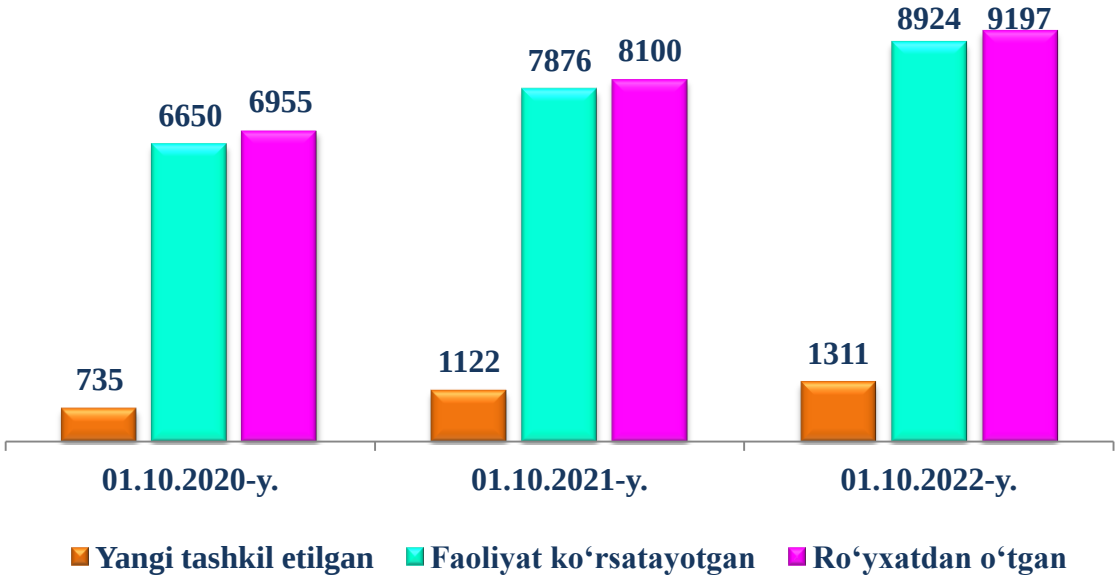

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni, *birlikda*
2022-yil 1-oktabr holatiga

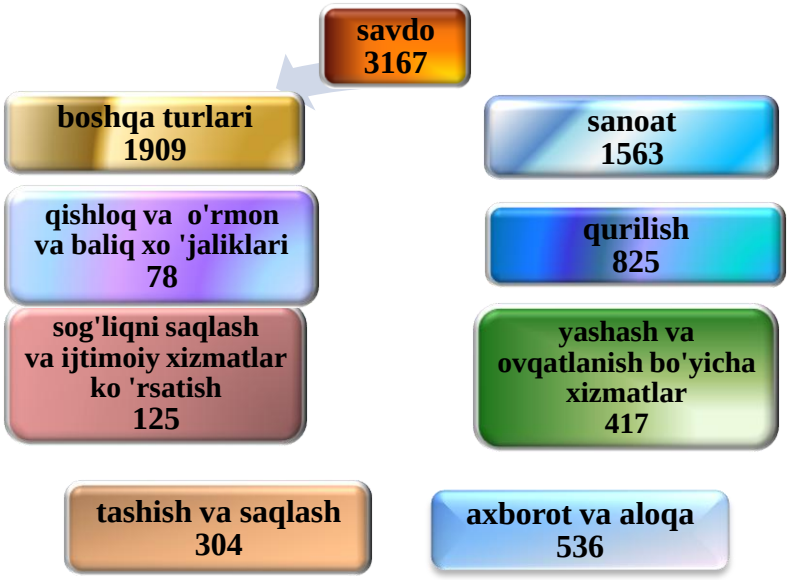

Shundan ko‘rinib turibdiki, faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonaning asosiy qismi savdo va sanoat faoliyat turiga to‘g‘ri keladi, eng kam ulush esa sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish hamda qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklari faoliyat turlariga to‘g‘ri kelmoqda.

Xorijiy kapital ishtirokidagi yangi tashkil topgan korxonalarning davlatlar kesimidagi soni, *birlikda*
2022- yil yanvar–sentabr oylarida

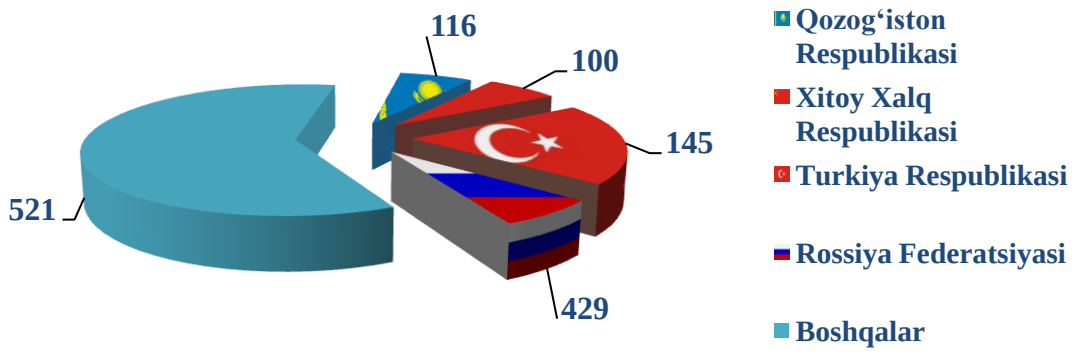

2022-yilning yanvar–sentabr oylarining yakuni bo‘yicha xorijiy kapital ishtirokidagi 1311 ta korxona yangi tashkil qilindi. Bunda, Rossiya federatsiyasi rezidentlarining kapitali ishtirokidagi korxona soni – 429 tani, Turkiya Respublikasi – 145 tani, Qozog‘iston Respublikasi – 116 tani, Xitoy Xalq Respublikasi – 100 tani hamda 521 tani boshqa davlatlar tashkil qildi. Shuningdek, 2022 yilda Afg‘oniston Islom Respublikasi, Hindiston Respublikasi, Germaniya Federativ Respublikasi, Ukraina, Ozarbayjon Respublikasi va boshqa davlatlar rezidentlari hamkorlik qilishga qiziqish bildirdilar.

Oilaviy korxonalar soni

2022-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra yuridik shaxs sifatida davlat ro‘yxatidan o‘tgan oilaviy korxonalar soni 3951 birlikni tashkil etdi, ulardan 3751 birlik yoki 94,9 % faoliyat yuritmoqda.

Oilaviy korxonalar soni, *birlikda*

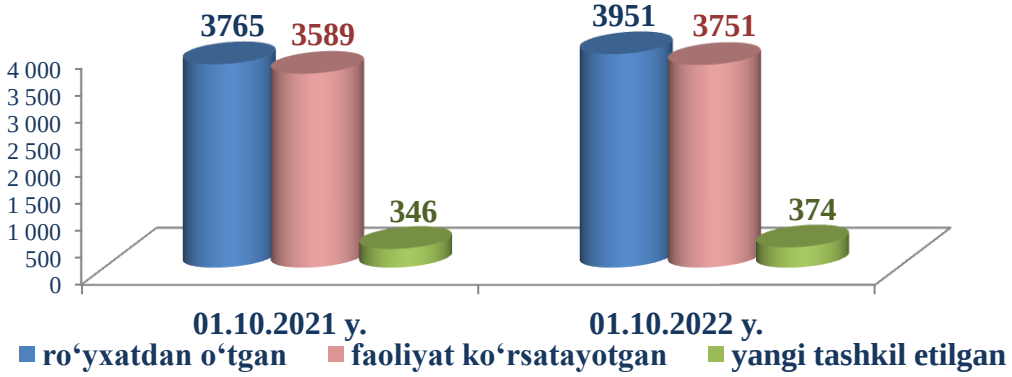

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarning soni ko‘rilganda oilaviy korxonalarning 33,9 % yoki 1271 tasi sanoat, 26,3 % yoki 987 tasi savdo, 18,6 % yoki 698 tasi yashash va ovqatlanish xizmatlari, 2,2 % yoki 81 tasi qishloq o‘rmon va baliq xo‘jaliklari, 1,4 % yoki 52 tasi axborot va aloqa, 1,3 % yoki 47 tasi qurilish, 1,7 % yoki 62 tasi sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish, 1,0 % yoki 39 tasi tashish va saqlash hamda 13,6 % yoki 514 tasi boshqa faoliyat turlari hissalariga to‘g‘ri kelmoqda.

2022-yil 1- oktabr holatiga iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarning ulushi, *foizda*

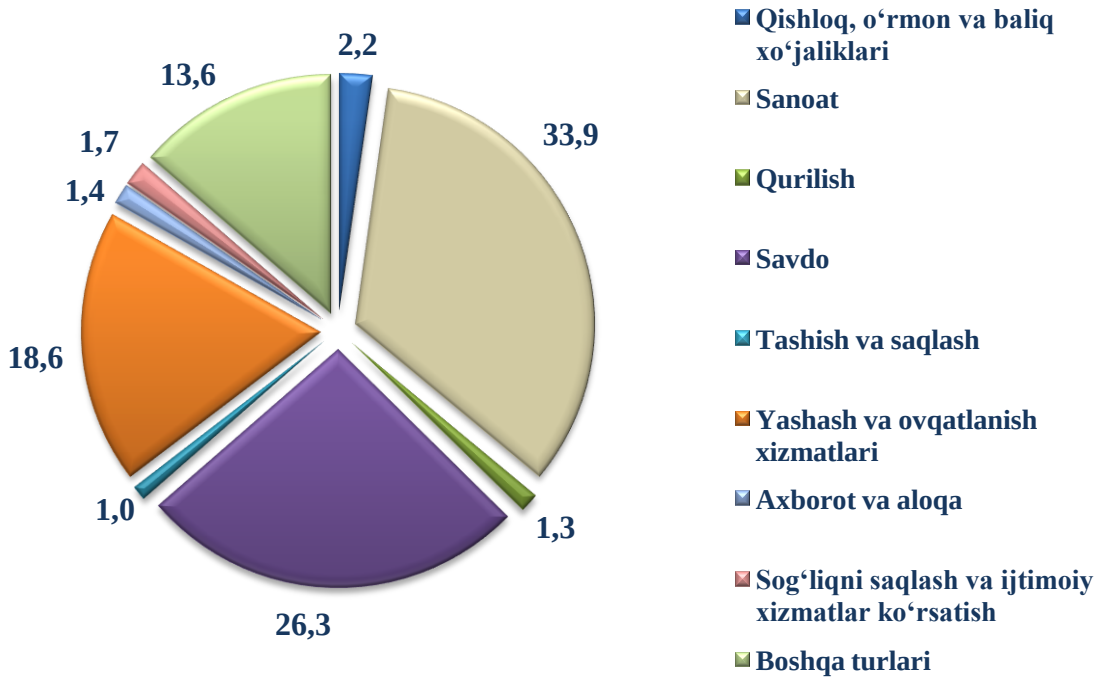

2022-yil 1-oktabr holatiga iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarning sonini ko‘rilganda eng katta soni sanoat va savdoda, eng kichik soni esa qurilish, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish, tashish va saqlash hamda tashish va saqlash xizmatlari sohasiga to‘g‘ri keladi.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – axborot-ma’lumotnoma tusidagi, vaqti-vaqti bilan yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan, avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar hisoblanadi (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar hisoblanadi.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar hisoblanadi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016– yil 24– avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 275– son qarorining 1– ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

XI. O‘RTACHA OYLIK NOMINAL HISOBLANGAN ISH HAQI

Toshkent shahri bo‘yicha o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi
(qishloq xo‘jaligi korxonalari hamda kichik tadbirkorliksiz, qayta hisoblangan, ming so‘m)

	2021 -yil yanvar-sentabr	2022- yil yanvar-sentabr	O‘sish sur’ati, % da
Toshkent shahri	**4 502,6**	**5 964,1**	**132,5**
shundan:			
Uchtepa	3 523,1	4 014,0	113,9
Bektemir	4 376,1	4 788,1	109,4
Yunusobod	5 509,2	6 900,3	125,3
Mirzo Ulug‘bek	4 095,3	5 345,9	130,5
Mirobod	5 300,5	6 762,2	127,6
Shayxontohur	5 064,2	5 911,4	116,7
Olmazor	3 625,5	4 599,4	126,9
Sergeli	3 451,0	5 660,0	164,0
Yakkasaroy	4 181,4	9 191,4	219,8
Yashnobod	4 433,1	5 471,8	123,4
Yangihayot	2 895,2	3 470,9	119,8
Chilonzor	4 185,5	5 338,4	127,5

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi
(qishloq xo‘jaligi korxonalari hamda kichik tadbirkorliksiz, qayta hisoblangan, ming so‘m)

	2022- yil yanvar-sentabr	Toshkent shahridagi o‘rtacha oylik ish haqiga nisbatan, % da
Toshkent shahri	**5 964,1**	**100,0**
shu jumladan:		
Sanoat	5 300,2	88,8
Qurilish	5 214,5	87,4
Savdo	4 316,7	72,3
Tashish va saqlash	5 774,8	96,8
Axborot va aloqa	8 357,8	140,1
Moliyaviy va sug‘urta faoliyati	12 466,4	209,0
Ta’lim	3 966,1	66,5
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	2 952,5	49,5
Boshqa faoliyat turlari	6 324,0	106,0

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘rtacha oylik ish haqining eng yuqori darajasi moliyaviy va sug‘urta faoliyatida – 12 466,4 ming so‘m (Toshkent shahridagi o‘rtacha oylik ish haqidan 209,0 %ga), axborot va aloqa – 8 357,8 ming so‘m (140,1 % ga), boshqa faoliyat turlarida – 6 324,0 ming so‘m (106,0 % ga) tashkil etganini kuzatishimiz mumkin.

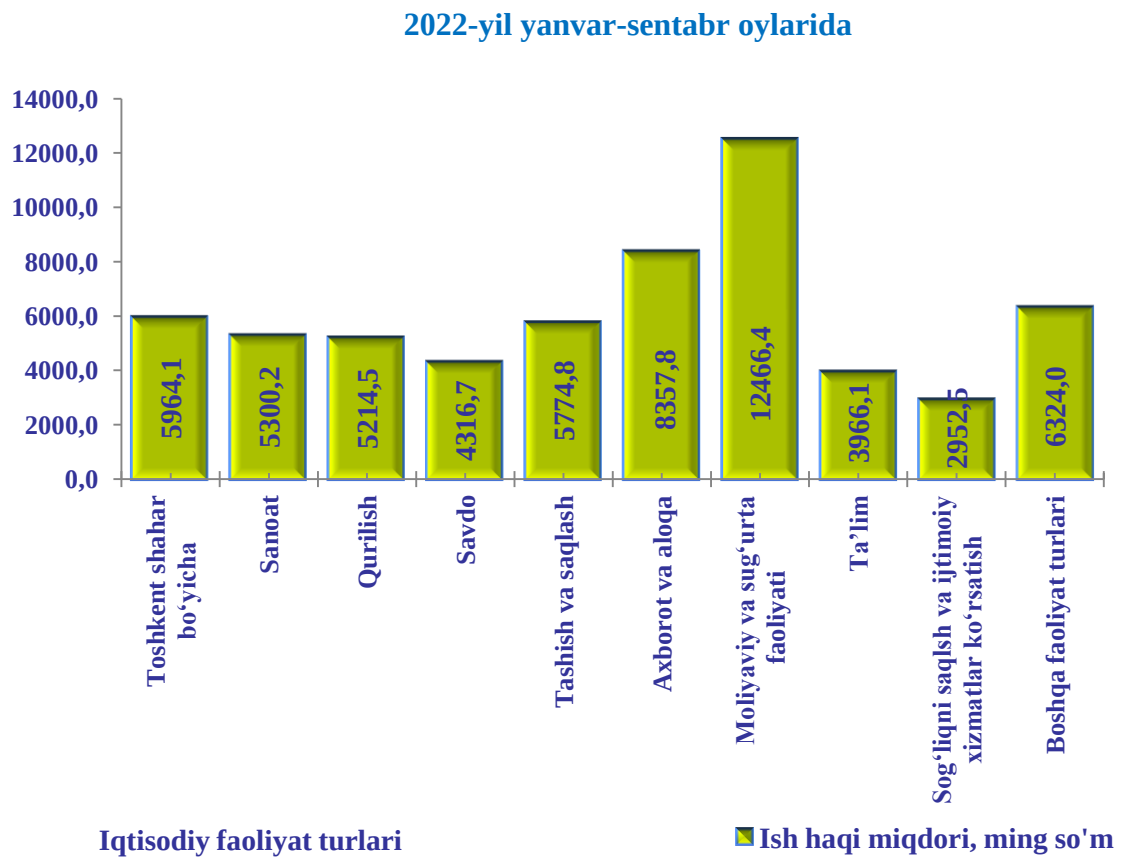

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘rtacha oylik ish haqining eng past darajasi ta’limda 3 966,1 ming so‘m, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatishda 2 952,5 ming so‘m kuzatildi.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Nominal hisoblangan ish haqi – ma’lum bir davr (soat, oy, yil) mobaynida xodim tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulot (bajarilgan ish yoki ko‘rsatilgan xizmat) evaziga ish beruvchilar tomonidan, amaldagi qonun hujjatlariga asoslangan holda soliq va boshqa to‘lovlarni o‘z ichiga oluvchi yollanma xodimning mehnatiga haq to‘lash tarzida jismoniy shaxsga pul shaklida hisoblangan daromadlardan iborat.

O‘rtacha ish haqini hisoblash uchun qabul qilinadigan xodimlar soni – homiladorlik va tug‘ish bo‘yicha ta’tilda bo‘lgan, bevosita tug‘uruqxonaning o‘zidan yangi tug‘ilgan chaqaloqni farzandlikka olish munosabati bilan ta’tilda bo‘lgan, hamda bolani uning qonun hujjatlariga muvofiq ma’lum bir yoshga to‘lguniga qadar parvarish qilish bo‘yicha ta’tilda bo‘lgan ayollar; ta’lim muassasalarida o‘qiyotgan va ish haqi saqlanmagan holda qo‘shimcha mehnat ta’tilida bo‘lganlar, shuningdek, ta’lim muassasalariga kirish imtihonlarini topshirish uchun ish haqi saqlanmagan holda ta’tilda bo‘lgan xodimlarlarni inobatga olmagan holda, mehnat daftarchalari mavjud bo‘lgan va ish haqi hisoblangan xodimlarning o‘rtacha sonini ifodalaydi.

Ish vaqti- korxona yoki muassasada muayyan ishni bajarish uchun qonuniy berilgan muddat ish kuni va ish haftasi bilan belgilanadi. Ish vaqti davomida ishlanmagan vaqt (nima sababdan sodir bo‘lgani dan qat’iy nazar) bekor turish vaqti deyiladi.

Ish haqi- joriy davrda ish beruvchi tomonidan yollangan xodimga bajargan ishlari uchun berilgan pul yoki natura usulidagi to‘lovlar bo‘lib, ular hisoblangan summalar yig‘indisidan tashkil topadi va ikki qismga bo‘linadi: ish haqi va ijtimoiy sug‘urtaga ajratmalar.

Ish haqiga ta’sir ko‘rsatuvchi omillar- Bozor iqtisodiyoti sharoitida ish haqi hajmiga bir qator bozor omillari va bozordan tashqari omillar ta’sir ko‘rsatadi, buning natijasida mehnatga haq to‘lashning muayyan darajasi vujudga keladi. Bular tovarlar va xizmatlar bozorida talab va taklif o‘zgarishlari, mehnatga bo‘lgan talab, narxining o‘zgaruvchanligi, iste’mol tovarlari va xizmatlar narxi o‘zgarishi va boshqalar kiradi.

XII. DEMOGRAFIK HOLAT

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2022-yilning 1-oktabr holatiga Toshkent shahri doimiy aholisi soni 2 934,1 ming kishini tashkil etib, yil boshiga nisbatan 71,7 ming kishiga yoki 2,5 % ga o'sdi.

Toshkent shahri tumanlari bo'yicha doimiy aholi soni to'g'risida ma'lumot

(2022- yilning 1-oktabr holatiga)

	Doimiy aholi soni, ming kishi			*Doimiy aholi sonining o'sish sur'ati, %*		
	jami	*shu jumladan:*		*jami*	*shu jumladan:*	
		shahar	*qishloq*		*shahar*	*qishloq*
Toshkent shahri	**2934,1**	**2934,1**	**-**	**103,3**	**103,3**	**-**
tumanlar:						
Uchtepa	291,7	291,7	-	102,7	102,7	-
Bektemir	55,0	55,0	-	113,3	113,3	-
Yunusobod	364,8	364,8	-	102,2	102,2	-
Mirzo Ulug'bek	321,1	321,1	-	104,0	104,0	-
Mirobod	148,7	148,7	-	102,4	102,4	-
Shayxontohur	358,9	358,9	-	101,7	101,7	-
Olmazor	392,4	392,4	-	102,5	102,5	-
Sergeli	159,4	159,4	-	116,4	116,4	-
Yakkasaroy	126,2	126,2	-	102,3	102,3	-
Yashnobod	286,2	286,2	-	102,6	102,6	-
Yangihayot	159,0	159,0		101,2	101,2	-
Chilonzor	270,7	270,7	-	102,2	102,2	-

Toshkent shahri tumanlari kesimida 2022-yil 1-oktabr holatiga eng ko‘p aholi soni Olmazor tumanida 392,5 ming kishini (Toshkent shahri aholi sonidagi ulushi (13,4 %), Yunusobod tumanida 364,8 ming kishini (12,4 %), Shayxontohur tumanida 358,9 ming kishini (12,2 %) va Mirzo Ulug‘bek tumanida 321,1 ming kishini (11,0 %) tashkil etdi.

Tumanlar kesimida doimiy aholi sonining taqsimlanishi
(2022-yil 1-oktabr holatiga Toshkent shahri jami aholisiga nisbatan, foizda)

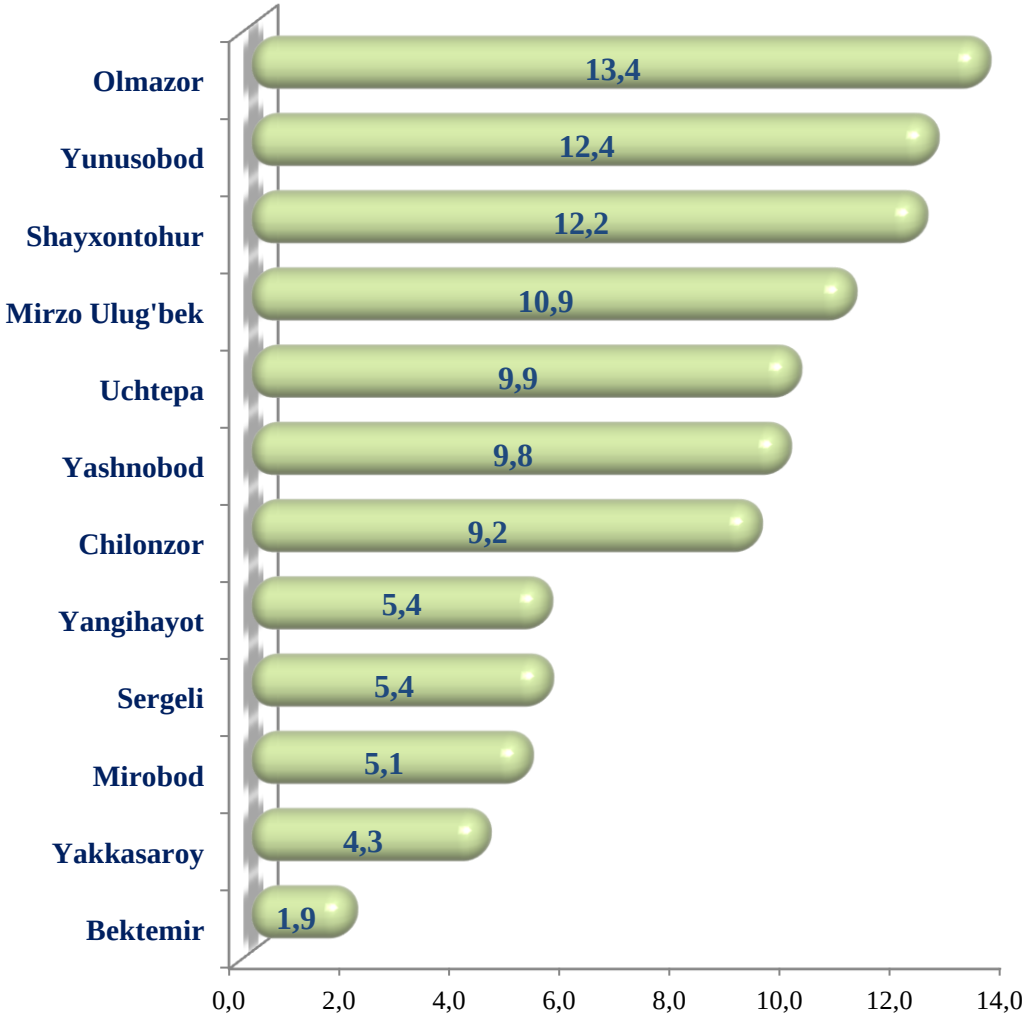

Toshkent shahrida aholining tabiiy harakati ko‘rsatkichlari va koeffitsiyentlari
(yanvar-sentabr)

Ko‘rsatkichlar	*Kishi*		*1000 aholiga nisbatan*	
	2021-yil	*2022-yil*	*2021-yil*	*2022-yil*
Tug‘ilganlar	46305	54822	22,0	25,3
O‘lganlar	15059	12678	7,2	5,8
shu jumladan:1 yoshgacha o‘lgan bolalar	520	758	12,0	14,9
Nikox *(birlik)*	16841	16383	8,0	7,6
Ajrim *(birlik)*	4193	4433	2,0	2,0

Tug‘ilish. 2022-yil yanvar-sentabr oylarida 54822 ta bola tug‘ilganligi qayd etilgan bo‘lib, 2021- yilning mos davriga (46305 ta bola) nisbatan 8517 ta bolaga ko‘paydi, tug‘ilish koyeffitsiyenti 25,3 promilleni tashkil etdi.

Aholining tug‘ilish koyeffitsiyenti
(yanvar-sentabr oylarida, 1000 aholiga, promille)

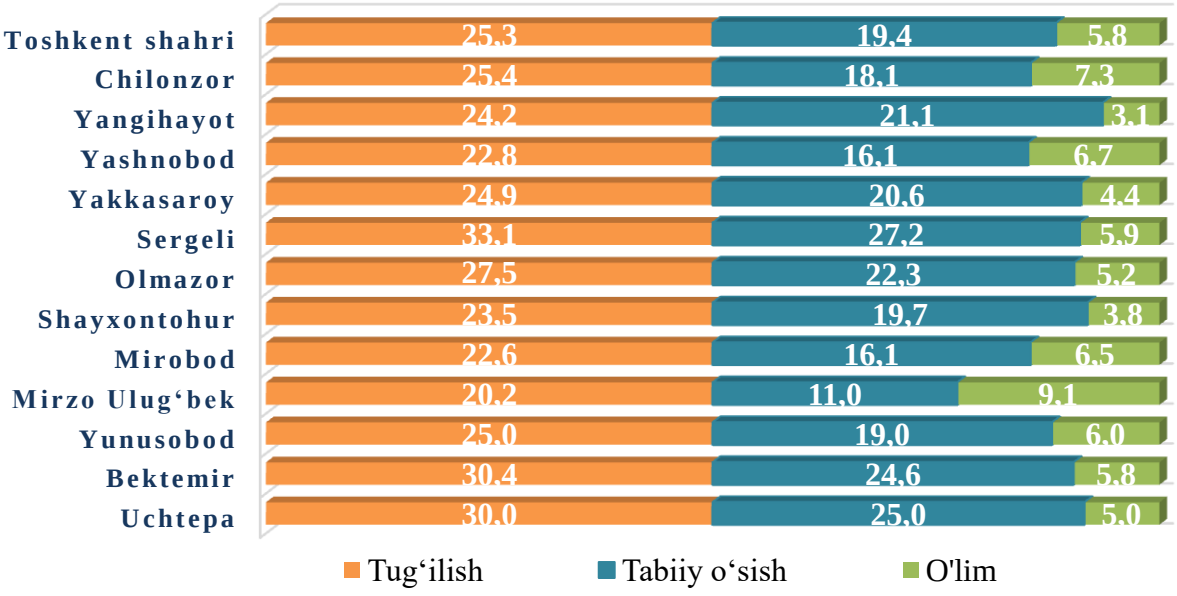

Tug‘ilish koeffitsiyentining sezilarli darajada o‘sishi Bektemir (23,0 promilledan 30,4 promillega), Olmazor (21,9 promilledan 26,3 promillega), Yunusobod (21,4 promilledan 25,0 promillega), Mirzo Ulug‘bek (15,6 promilledan 20,2 promillega), Sergeli (22,4 promilledan 33,1 promillega), Yakkasaroy (15,9 promilledan 24,9 promillega) tumanlarida qayd etildi.

Aksincha tug‘ilish koeffitsiyentining kamayishi Yangihayot (25,6 promilledan 24,2 promillega), tumanlarda kuzatildi.

O‘lim. 2022-yil yanvar-sentabr oylarida o‘lganlar soni 12,7 ming kishini tashkil etib, 2021- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan (15,1 ming kishi) ga kamaydi, mos ravishda o‘lim koeffitsiyenti 5,8 promilleni tashkil etdi (2021-yil yanvar-sentabr 7,2 promille bo‘lgan).

O‘lim koeffitsiyenti yuqori darajasi 2021-yilga nisbatan Mirzo Ulug‘bek (7,8 promilledan 9,1 promillega) tumanida kuzatildi.

O‘lim koeffitsiyentining past darajasi Shayxontohur (3,8 promille), Yakkasaroy (4,4 promille) va Yangihayot (3,1 promille) tumanlarida qayd etildi.

Ro‘yxatga olingan jami o‘lganlarning 61,7 % qon aylanish tizimi kasalliklaridan, 12,3 % o‘simtalardan, 4,1 % ovqat hazm qilish a’zolari kasalliklaridan, 6,6 % nafas olish a’zolari kasalliklaridan, 4,3% baxtsiz hodisa, zaharlanish va jarohatlanishlardan, 2,9 % yuqumli va parazitar kasalliklardan hamda 8,1 % boshqa kasalliklardan vafot etgan.

2022- yilning yanvar-sentabr oylarida o‘lganlarning asosiy o‘lim sababi bo‘yicha taqsimlanishi *(jami vafot etganlarga nisbatan foizda)*

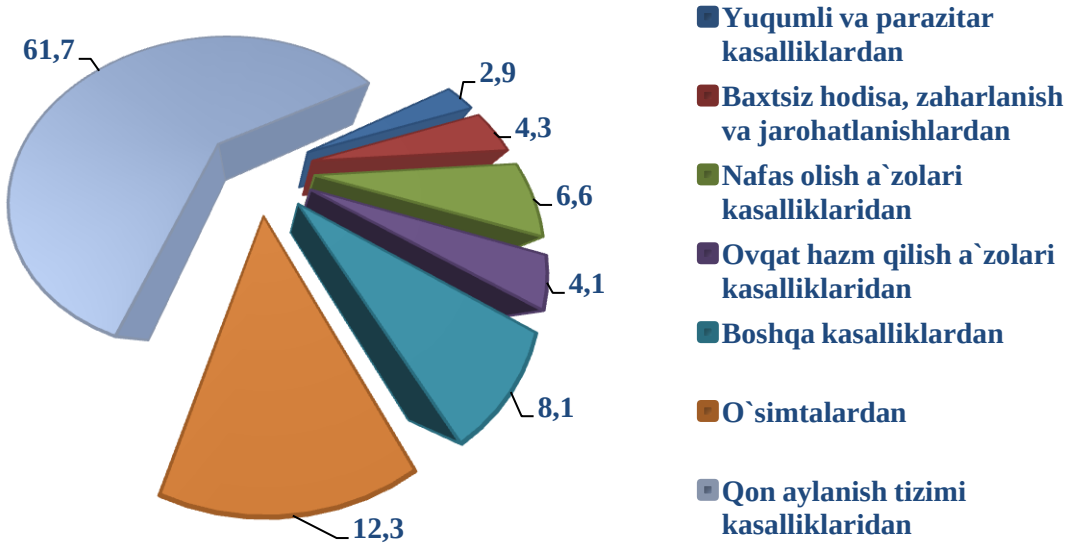

Nikoh va ajrimlar. 2022-yilning yanvar-sentabr oylarida FHDYO organlari tomonidan 16,4 mingta nikoh va 4,4 mingta nikohdan ajralishlar qayd etilgan bo‘lib, 1000 aholiga nisbatan nikoh tuzish koeffitsiyenti 7,6 promilleni (2021-yil yanvar-sentabr oylarida 8,0 promille bo‘lgan) va nikohdan ajralish koeffitsiyenti 2,0 promilleni (2021- yil yanvar-sentabr oylarida 2,0 promille bo‘lgan) tashkil etdi.

Nikoh tuzish va nikohdan ajralishlar koyeffitsiyentlari

(2022-yil yanvar-sentabr, 1000 aholiga, promille)

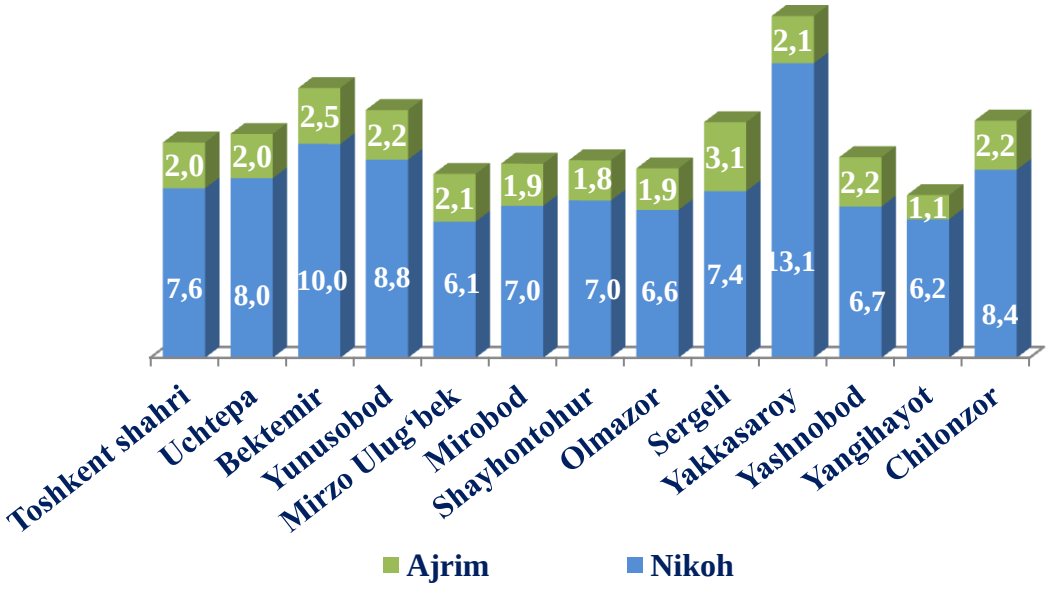

Nikoh tuzish koeffitsiyentining sezilarli darajada kamayishi Olmazor (7,8 dan 6,6 promillega), Mirobod (7,5 dan 7,0 promillega), Shayxontohur (7,7 dan 7,0 promillega) tumanida kuzatildi.

Nikoh va ajrimlar soni

(yanvar-sentabr)

(birlikda)

	Nikohlar		*Ajrimlar*	
	2021- yil	*2022 -yil*	*2021 -yil*	*2022- yil*
Toshkent shahri	**16841**	**16383**	**4193**	**4433**
tumanlar:				
Uchtepa	2017	1729	383	427
Bektemir	347	379	85	99
Yunusobod	2257	2392	553	599
Mirzo Ulug'bek	1489	1442	433	505
Mirobod	805	747	292	207
Shayxontohur	2013	1872	402	478
Olmazor	2227	1918	477	539
Sergeli	662	850	253	352
Yakkasaroy	800	1229	190	197
Yashnobod	1661	1424	483	465
Yangihayot	872	716	222	125
Chilonzor	1691	1685	420	440

Tumanlar kesimida 2022- yilning yanvar-sentabr oylarida nikohlar soni bo‘yicha taqsimlanishi, *birlikda*

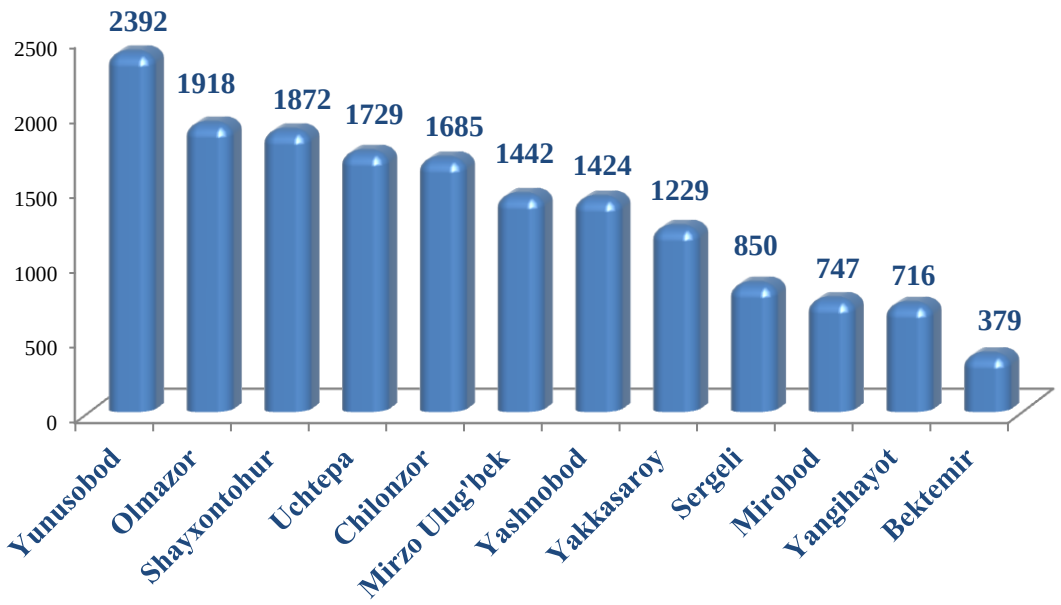

Nikoh. Dastlabki ma’lumotlarga ko‘ra, tumanlar bo‘yicha eng yuqori nikoh tuzish darajasi Yunusobod tumanida 2392 ta, Olmazor tumanida 1918 ta, Shayxontohur tumanida 1872 ta, Uchtepa tumaniga 1729 ta to‘g‘ri keladi.

Tumanlar bo‘yicha eng kam nikoh tuzish darajasi Yangihayot 716 ta, Mirobod 747 ta, Bektemir 379 ta va tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Tumanlar kesimida 2022- yilning yanvar-sentabr oylarida nikohdan ajralishlar soni bo‘yicha taqsimlanishi, *birlikda*

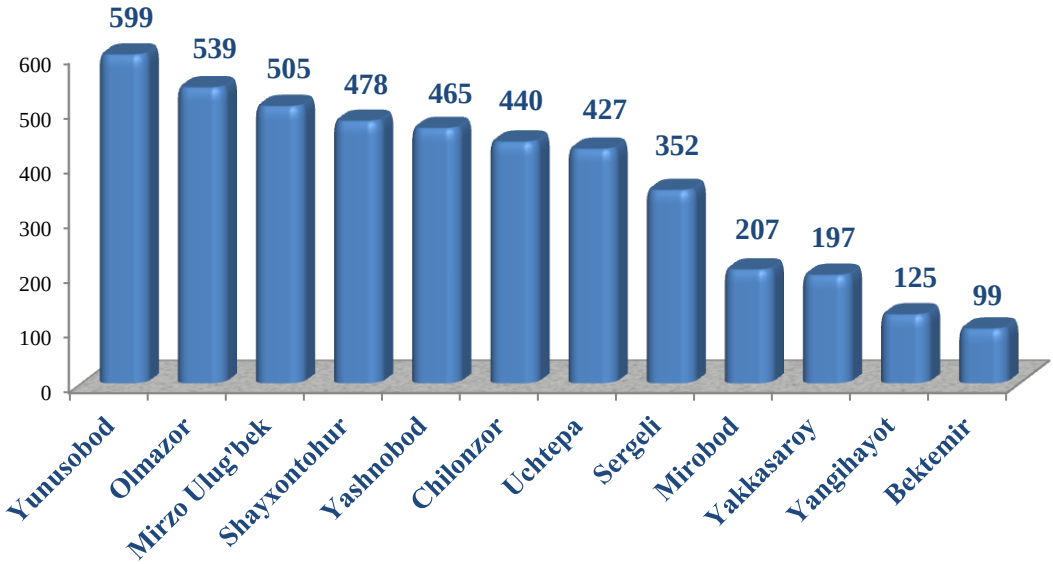

Ajrim. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, tumanlar bo'yicha eng yuqori nikohdan ajralishlar darajasi Yunusobod 599 ta, Olmazor 539 ta, Mirzo Ulug'bek 505 ta va Shayxontohur 478 ta tumanlariga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikohdan ajralishlar darajasi Bektemir 99 ta, Yangihayot 125 ta va Yakkasaroy 197 ta tumanlariga to'g'ri keladi.

Aholi migratsiyasi

(yanvar-sentabr)

(kishi)

	Kelish		*Ketish*		*Migratsiya saldosi*	
	2021-y.	*2022- y.*	*2021-y.*	*2022- y.*	*2021-y.*	*2022- y.*
Toshkent shahri	**89841**	**77719**	**58845**	**48146**	**30996**	**29573**
tumanlar:						
Uchtepa	6664	5775	5479	5369	1185	406
Bektemir	1276	3646	1519	867	-243	2779
Yunusobod	6966	5926	5714	5187	1252	739
Mirzo Ulug'bek	7319	9073	5024	4550	2295	4523
Mirobod	4386	4038	3093	3089	1293	949
Shayxontohur	4724	4167	4749	5103	-25	-936
Olmazor	5655	5289	4959	4773	696	516
Sergeli	8898	13712	13126	3827	-4228	9885
Yakkasaroy	3550	2893	2602	2625	948	268
Yashnobod	8794	8716	4642	4426	4152	4290
Yangihayot	23433	8044	1211	2407	22222	5637
Chilonzor	8176	6440	6727	5923	1449	517

Migratsiya. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2022- yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahar bo'yicha ko'chib kelganlar soni 77,7 ming kishini, ko'chib ketganlar soni esa 48,1 ming kishini tashkil etdi.

Shunga muvofiq, migratsiya saldosi plyus 29,6 ming kishini tashkil etib, 2021-yilning mos davrida 31,0 ming kishini tashkil etgan.

Migratsiya saldosining yuqori darajasi Sergeli (plyus 9,9), Yangihayot (plyus 5,6) tumanlarida qayd etildi.

Aholining tabiiy va mexanik harakatlari to'g'risida ma'lumot
(2022- yil yanvar-sentabr, 1000 aholiga, promille)

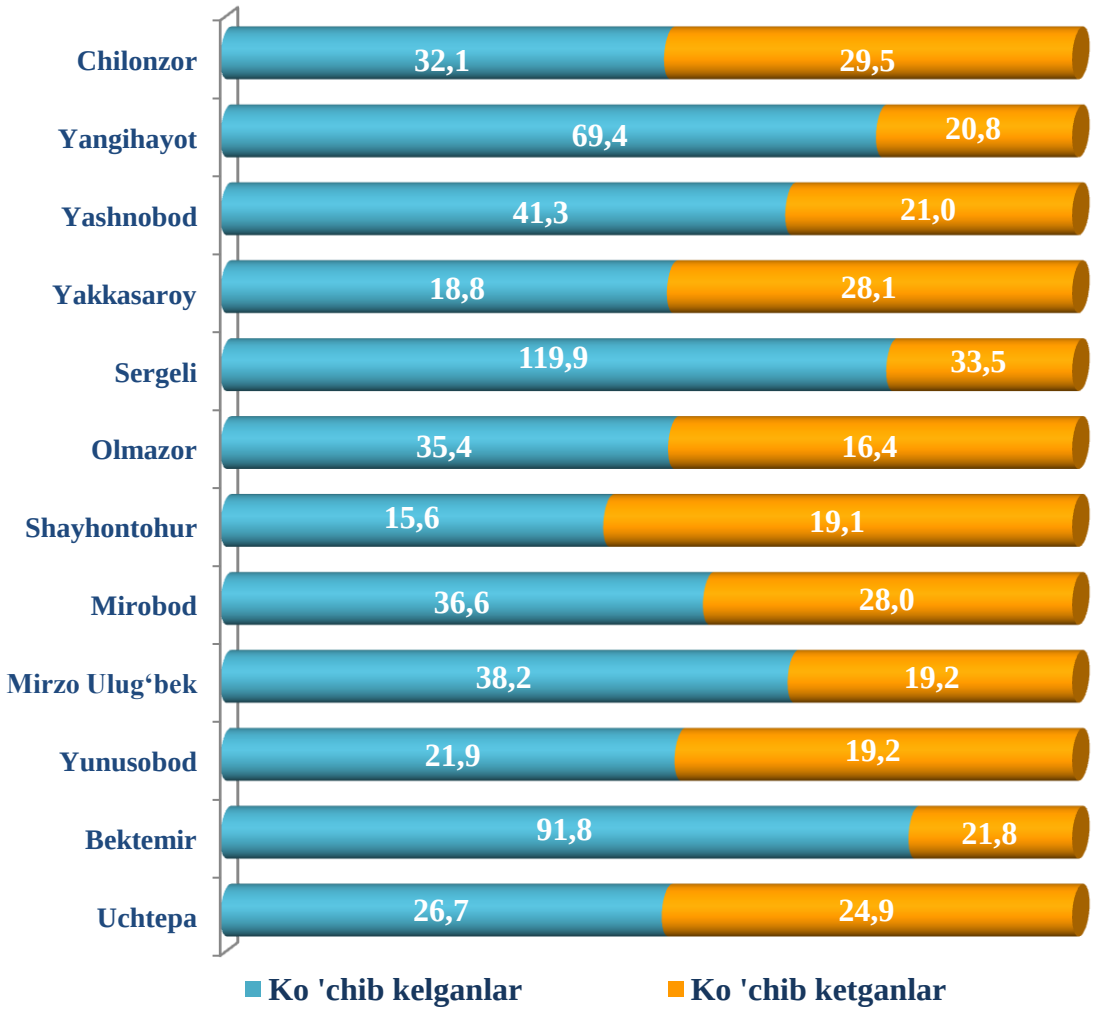

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Doimiy aholi – ro‘yxatdan o‘tkazilayotgan vaqtda muayyan aholi punkti yoki hududda doimiy istiqomat qilayotgan aholidan iborat bo‘lib, bunga ushbu hududda doimiy ro‘yxatda turib, lekin vaqtincha yashamaydigan aholi ham kiritiladi.

Tug‘ilish – tug‘ilish jarayonlarining sodir bo‘lishi va boshqa xususiyatlarini tavsiflovchi ko‘rsatkich.

1000 aholiga nisbatan tug‘ilish koeffitsiyenti – hisobot yilida jami tug‘ilganlar (tirik) sonini hisobot davridagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan o‘lim koeffitsiyenti – hisobot yilida jami o‘lganlar sonini hisobot yilidagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi**.**

O‘lim sabablari – o‘limga yoki uning sodir bo‘lishiga ta’sir etgan kasalikklar, patologik holatlar va jarohatlar, shuningdek, o‘lim bilan yakun topgan jarohatga sabab bo‘lgan baxtsiz hodisa va zo‘ravonlik holatlari.

Nikoh – erkak va ayol o‘rtasidagi, ularning bir-birlariga va farzandlariga nisbatan huquq va majburiyatlarini belgilab beradigan o‘zaro munosabatlari shakli. Er va xotin o‘rtasidagi yuridik munosabatlar fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish (FHDYO) organlarida nikohlarini ro‘yxatdan o‘tkazish natijasida o‘rnatiladi.

1000 aholiga nisbatan nikohlar koeffitsiyenti – hisobot yilida tuzilgan nikohlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

Nikohdan ajralish (nikohni bekor qilish) – er-xotinlarning hayoti davomida, tomonlar uchun qayta nikoh huquqini beruvchi, nikohlarning to‘liq yuridik to‘xtatilishi, nikoh FHDYO yoki sud organlarida ajralishni ro‘yxatdan o‘tkazilganidan so‘ng bekor qilingan hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan nikohdan ajralish koeffitsiyenti – hisobot yilida nikohdan ajralishlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

TOSHKENT SHAHRINING
STATISTIK AXBOROTNOMASI
2022-YIL YANVAR-SENTABR

Nashrga mas'ul:
Statistika faoliyatini tashkil etish
va yig'ma axborot-tahliliy ishlar bo'limi
tel. (71) 203-88-07 (08)

Buyurtma raqami №4 **Tiraj ____ nusxa**

Toshkent shahar statistika boshqarmasi
Toshkent sh., Amir Temur shoh ko'chasi, 11 uy